

Økonomiske analyser

Nr. 5 — 1986

**Nasjonalregnskap —
reviderte tall 1983-1985**

Virkninger av lavere oljepriser

Statistisk Sentralbyrå

Postboks 8131 Dep. N-0033 Oslo 1 – Tlf. (02) 41 38 20

Økonomiske analyser

utgis av Forskningsavdelingen i Statistisk Sentralbyrå og kommer normalt med 10 nummer i året. Første nummer i året vil inneholde Økonomisk utsyn over året som gikk. Publikasjonen vil ellers inneholde konjunkturten- densene og aktuelle konjunkturtall for norsk og internasjonal økonomi. Kvartalsvise og årlige nasjonalregnskapstall vil bli publisert og kommentert etter hvert som de foreligger. Publikasjonen vil også bringe kortere artikler med samfunnsøkonomisk innhold og oversikter over publikasjoner fra forskningsvirksomheten i Statistisk Sentralbyrå.

Statistisk Sentralbyrå ønsker videst mulig spredning av data og analyser som offentliggjøres i Økonomiske analyser. Gjengivelse er tillatt uten restriksjoner. Av hensyn til leserne ber imidlertid Statistisk Sentralbyrå om at kilde blir oppgitt – publikasjonsserie og årgang/nummer – og at forfatterens navn framgår der det er aktuelt. Synspunkter i artikler med navngitt forfatter kan ikke uten videre tas som uttrykk for Statistisk Sentralbyrås oppfatning.

Redaksjon: Olav Bjerkholt, Ådne Cappelen, Per Richard Johansen, Olav Ljones, Svein Longva, Lorents Lorentsen.

Redaksjonssekretærer: Kirsten Hansen (artikkelstoff), Lisbeth Lerskau Hansen (konjunkturoversikter mv.).

Forsknings- avdelingen

ble opprettet i 1953 og er i dag organisert i fire enheter:

- o Seksjon for nasjonalregnskap
- o Økonomisk analysegruppe
- o Sosiodemografisk seksjon
- o Seksjon for ressurs- og miljøanalyse.

Statistisk Sentralbyrå har lange tradisjoner som forskningsinstitusjon, og forsknings- og analysevirksomheten har etter hvert fått et betydelig omfang. Virksomheten omfatter blant annet:

- o Nasjonalregnskap
- o Samfunnsøkonomi, makroøkonomiske modeller, konjunkturanalyse, skatteforskning, kryssløpsanalyse og økonomiske studier
- o Befolkningsutvikling, fruktbarhetsstudier, arbeidsmarked og utdanning
- o Naturressurser, energianalyse, arealregnskap, miljøøkonomi, miljø og levekår
- o Petroleumsøkonomi
- o Regional analyse

Økonomiske analyser

Nr. 5 — 1986

INNHold

Side

REVIDERTE NASJONALREGNSKAPSTALL

Nasjonalregnskap for 1985: "Marsregnskapet"	3
Nasjonalregnskap for 1984: "Novemberregnskapet"	12
Nasjonalregnskap for 1983: Endelige tall	18

UTSIKTENE FOR OLJEMARKEDET OG VIRKNINGER FOR NORSK ØKONOMI

Av Kjell Berger, Adne Cappelen, Vidar Knutsen og Kjell Roland	23
---	----

TABELL- OG DIAGRAMVEDLEGG	41
---------------------------------	----

Statistisk Sentralbyrå

Postboks 8131 Dep. N-0033 Oslo 1 – Tlf. (02) 41 38 20

KONJUNKTURTENDENSENE

Oversikt over publiseringstidspunkter

Konjunkturtendensene	Utlandet	Norge
- forrige publisering	ØA nr. 3 - 1986 (mars)	ØA nr. 4 - 1986 (april)
- neste publisering	ØA nr. 6 - 1986 (juni)	ØA nr. 7 - 1986 (august)

FORELØPIG NASJONALREGNSKAP FOR 1985. "MARSREGNSKAPET"

Statistisk Sentralbyrå publiserer i dette nummer av Økonomiske analyser (og i Statistisk ukehefte) de første årlige nasjonalregnskapstall for 1985 som er basert på oppgaver for hele året og som er beregnet på et detaljert nivå. Tidligere i år - i Økonomisk utsyn over året 1985 (Økonomiske analyser nr. 1 - 1986) - har Byrået som normalt presentert de aller første årsanslag for 1985. Årsanslagene til Økonomisk utsyn baserte seg på det kvartalsvise nasjonalregnskapet og var beregnet på grunnlag av tre kvartaler og framskrivninger for 4. kvartal basert på foreliggende data. Beregningene til Økonomisk utsyn ble ellers foretatt på et mindre detaljert nivå og etter et mer summarisk opplegg enn de årlige nasjonalregnskapstall som presenteres nå.

A. SUMMARISK OVERSIKT

BNP-veksten høy tredje år på rad

 Bruttonasjonalproduktet økte med 4,2 prosent fra 1984 til 1985. Sammen med reviderte vekstanslag for BNP på 4,5 prosent for 1983 og 5,6 prosent for 1984, innebærer dette at produksjonsveksten i norsk økonomi nå har vært høy i tre år på rad og hele 4,8 prosent i gjennomsnitt over en treårsperiode. De siste nasjonalregnskapstallene innebærer at gjennomsnittlig årlig vekst i BNP over tiårsperioden 1975-1985 har vært så høy som 4,0 prosent. Dette er ikke særlig lavere enn produksjonsveksten i foregående tiårsperiode 1965-1975 som var på 4,2 prosent i gjennomsnitt. Internasjonalt er det bare Japan (og Tyrkia) av OECD-landene som i gjennomsnitt for siste ti år kan oppvise høyere vekst i bruttonasjonalproduktet enn

Norge.

Veksten i Fastlands-Norge, målt ved bruttonasjonalproduktet utenom oljevirkosomhet, sjøfart og oljeboring, økte også sterkt i 1985, med 4,3 prosent. Til sammenligning var veksttaket 2,5 prosent i 1983 og 3,7 prosent i 1984. Gjennomsnittlig vekst i Fastlands-Norge i perioden 1975-1985 har vært 2,9 prosent. Selv dette er på høyde med årlig BNP-vekst i hele OECD-området i denne tiårsperioden (2,8 prosent).

Sterkest produksjonsvekst i oljevirkosomhet og tjenesteytende næringer

 Bruttoproduktet i oljevirkosomheten - definert som utvinning og rørtransport av råolje og naturgass - økte med 6,2 prosent fra 1984 til 1985. Dette var langt høyere enn veksten i de andre vareproduserende næringer som var på moderate 1,1 prosent. Volumveksten i industri og bergverksdrift var 2,6 prosent og i bygge- og anleggsvirkosomhet 1,5 prosent, mens bruttoproduktet i primærnæringene og i elektrisitetsforsyning begge viste volumnedgang i 1985.

I 1985 var produksjonsveksten i tjenesteytende næringer 4,5 prosent. Bruttoproduktet i privat tjenesteytende næringer økte betydelig sterkere enn bruttoproduktet i offentlig forvaltning, henholdsvis 5,1 og 3,0 prosent. Volumveksten var høy i varehandel, bl.a. på grunn av den sterke konsumveksten, men enda høyere i annen privat tjenesteyting som forretningsmessig tjenesteyting og hotell- og restaurantdrift. I sistnevnte næring var produksjonsveksten så høy som 10,0 prosent.

Høyeste konsumvekst i hele etterkrigstiden

 Privat konsum økte med 8,2 prosent i volum fra 1984 til 1985. Ikke i noe annet år i etterkrigstiden har konsumveksten vært over 8 prosent. Veksten i varekonsumet var på hele 9,6 prosent, mens konsumet av tjenester økte med 5,2 prosent. Det siste er likevel klart høyere enn veksten i offentlig konsum, som i 1985 var på 3,4 prosent.

Konsumveksten var særlig sterk for varige konsumgoder i 1985 med vel 29 prosent økning fra året før, og hele 51 prosent høyere bilkonsum enn i 1984. Men selv om bilene holdes utenfor, var veksten for andre varige konsumgoder så høy som 12 prosent i volum i 1985. Halv-varige konsumgoder (bl.a. klær og skotøy, sportsutstyr og bilrekvisita) hadde også en høy volumvekst (7 prosent), mens resten av varekonsumet (ikke-varige konsumgoder) økte med knappe 4 prosent i volum fra 1984 til 1985. I tjenestekonsumet er det grunn til å nevne den sterke veksten i hotell- og restaurantbesøk, i offentlige spill og i utgifter til telefon, som alle økte med 10-12 prosent i volum i 1985. Både nordmenns konsum i utlandet og utlendingers konsum i Norge viste en volumvekst på 10 prosent.

Uensartet investeringsutvikling

 Bruttoinvesteringer i alt gikk ned med 7,0 prosent i volum fra 1984 til 1985. Nedgangen var så kraftig som 21,9 prosent for bruttoinvesteringer i fast kapital. Disse to vekstprosentene dekker over et meget uensartet investeringsbilde. Utenom oljevirk-somhet og sjøfart og oljeboring viste bruttoinvesteringene i fast kapital en økning på 4,0 prosent. Investeringene i sjøfart viste en betydelig svikt i 1985 gjennom den økte uteregistreringen og salget av skip, som i 1985 har gitt negative inves-

teringer i løpende priser og en svært negativ volumutvikling. Realinvesteringene i oljevirk-somheten gikk ned med 41,5 prosent, men korrigert for oljeplattformer under arbeid ble nedgangen på i underkant av 15 prosent. På den annen side var det en meget sterk volumvekst i industriinvesteringene på rundt 23 prosent. Også lagerinvesteringene økte betydelig i 1985, selv om vi holder oljeplattformer under arbeid utenom. Denne korrigerte lagerøkningen svarte til 2,7 prosent av BNP for foregående år. Boliginvesteringene viste for annet år på rad en ubetydelig volumnedgang.

Sterke tall for utenriksøkonomien - rekordoverskudd på driftsregnskapet og vekst i eksportvolumet på 10 prosent

 Driftsregnskapet overfor utlandet hadde et rekordmessig overskudd på 25,6 milliarder kroner i 1985. I de siste to årene har både overskuddet og nedgangen i nettogjelden til utlandet beløpt seg til hele 50 milliarder kroner. Også volumutviklingen var sterk i 1985, med en økning på 10 prosent i samlet eksportvolum og nær 8 prosent økning i samlet importvolum, som for begge vedkommende er høyere enn i noe år siden 1976. En så høy volumvekst for eksporten er den tredje høyeste på mer enn 30 år. Men salget av brukte skip slår kraftig ut; korrigert for dette ville eksportvolumet økt med moderate 3 prosent. Eksporten av tradisjonelle varer økte også med 3 prosent i volum, mot en vekst på hele 14,4 prosent for import av tradisjonelle varer. Med så og si uendret prisendring fra 1984 til 1985 for eksporten og en økning i importprisene på 5,7 prosent, ble resultatet en klar forverring i det totale bytteforholdet i 1985.

Sterkere inntektsvekst i offentlig sektor enn i privat

 Disponibel inntekt for Norge økte med 11,8 prosent fra 1984 til 1985 i verdi. Både regnet i prosent og absolutt sett var økningen sterkere i offentlig enn i privat sektor. Nesten 25 milliarder kroner økte offentlig disponibel inntekt med fra 1984 til 1985 av en total inntektsvekst på nær 44 milliarder. Det var en sterk vekst i offentlig forvaltnings disponible inntekt som bidro mest til denne økningen. Veksten i privat disponibel inntekt var på vel 8 prosent. For husholdningene var inntektsveksten noe høyere (9,4 prosent).

Samlet sparing er beregnet til 81,2 milliarder kroner i 1985. Økningen fra 1984 var på snaue 5 milliarder kroner. Den offentlige sparing gikk opp betydelig fra året før, mens den samlede sparing i privat sektor gikk ned fra 22 milliarder kroner til vel 10 milliarder. Tallene tyder på at spareraten for husholdningene var svært lav i 1985, og den laveste siden startåret for disse beregningene (1975).

Disponibel realinntekt for husholdninger har ifølge de nye tallene vokst med 3,5 prosent i 1985, om lag som året før (3,2 prosent).

B. OMTALE AV REVISJONENE

1. Generell orientering

 Det kan angis fire hovedgrunner til at 1985-tallene som publiseres i dette nummer av Økonomiske analyser (marsregnskapet) avviker fra de første årsanslagene i Økonomisk utsyn:

(a) Mer oppdatert datagrunnlag

Datagrunnlaget er nå måneds- og kvar-

talsoppgaver for hele året, foruten årsoppgaver på en del områder (bl. stats- og kommuneregnskapsoppgaver og totalregnskap for jordbruket). Til Økonomisk utsyn ble det for de siste månedene i mange tilfeller gjort beregninger basert på antatt utvikling eller anslag gjort i Byrået.

(b) Mer detaljerte beregninger

Beregningene er nå utført på et mer detaljert nivå enn til Utsynet og med til dels andre beregningsmetoder. F.eks. er antall varer og antall produksjonssektorer henholdsvis 6 og 4 ganger høyere i marsregnskapet.

(c) Mer oppdatert utgangspunkt for beregningene

Beregningsgrunnlaget for de nye 1985-tallene er reviderte nasjonalregnskaps-tall for 1984 og bak dette igjen endelige nasjonalregnskapstall for 1983. Nye endringstall, vekstrater o.l. for 1985 kan derfor dels skyldes revisjoner for disse årene. Beregningsgrunnlaget for Utsynsregnskapet var marsregnskapet for 1984.

(d) Endret grunnlag (basisår) for fastpristallene

Nasjonalregnskapet skifter normalt basisår hvert 5. år. For øyeblikket er regnskapets basisår 1980, slik at volumtallene angis i faste 1980-priser. Kvartalsregnskapet og dermed tallene til Økonomisk utsyn gir derimot volumtall i fjorårets priser (1984 som basisår). I forbindelse med løpende konjunkturvurdering har Byrået funnet det mest naturlig å regne volumtallene i fjorårets priser i kvartalsregnskapet.

Nedenfor er gjort et summarisk forsøk på å

	Vekstrater		Hovedgrunn til avvik		
			Beregningsgrunnlag		Basisårsskift
	Utsyn 1984- priser	Marsr. 1980- priser	(a)	(b)+(c)	(d)
Bruttonasjonalprodukt	4,4	4,2	-0,1	0,3	-0,4
Privat konsum	7,5	8,2	0,3	0,1	0,3
Offentlig konsum	3,2	3,4	-0,1	0,3	0,0
Bruttoinvesteringer	2,7	-7,0	-3,3	1,8	-8,2
Eksport	4,9	10,0	1,3	-0,2	4,0
Import	7,0	7,7	0,1	-0,1	0,7

forklare avvik for de viktigste nasjonalregnskapsstørrelsene mellom de to regnskapsversjonene med utgangspunkt i opplistingen ovenfor. Interessen knytter seg sterkest til volumveksten fra 1984 til 1985, og i tabellen som følger er det derfor gjort et forsøk på å kvantifisere størrelsen på de ulike årsaksfaktorene bak forskjeller i vekstratene. Det har ikke vært mulig å skille mellom hovedgrunn (b) og (c) fra listen ovenfor.

2. Revisjonen i 1985-tallene etter emne

(1) Produksjon

De nye nasjonalregnskapstallene viser at veksten i bruttonasjonalproduktet for 1985 er nedjustert fra 4,4 til 4,2 prosent. Både når det gjelder retning og styrke er dette om lag som revisjonen i BNP for 1984 i fjor mellom Økonomisk utsyn og marsregnskapet.

Bruttoproduktet i primærnæringene - og spesielt i jordbruket - har blitt revidert betydelig ned. For jordbruket forelå nye produksjonsoppgaver i mars fra Budsjett-nemnda for jordbruket. Blant tjenesteytende

Bruttonasjonalprodukt etter næring. Prosentvis volumendring fra 1984 til 1985

	Utsyn	Rev.
Primærnæringer	2,3	-1,0
Utvinning og rørtransport av		
råolje og naturgass	5,3	6,2
Industri og bergverksdrift ..	2,5	2,6
Skjermet industri	1,3	0,9
Utekonkurrerende	-0,2	0,3
Hjemmekonkurrerende	4,3	4,3
Elektrisitetsforsyning	-3,3	-1,3
Bygge- og anleggsvirksomhet .	2,5	1,5
Varehandel	4,6	7,4
Sjøfart og oljeboring	-1,8	-5,6
Samferdsel	5,4	5,9
Boligtjenester	3,8	3,2
Annen privat tjenesteyting ..	7,2	6,4
Offentlig forvaltning	3,1	3,0
Bruttonasjonalprodukt	4,4	4,2
- utenom oljevirkosomhet, sjø-		
fart og oljeboring	4,5	4,3

næringer merker en seg først og fremst oppjusteringen i bruttoproduktet for vare-

handel, nedjusteringen for sjøfart og oljeboring og i mindre grad for annen privat tjenesteyting. Den sterke produksjonsveksten i varehandel må ses i sammenheng med økningen i varekonsumet på nærmere 10 prosent i volum, selv om det er mye som skiller begrepsmessig i denne sammenligningen. Volumnedgangen i utenriks sjøfart har framkommet på basis av nye opplysninger og antagelser om valutainntjening, tonnasje og fraktrateutvikling.

(2) Sysselsetting

Revisjonen for sysselsettingsveksten i 1985 er liten ettersom total sysselsetting fortsatt bygger på utviklingen i samlet sysselsetting ifølge arbeidskraftundersøkelsene. Veksten i antall utførte årsverk er satt til 46.600 som til Utsynet, mens fordelingen på de ulike næringer er justert noe. Veksten i offentlig forvaltning er nedjustert fra 12.000 til 9.400 årsverk, mens motsvarende oppjustering i første rekke har kommet på varehandel og bygge- og anleggsvirksomhet. Sysselsettingsveksten i industrien er nå beregnet til i overkant av 1 prosent.

(3) Konsum

Den meget sterke veksten i privat konsum i 1985 på 7,5 prosent som ble beregnet i Økonomisk utsyn, er blitt oppjustert til hele 8,2 prosent i marsregnskapet. Oppjusteringen er i stor grad et resultat av basisårsskiftet. Det er særlig varekonsumet som er kommet høyere ut enn i Utsynet, opp fra 8,4 til 9,6 prosent volumvekst. I tillegg til basisårsskiftet, som betyr ca. 0,5 prosentpoeng, skyldes oppjusteringen av varekonsumet bl.a. en metodemessig forbedring når det gjelder fordelingen av bilkjøpene på privat konsum (husholdninger) og bruttoinvestering (næringsvirksomhet).

Privat konsum etter hovedgruppe. Prosentvis volumendring fra 1984 til 1985

	Utsyn	Rev.
Varer	8,5	9,6
Varige konsumvarer	25,0	29,3
Andre konsumvarer	5,1	4,8
Tjenester	5,5	5,2
Bolig	3,8	3,3
Andre tjenester	6,4	6,3
Spesifisert innenlandsk konsum	7,5	8,1
Nordmenns konsum i utlandet ..	9,2	9,9
Utlendingers konsum i Norge ..	11,7	10,2
Privat konsum	7,5	8,2

(4) Bruttoinvesteringer

Fra Økonomisk utsyn til marsregnskapet har en fått meget store revisjoner i investeringstallene for 1985. For bruttoinvesteringer i fast kapital er det en nedjustering på om lag 8 prosentpoeng.

Det er investeringene i oljevirkosomhet, sjøfart og oljeboring som er blitt så kraftig nedjustert at de totale investeringer inklusive lagerendringer nå viser volumnedgang fra 1984 til 1985. Virkningen av de store skipssalgene til utlandet kommer til uttrykk i negative investeringstall i næringen sjøfart, foruten økte eksporttall. Lavere investeringstall enn før for oljevirkosomhet henger bl.a. sammen med 1984-revisjonen. Bruttoinvesteringene i fast kapital i Fastlands-Norge har imidlertid fått en noe høyere veksttakt, 4 prosent opp i volum mot 3,3 prosent til Utsynet. Investeringsvolumet har blitt justert opp både i bygge- og anleggsvirkosomhet, i varehandel og i industrien. De høyere vekstratene for industri-

Bruttoinvesteringer i fast kapital etter hovednæring. Prosentvis volumendring fra 1984 til 1985.

	Utsyn	Rev.
Oljevirkosomhet	-33,0	-41,5
Industri	16,7	23,2
Boliger	-1,5	-1,0
Andre næringer	-11,2	-26,9
I alt	-13,8	-21,9
- utenom oljevirkosomhet, sjø- fart og oljeboring	3,3	4,0
Fordelt på:		
- Næringsvirkosomhet	-15,6	-25,1
- Offentlig forvaltning	-0,4	0,9

investeringene er kommet i konkurranseutsatt industri, med bl.a. over 50 prosent økning i volum fra 1984 til 1985 i utekonkurrerende industri. Andre revisjoner har gått den andre veien, bl.a. er en moderat volumopp- gang i elektrisitetsforsyning og i sam- ferdsel i Utsynet nå snudd til nedgang.

(5) Utenriksøkonomi

Eksporten av varer og tjenester økte med 10,0 prosent fra 1984 til 1985 ifølge de nye beregningene. Dette er langt høyere enn det

Eksport av varer og tjenester. Prosentvis volumendring fra 1984 til 1985.

	Utsyn	Rev.
Råolje og naturgass	3,9	4,7
Skip og oljeplattformer mv. ..	43,2	124,4
Bruttofrakter ved skipsfart ..	1,3	3,8
Andre varer og tjenester	3,2	1,8
I alt	4,9	10,0

volumveksten ble anslått til i Økonomisk utsyn. Denne oppjusteringen har særlig kommet som følge av det store salget av eldre skip mot slutten av året. Eksporten av råolje og naturgass og bruttofraktene ved skipsfart er også blitt justert noe opp, mens det er en nedjustering for eksporten av andre varer og tjenester.

Det er foretatt en betydelig oppjustering i vekstraten for råoljeimporten, importen av skip og oljeplattformer og skipsfartens driftsutgifter i utlandet. Importveksten for andre varer og tjenester er imidlertid ned- justert med 1 prosentpoeng i forhold til Ut- synsregnskapet.

Import av varer og tjenester. Prosentvis volumendring fra 1984 til 1985.

	Utsyn	Rev.
Råolje, skip og oljeplatt- former mv og skipsfartens driftsutgifter i utlandet .	-7,9	-4,5
Andre varer og tjenester	11,2	10,2
I alt	7,0	7,7

Driftsregnskapet overfor utlandet viser nå et overskudd for 1985 på 25,6 milliarder kroner mot 26,6 milliarder til Utsynet. Ned- justeringen på 1 milliard er et nettoresul- tat av at eksportoverskuddet er nedjustert med 1,8 milliarder kroner og rente- og stø- nadsbalansen forbedret med 0,8 milliarder kroner. Både til Økonomisk utsyn og mars- regnskapet er anslaget for nedgangen i Norges nettogjeld til utlandet i 1985 be- regnet til 36,6 milliarder kroner.

(6) Priser

Mens nasjonalregnskapets prisindeks for

bruttonasjonalproduktet bare er ubetydelig revidert i forhold til Økonomisk utsyn er det betydelige revisjoner i enkelte av delindeksene. Spesielt er revisjonene store for prisindeksen for bruttoinvestering i fast kapital og eksport.

Prisindeks for nasjonalregnskapets hovedstørrelser. Prosentvis endring fra 1984 til 1985.

	Utsyn	Rev.
Bruttonasjonalprodukt	5,7	5,5
Innenlandsk bruk av varer og tjenester	6,4	8,6
Privat konsum	6,1	5,8
Offentlig konsum	6,4	6,4
Bruttoinvestering i fast kapital	7,3	17,5
Eksport	5,4	0,2
Import	7,0	5,9

Det ligger helt spesielle faktorer bak de nye prisindeksene for eksport og bruttoinvestering i fast kapital. Mens prisene steg med vel 5 prosent for eksport i alt uten råolje og naturgass, skip og oljeplattformer, har bl.a. en beregnet prisnedgang på nærmere 17 prosent for eksporten av eldre skip vært med på å gi null prisstigning på eksporten i 1985. Tilsvarende viser bruttoinvesteringene i fast kapital en prisstigning i 1985 på 5,3 prosent hvis en holder investeringene i skip og båter utenfor.

(7) Faktorinntekt og driftsresultat

De reviderte nasjonalregnskapstallene for 1985 viser at utslaget av revisjonene er blitt langt større for inntektstallene og tall i løpende priser enn for fastpristallene. Dette er resultat som kommer fram selv for hovedstørrelsene.

Bruttonasjonalprodukt etter inntektsart. Løpende priser. Prosentvis endring og absolutt endring i milliarder kroner fra 1984 til 1985.

	Prosent		Milliarder kroner	
	Utsyn	Rev.	Utsyn	Rev.
Bruttonasjonalprodukt	10,3	10,0	46,2	45,1
Kapitalslit ..	5,7	7,5	3,7	4,8
Nettonasjonalprodukt	11,1	10,4	42,5	40,3
Indirekte skatter, netto	12,7	23,3	6,3	12,3
Faktorinntekt ..	10,9	8,3	36,3	28,2
Lønnskostnader	10,8	11,0	23,2	23,7
Driftsresultat	11,2	3,7	13,1	4,5

Tabellen viser at blant hovedkomponentene i bruttonasjonalproduktet etter inntektsart (kostnadsstrukturen) var det bare lønnskostnadene som etter de nye beregningene kom ut i noenlunde rimelig samsvar med beregningene til Økonomisk utsyn. For de andre hovedkomponentene driftsresultat, indirekte skatter, subsidier og kapitalslit var det jevnt over meget utslagsgivende revisjoner. Spesielt ble netto indirekte skatter anslått altfor lavt til Utsynet og ga dermed altfor høyt anslag for driftsresultatet. Det er manglende opplysninger om de offentlige regnskaper til kvartalsregnskapet og de mange forenklingene i det kvartalsvise nasjonalregnskap som først og fremst kan anføres som forklaring på hvorfor Utsynsregnskapet "traff" så dårlig for denne delen av nasjonalregnskapet.

De reviderte nasjonalregnskapstall som nå legges fram tyder på at en hadde et for svakt grunnlag til å publisere faktorinn-

tektstall og driftsresultatstall for 1985 til Økonomisk utsyn. Dette underbygges ytterligere når en ser revisjonene etter næring. Datagrunnlaget må forbedres på flere punkter før en kan vurdere videre publisering av inntektstall så tidlig som få uker etter årets utløp. I internasjonal sammenheng er det ikke vanlig å fore-

Faktorinntekt og driftsresultat etter næring. Endring i milliarder kroner fra 1984 til 1985.

	Faktor- inntekt		Drifts- resultat	
	Utsyn	Rev.	Utsyn	Rev.
Primærnæringer	3,0	0,5	2,9	0,3
Utvinning og rør- transport av rå- olje og naturgass	7,6	5,1	6,8	4,1
Industri og berg- verksdrift	2,7	2,7	-1,5	-1,5
Skjermet industri	0,6	0,8	-0,3	-0,2
Utekonkurrerende	-0,6	-1,6	-1,4	-2,3
Hjemmekonkurre- rende	2,7	3,5	0,2	1,0
Elektrisitetsfor- syning	1,0	1,7	0,7	1,5
Bygge- og anleggs- virksomhet	2,1	1,2	0,6	-0,6
Varehandel	3,7	2,9	0,1	-0,8
Sjøfart og olje- boring	1,0	0,5	0,6	-0,1
Samferdsel	1,1	0,8	-0,3	-0,7
Boligtjenester	1,0	0,8	1,0	0,8
Annen privat tjenesteyting ...	8,2	8,5	3,1	3,5
Korreksjonssektorer	-0,9	-1,9	-0,9	-1,9
Offentlig forvalt- ning	5,8	5,5	-	-
I alt	36,3	28,2	13,1	4,5

ta beregninger for inntektskomponentene i et kvartalsopplegg. For øyeblikket gjør verken datagrunnlag eller Byråets ressurser det mulig å lage et særlig tilfredsstillende årsanslag for størrelsene i faktorinnteksregnskapet i forbindelse med publiseringen av Økonomisk utsyn. Byrådet vil derfor vurdere nærmere om og eventuelt i hvilket omfang inntektstall vil bli publisert i neste utgave av Økonomisk utsyn.

For driftsresultatet er verdiøkningen nå beregnet til 3,7 prosent for alle næringer under ett og bare 0,7 prosent for Fastlands-Norge, mens økningen var langt høyere til Utsynet. I tabellen som følger er beregningene etter næring illustrert med endringstall i milliarder kroner.

Nedjusteringen av de løpende tallene for faktorinntekt og driftsresultat har kommet på en rekke næringer. I sum beløper den seg til 8-8,5 milliarder kroner, hvorav vel 2 milliarder kroner hver ligger på primærnæringer og oljevirkosomhet. Men det er også betydelige justeringer for et flertall av de øvrige aggregerte næringer i tabellen.

(8) Disponibel realinntekt for husholdninger

Disponibel realinntekt for husholdninger har økt med 3,5 prosent fra 1984 til 1985. Dette er klart lavere enn anslaget som ble gitt til Økonomisk utsyn. Nedjusteringen fra 5,7 prosent ligger hovedsakelig i lavere inntektsanslag enn i Utsynet. Særlig stort utslag har nedjusteringen i driftsresultatet gitt. Selv om vekstbidraget fra lønn og renteinntekter har økt noe motsvarer dette på langt nær nedgangen i bidraget fra driftsresultatet (og stønader og andre inntekter).

Beregnete bidrag til veksten i disponibel realinntekt for husholdninger. Prosentvis endring fra 1984 til 1985.

	Utsyn	Rev.
Inntekter	8,8	6,3
- Lønn	3,9	4,2
- Driftsresultat	1,6	-0,2
- Renteinntekter	1,2	1,4
- Stønader	1,8	0,8
- Andre inntekter	0,3	0,2
Utgifter	3,1	2,8
- Direkte skatter og trygepremier	0,9	0,9
- Renteutgifter	1,9	1,8
- Andre utgifter	0,2	0,1
Disponibel realinntekt	5,7	3,5

De reservasjoner mot fortsatt publisering av inntektstall for husholdningssektoren i økonomisk utsyn gjelder samme grad som for faktorinntekts- og driftsresultatstallene. Revisjonene i tallene underbygger dette, og dessuten henger alle disse inntektstallene nært sammen beregningsmessig.

FORELØPIG NASJONALREGNSKAP FOR 1984. "NOVEMBERREGNSKAPET"

A. SUMMARISK OVERSIKT

Sterkeste vekst i BNP siden 1976

Konjunkturoppgangen i norsk økonomi ble sterkere i 1984 enn tidligere antatt. Veksten i bruttonasjonalproduktet er nå beregnet til hele 5,6 prosent. Dette er den høyeste vekstraten i BNP siden 1976. Det var særlig sterk vekst innen oljevirkosomhet og sjøfart som bidro til den høye vekstraten. Men også veksten i BNP utenom oljevirkosomhet og sjøfart på 3,6 prosent var høyere enn på lenge. Vi må tilbake til 1979 for å finne høyere vekstrater for Fastlands-Norge. Størst produksjonsvekst i Fastlands-Norge var det i primærnæringene (9,9 prosent), annen samferdsel (6,9 prosent) og varehandel (6,4 prosent). Innen industrien var veksten lavere (2,5 prosent), men allikevel den høyeste siden 1974. Særlig var det sterk vekst innen utekonkurrerende industri som også var tilfellet i 1983.

Sterk økning i innenlandsk bruk av varer og tjenester, men moderat konsumvekst

I 1984 kom vekstimpulsene i norsk økonomi særlig ved at innenlandsk bruk av varer og tjenester vokste med 5,7 prosent i forhold til året før. Konsumetterspørselen økte imidlertid langt svakere. Privat konsum hadde en økning på 2,7 prosent, mens veksten i offentlig konsum var på bare 2 prosent. En må tilbake til 1960 for å finne en så lav vekst i offentlig konsum.

På den annen side viste bruttoinvesteringene i fast kapital en vekst på hele 8,7 prosent. Investeringene i maskiner, inventar mv. økte

med vel 15 prosent i volum. Mye av veksten ellers henger sammen med uttauingene av Statfjord C- og Heimdalplattformene. Holdes investeringene i oljevirkosomhet utenfor, var det en nedgang i bruttoinvesteringene i fast kapital på om lag 2 prosent.

Dersom en i tillegg korrigerer for lagerendringene for andre varer enn oljeplattformer under arbeid, er det svakere vekst totalt sett i innenlandsk etterspørsel i 1984 enn 1983. Dette skyldes kraftig oppbygging av varelagrene i 1984.

Økt overskudd på driftsregnskapet overfor utlandet

Overskuddet på driftsregnskapet overfor utlandet økte fra 14,6 milliarder kroner i 1983 til hele 24,4 milliarder kroner i 1984. Både eksportvolum og eksportpriser økte med 7,5-8 prosent fra 1983 til 1984. Men også importen viste sterk vekst, over 8 prosent i volum og med vel 4 prosent prisstigning. Spesielt var volumveksten for tradisjonell vareimport høy med nesten 14 prosent.

Sterk vekst i faktorinntekt og driftsresultat

Faktorinntekten økte i 1984 med 13,4 prosent eller nærmere 40 milliarder kroner. Lønnskostnadene økte med 9 prosent og 18 milliarder kroner, mens samlet driftsresultat gikk opp med vel 22 prosent fra 1983 til 1984, som utgjorde en økning på 22 milliarder kroner. Noe over en fjerdedel av faktorinntektsøkningen faller på oljevirkosomhet. I tillegg var det en sterk økning i driftsresultatet for industri (fra 10,3 i

1983 til 13,9 milliarder kroner i 1984), som i sin helhet kom i utekonkurrerende industri. Både i skjermet industri og i hjemmekonkurrerende industri var driftsresultatet så og si uendret.

Økt sysselsettingsandel i tjenesteytende næringer

Sysselsettingen økte som tidligere anslått i underkant av 1 prosent. Nedgangen i industrisysselsettingen ble mer enn motsvart av økningen i tjenesteytende næringer (herunder offentlig forvaltning). Det var en svak nedgang i sysselsettingen også innen andre vareproduserende næringer (primærnæringene, bygge- og anleggsvirksomhet og kraft- og vannforsyning).

B. OMTALE AV REVISJONENE

I figur 1 er illustrert revisjonene av 1984-tallene til novemberregnskapet både i løpende verdier og i faste 1980-kroner. Tolkningene av revisjonene blir noe forskjellig i figur 2 for 1983 og figur 1 for 1984. I figur 2 for 1983 lå utgangspunktet for beregningen (1982) fast, slik at endringstallene direkte går på revisjonen i 1983-tallene. I figur 1 for 1984 har i tillegg til 1984-revisjonen også utgangspunktet for beregningene blitt endret med reviderte 1983-tall. Revisjonene fremkommer her som differanser i endringstallene mellom 1983 og 1984 fra marsregnskapet i fjor til novemberregnskapet som ble publisert i april i år.

Revisjonene er uvanlig store både i løpende og faste priser. Mellom novemberregnskapet, som er den siste foreløpige regnskapsversjonen, og marsregnskapet har gjennomsnittlig årlig BNP-revisjon de siste ti årene bare vært 1/3 av den revisjonen vi nå har fått mellom 1983 og 1984. Grunnene for

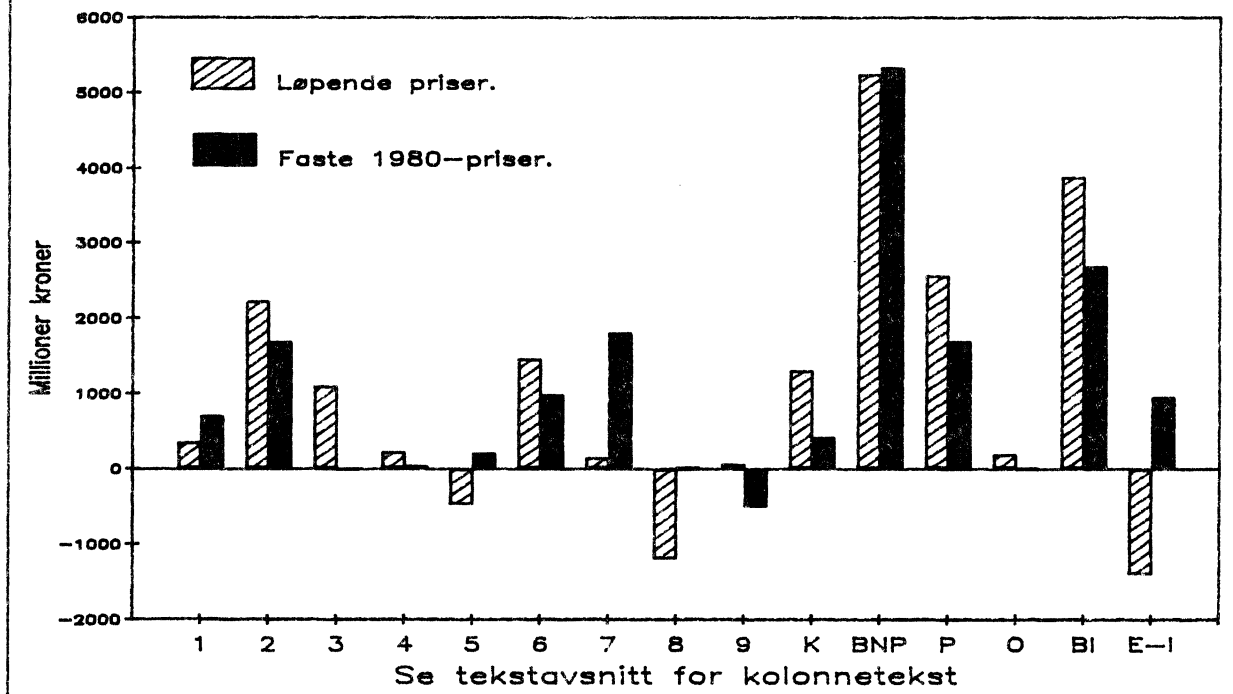
den kraftige revisjonen er selvsagt mange. En av disse er at vi trolig har fått med et større antall bearbejdede statistikkoppgaver denne gang enn normalt til et novemberregnskap. Dette henger dels sammen med at novemberregnskapet de siste to årene har blitt utarbejdet senere enn før, og dels at det var særlige forsinkelser for 1983-oppgavene i fjor. Vi forventer derfor mindre revisjoner i de nye 1984-tallene når de endelige nasjonalregnskapstallene for 1984 foreligger neste år.

Vekstraten for bruttonasjonalproduktet ble for 1984 oppjustert med 1,8 prosentpoeng fra 3,8 til 5,6 prosent. Uttrykt i faste 1980-kroner innebærer dette en oppjustering på over 5 milliarder kroner (se figur 1).

Denne sterke oppjusteringen av veksttakten for BNP fordeler seg på mange næringer, men spesielt stor er oppjusteringen for oljevirkosomhet, varehandel og samferdsel. Størst bidrag til revisjonen i faste priser kommer fra samferdsel og da især utenriks sjøfart. Bruttoproduktallene for utenriks sjøfart viser at anslaget fra marsregnskapet med en nedgang på om lag 7 prosent er snudd til en oppgang på 7 prosent. Dette innebærer at over 1/4 av revisjonen av veksten i BNP faller på denne ene næringen. Bakgrunnen for revisjonen ligger dels i nye verditall fra skipsfartsstatistikken, dels i nye prisberegninger for fraktratene.

Denne gang har det lyktes å få varehandelsstatistikken ferdig bearbejdet tidnok til bruk i novemberregnskapet. Denne viser langt sterkere vekstimpulser enn hva datagrunnlaget til marsregnskapet indikerte. Veksten for bruttoproduktet i varehandel er derfor justert opp med 3 prosentpoeng til 6,4 prosent i 1984. Oppjusteringen for privat konsum henger også sammen med dette.

Figur 1.
Revisjoner (i endringstall fra 1983 til 1984)
fra marsregnskapet til novemberregnskapet for 1984.
Løpende og faste priser.

Figurene 1 og 2 illustrerer revisjonen av regnskapstallene for 1984 og 1983 gjennom en dekomponering av revisjonene av brutto nasjonalproduktet i løpende og faste priser både på tilgangs- og anvendelsessiden. Kolonnene til venstre for BNP-kolonnen (revisjonen av bruttonasjonalproduktet) viser revisjonene i absolutte verdier for følgende næringer:

- Kolonne 1: Primærnæringer (jordbruk, skogbruk, fiske og fangst)
- Kolonne 2: Utvinning av olje og gass, bergverksdrift
- Kolonne 3: Industri
- Kolonne 4: Kraft- og vannforsyning
- Kolonne 5: Bygge- anleggsvirksomhet, oljeboring
- Kolonne 6: Varehandel, hotell- og restauranterdrift
- Kolonne 7: Sjøfart, annen samferdsel

- Kolonne 8: Bank- og finanseringsvirksomhet, forsikring, eiendomsdrift, forretningsmessig tjenesteyting
- Kolonne 9: Offentlig, sosial og personlig tjenesteyting

I tillegg kommer en kolonne på tilgangssiden som angir revisjonen av "korreksjonsposter" (K). Denne omfatter avgifter på import, refusjon av merverdiavgift på nyinvesteringer, investeringsavgift, korreksjon for frie banktjenester og skiftvirkninger.

Kolonnene til høyre for BNP-kolonnen illustrerer hovedstørrelsene på anvendelsessiden (sluttleveringer):

- Kolonne P: Privat konsum
- Kolonne O: Offentlig konsum
- Kolonne BI: Bruttoinvesteringer (inkl. lagerendringer)
- Kolonne E-I: Eksportoverskudd;eksport (E) fratrukket import (I).

Ny informasjon om oljevirkosomheten har videre ført til at tallene for utvinning av råolje og naturgass er blitt justert opp. Veksttakten er økt med 3,5 prosentpoeng til i underkant av 15 prosent. Denne revisjonen motsvarer også om lag 1/4 av BNP-revisjonen på tilgangssiden.

Veksten i primærnæringene er også blitt høyere enn før; bruttoproduktet økte fra 5 prosent til i underkant av 10 prosent. Både jordbruk og fiske og fangst (ikke oppdrettssektoren) har bidratt til denne revisjonen. Primærstatistikken for planteproduksjonen viser et langt bedre produksjonsresultat for 1984 enn den informasjonen som var tilgjengelig til marsregnskapet. Bedre prismateriale har gitt oppgang istedenfor nedgang som tidligere anslått for fiske og fangst.

Bruttoproduktet i bygge- og anleggsvirkosomhet er oppjustert noe i forhold til tidligere. I marsregnskapet var det her en liten nedgang på 0,4 prosent, mens nye beregninger gir en oppgang på 1,5 prosent i faste priser. Beregningsmetoden for denne næringen er forbedret fra og med endelig regnskap 1983 ved at resultater fra bygge- og anleggsstatistikken er innarbeidd i tillegg til byggearealstatistikken som den tidligere beregningsmetoden i stor grad baserte seg på. Dette medfører blant annet at omfanget av reparasjoner av bygninger (boliger og forretningsbygg) og rehabilitering av bygninger langt bedre enn tidligere fanges opp av den nye beregningsmetoden. Svenske data viser at reparasjons- og rehabiliteringsarbeid øker når en observerer nedgang i nybyggingen. Prisberegningene er også forbedret ved den nye beregningsmetoden.

For privat tjenesteyting har revisjonen gitt noe lavere tall. Ellers er det totalt sett så og si ingen revisjoner i veksten for næ-

ringene industri, kraft- og vannforsyning og bank- og forsikring, forretningsmessig tjenesteyting og eiendomsdrift (herunder boliger).

Revisjonene på tilgangssiden viser at fastprisjusteringene i 8 av de 10 næringskolonnene går i samme retning. Det kan derfor være nærliggende å konkludere med at korttidsstatistikken som er datagrunnlaget i marsregnskapet, nokså systematisk har gitt for lav vekst i forhold til det nye grunnlaget i produksjonsstatistikkene som nå er benyttet. Dette forklarer denne store revisjonen av veksten i bruttonasjonalproduktet for 1984.

Anvendelsessiden av BNP gir en oppjustering av privat konsum, bruttoinvesteringer og eksportoverskuddet målt i faste priser. Oppjusteringen av privat konsum skyldes at varehandelsstatistikken impliserer en større økning enn detaljomsetningsindeksen gjorde i marsregnskapet for 1984. Det er særlig gruppene møbler og husholdningsartikler, klær og skotøy, fritidssysler og utdanning og andre varer og tjenester som er blitt revidert opp. Samlet oppjustering utgjør om lag 1,7 milliarder 1980-kroner.

Bruttoinvesteringene er justert opp med 3,4 prosentpoeng. Over halvparten av BNP-revisjonen på anvendelsessiden kommer av oppjusteringen for bruttoinvesteringene. Bak dette ligger imidlertid en nedjustering for bruttoinvesteringene i fast kapital på 2,4 prosentpoeng. De nye tallene viser lagerøkning i 1984 mot tidligere lagernedgang, samtidig som at lagernedgangen i 1983 er blitt mye større enn før. Om lag en halvpart av vekstbidraget fra lagerinvesteringene kommer fra oljeplattformer under arbeid og den andre halvparten fra andre varer (jordbruks- og industrivarer).

Eksportoverskuddet er justert opp med noe under 1 milliard 1980-kroner. Både vekstraten for import og eksport er justert opp, noe sterkere for eksportvolumet enn for importvolumet, henholdsvis 2,4 og 2,0 prosentpoeng. Det er økt vekst for både tjenesteimport og -eksport, men virkningen på eksportoverskuddet er liten på tjenestesiden av handelsbalansen. Revisjonen av eksportoverskuddet målt i faste priser skyldes i særlig grad økt volum av tradisjonell vareeksport.

I figur 2 er også revisjonen i løpende priser illustrert. Revisjonen i BNP er her noe mindre enn for tilsvarende revisjon i 1980-kroner, dvs. vel 5 milliarder kroner. Av figuren framgår ellers at for næringene 3 (industri), 5 (bygge- og anleggsvirksomhet) og 8 (bank, forsikring, forretningsmessig tjenesteyting og eiendomsdrift) har revisjonene i løpende og faste priser gått hver sin vei. Det betyr at prisutviklingen for disse næringene er sterkt revidert.

Prisutviklingen på bruttoproduktet er gitt ved prisutviklingene for både bruttoproduksjon og vareinnsats. Mindre forskyvninger i prisstatistikken eller vektgrunnlaget for denne, kan gi store utslag i prisutviklingen for bruttoproduktet. På tilgangssiden har nedjusteringen av prisindeksen for samferdsel (især utenriks sjøfart) gitt store utslag, slik at prisindeksen for bruttonasjonalproduktet er revidert ned med 0,6 prosentpoeng.

På anvendelsessiden er det bare mindre revisjoner i prisutviklingen for innenlandsk bruk av varer og tjenester. Prisindeksene for eksport og import er imidlertid justert ned med hhv. 3,3 og 2,3 prosentpoeng. Nedjusteringen faller i særlig grad på tjenestehandel, og den viktigste årsak er ny informasjon fra skipsfartsstatistikken.

Revisjonen av produksjonstallene i løpende priser medfører videre en kraftig oppjustering av inntektstallene. Kapitalslitet er i tillegg nedjustert med 1,3 milliarder kroner som følge av nedjusteringen i bruttoinvesteringene i fast kapital. Oppjusteringen for driftsresultatet er blitt på 4,4 milliarder kroner slik at økningen i driftsresultatet fra 1983 til 1984 nå er på 22,1 prosent mot tidligere 17,5 prosent. Det er særlig driftsresultatet innen oljeutvinning, varehandel og samferdsel som er blitt revidert opp, mens nedgangen i driftsresultatet for bank- og forsikringsvirksomhet (inklusive korreksjon for frie banktjenester) og bygge- og anleggsvirksomhet er justert ned. Det er bare foretatt mindre endringer i beregningen av lønnskostnadene.

Disponibel inntekt for Norge har hatt en noe sterkere økning i 1984 enn tidligere antatt. Økningen fra 1983 er nå beregnet til 14,3 prosent, som er en oppjustering på 6,3 milliarder kroner, og som utgjør om lag 2 prosentpoeng. Både offentlig og privat disponibel inntekt er oppjustert, det gjelder i første rekke for offentlig forvaltning og husholdninger.

Tabell A. Disponibel inntekt etter institusjonell sektor. Endring i milliarder kroner fra 1983 til 1984.

	Marsr.	Rev.
Disponibel inntekt for Norge .	40,2	46,5
Privat disponibel inntekt ..	23,0	25,5
Herav: Husholdninger	17,6	20,3
Offentlig disponibel inntekt	17,2	21,2
Herav: Offentlig for- valtning	19,6	23,2

Økningen i sparingen er justert opp med 3,5 milliarder kroner. Resten av den økte

disponible inntekten for Norge skyldes oppjusteringen av privat konsum. Revisjonen av økningen i sparingen slår ut i den offentlige sparingen og spesielt for offentlig forvaltning. Endringen i den private sparingen er så og si uendret fra tidligere anslag.

Endringen i disponibel realinntekt for husholdningene er revidert opp for 1984 fra tallene som ble beregnet til marsregnskapet for dette året. Realinntektsveksten er nå justert opp, særlig ved at bidragene fra lønn og driftsresultat er økt.

Beregnete bidrag til veksten i disponibel realinntekt for husholdninger. Prosentvis endring fra 1983 til 1984.

	Marsr.	Rev.
Inntekter	3,5	5,0
- Lønn	1,4	2,0
- Driftsresultat	0,6	1,2
- Renteinntekter	0,8	1,0
- Stønader	0,7	0,8
- Andre inntekter	0,0	0,0
Utgifter	1,5	1,8
- Direkte skatter og trygdepremier	0,4	1,1
- Renteutgifter	1,1	0,7
- Andre utgifter	0,0	0,0
Disponibel realinntekt ..	2,0	3,2

ENDELIG NASJONALREGNSKAP FOR 1983

A. SUMMARISK OVERSIKT

Sterk produksjonsvekst

- Etter en beskjedne veksttakt i 1981 og 1982 på henholdsvis 0,9 og 0,3 prosent økte bruttonasjonalproduktet målt i faste priser med 4,5 prosent fra 1982 til 1983. 1979 var siste år med sterkere vekst i BNP enn dette. BNP utenom oljevirkosomhet, sjøfart og oljeboring økte med 2,5 prosent i 1983 mot 0,7 prosent i 1982 og 1,7 prosent i 1981.

Vekstimpulser fra utlandet

Konjunkturoppgangen i 1983 skyldtes i stor grad økt utenlands-etterspørsel rettet mot varer produsert i utekonkurrerende næringer. I utekonkurrerende industri økte bruttoproduktet med 17,3 prosent fra 1982 til 1983. Den gjennomsnittlige årlige veksten de tre foregående årene var minimal (0,4 prosent). Særlig sterk var veksten i næringene produksjon av kjemiske råvarer, produksjon av ferrolegeringer og ikke-jernholdige metaller.

På den annen side fikk både skjermet og hjemmekonkurrerende industri redusert sitt bruttoprodukt i faste priser fra 1982 til 1983. Den alvorligste produksjonssvikten fant sted i skipsbyggingsindustrien hvor bruttoproduktet gikk ned med noe over 20 prosent.

Sett under ett ble bruttoproduktet i industrien redusert med 1,0 prosent i 1983 og føyer seg inn i en ubrutt rekke av nedgang-sår etter 1979.

Sterk vekst i olje- og gassproduksjonen

Bruttoproduktet i oljevirkosomhet (utvinning og rørtransport av olje og gass) steg med hele 17,0 prosent i volum i 1983, etter en nedgang i 1981 og en ubetydelig vekst i 1982. Oljevirkosomheten har økt sin andel av total BNP og utgjorde i 1983 vel 17 prosent.

Svakere produksjonsutvikling i tjenesteytende enn i vareproduserende næringer

Veksten i samlet bruttoprodukt i vareproduserende næringer i 1983 var 6,5 prosent. I dette er også medregnet kraft- og vannforsyning der bruttoproduktet økte med 13,1 prosent, høyere enn på nærmere 20 år.

Tilsvarende var veksten i tjenesteytende næringer bare på 1,8 prosent. Den mest positive utviklingen her fant sted i innenriks sjøfart med en vekst i bruttoproduktet på 11,2 prosent. For de andre tjenesteytende næringene, var endringstakten i produksjonsutviklingen relativt moderat.

Bruttoproduktet i offentlig forvaltning steg i 1983 med 3,7 prosent. Dette er en svakere utvikling enn i årene fra 1976 til 1982 da veksten i offentlig forvaltning var på 5,3 prosent i årlig gjennomsnitt.

Nedgang i sysselsettingen

Sysselsettingen målt i antall årsverk ble for hele økonomien sett under ett redusert med 0,6 prosent i 1983 sammenlignet med året før. Den totale sysselsettingen ble dermed redusert to år på rad, og en må helt tilbake til 1958 for å finne en mer ugunstig syssel-

settingsutvikling enn i 1983.

Den kraftigste reduksjonen både absolutt og i prosent fant sted i industrien. Her ble sysselsettingen redusert med nesten 23 000 årsverk, dvs. omtrent dobbelt så stor nedgang som året før. Til gjengjeld økte sysselsettingen i en del tjenesteytende næringer, prosentvis mest i bank og finansieringsvirksomhet og forsikring, men absolutt mest i offentlig forvaltning der sysselsettingen økte med vel 11 000 årsverk.

Lav innenlandsk etterspørsel

Den totale innenlandske bruk av varer og tjenester økte med bare 1,1 prosent fra 1982 til 1983 målt i faste priser. Veksten i privat konsum var på 1,5 prosent, noe svakere enn året før. Varekonsumet viste til og med nedgang i volum, mens tjenestekonsumet derimot økte med 4,6 prosent, den sterkeste veksten siden 1977.

Veksten i offentlig konsum var i 1983 noe høyere enn i året før, 4,6 prosent mot 3,9 prosent.

Bruttoinvesteringer i alt ble redusert med 2,4 prosent i volum fra 1982 til 1983, mens investeringer i fast kapital økte med 5,8 prosent. Bak dette ligger meget dramatiske utviklingstrekk fra det ene året til det andre. Den kraftigste realinvesteringsveksten fant sted i oljevirkosomhet med en fordobling i investeringsvolumet. I motsatt retning trakk investeringer i skip og båter som viste en nedgang på nesten 75 prosent. Derimot var bruttoinvesteringer utenom oljevirkosomhet, sjøfart og oljeboring i 1983 om lag uendret sammenlignet med året før.

Lagerinvesteringene i alt ble redusert med vel 3 milliarder 1980-kroner, til tross for at oljeplattformer under arbeid økte med

nesten 2,7 milliarder 1980-kroner fra 1982 til 1983.

Pent overskudd i driftsregnskapet overfor utlandet

Driftsregnskapet overfor utlandet var i 1983 på 14,6 milliarder kroner, det høyeste som inntil da var registrert her i landet. Det var først og fremst eksportoverskuddet på hele 31,9 milliarder kroner som bidro til dette resultatet. Målt i faste priser økte total eksport med 7,3 prosent i 1983, mens importvolumet var uendret i forhold til året før.

Foruten råolje var eksportøkningen spesielt sterk for råvarer og halvfabrikata. For varer totalt økte eksporten med 12,8 prosent i volum, mens tjenesteksporten ble redusert med nærmere 5 prosent.

Importprisene steg mer enn eksportprisene i 1983. Dette førte til at byttforholdet for varer og tjenester i alt forverret seg med 0,9 prosent i 1983, om lag samme forverring som året før.

Sterk vekst i industriens driftsresultat

Faktorinntekten for økonomien som helhet steg med 10,4 prosent fra 1982 til 1983. Totale lønnskostnader hadde en noe lavere vekstrate, 8,1 prosent, slik at veksten i samlet driftsresultat var på 15,4 prosent. Den mest positive inntektsutviklingen fant sted i industrien hvor driftsresultatet i 1983 var på vel 10 milliarder kroner mot 7 milliarder i 1982. Dette skyldtes hovedsakelig den gunstige utviklingen i de utekonkurerende næringene.

Også oljevirkosomheten bidro sterkt til veksten i samlet driftsresultat for 1983 med en økning på 18,0 prosent fra året før. Næ-

ringens andel av samlet driftsresultat var i 1983 vel 46 prosent, noe høyere enn i 1982.

Vekst i disponibel realinntekt for Norge

Disponibel inntekt for Norge økte fra 1982 til 1983 med 34,4 milliarder kroner eller 11,8 prosent. Korrigert for prisstigningen på netto innenlandsk bruk av varer og tjenester gir dette en realvekst på 3,9 prosent. Dette er et langt bedre resultat enn i 1982 da disponibel realinntekt sank med 1,4 prosent fra året før. Tilsvarende endringstall for 1981 var 2,5 prosent.

Den samlede sparingen i Norge (disponibel inntekt fratrukket privat og offentlig konsum) økte med 8,9 milliarder kroner fra 1982 til 1983. Spareraten for Norge (sparing i prosent av disponibel inntekt) var i 1983 på 16,6 prosent, 1,1 prosentpoeng høyere enn året før.

Økt disponibel inntekt og sparing for husholdningene

Husholdningenes disponible inntekt var i 1983 19,5 milliarder kroner høyere enn året før. Deflatert med nasjonalregnskapets prisindeks for privat konsum gir dette en vekst i husholdningenes disponible realinntekt på 2,1 prosent i 1983 mot 1,0 prosent i 1982.

Mens husholdningene reduserte sin sparing fra 1981 til 1982, viser 1983-tallene en økning på 1,8 milliarder kroner sammenlignet med året før. Spareraten gikk også opp, fra 3,8 prosent i 1982 til 4,3 prosent i 1983.

Sterk vekst i foretakssektorens disponible inntekt

Den samlede foretakssektoren, som består av ikke-personlige foretak og statsforetak, fikk mer enn tredoblet sin disponible inn-

tekt og sparing fra vel 2 milliarder kroner i 1982 til noe over 7 milliarder i 1983.

Lavere sparerate i offentlig forvaltning

For offentlig forvaltning sank andelen av landets totale disponible inntekt i 1983 selv om den nominelt økte med i overkant av 9 milliarder kroner.

Sparingen i offentlig forvaltning økte med 1,3 milliarder kroner i 1983. Spareraten derimot sank fra 27,8 prosent i 1982 til 26,6 prosent i 1983.

B. OMTALE AV REVISJONENE

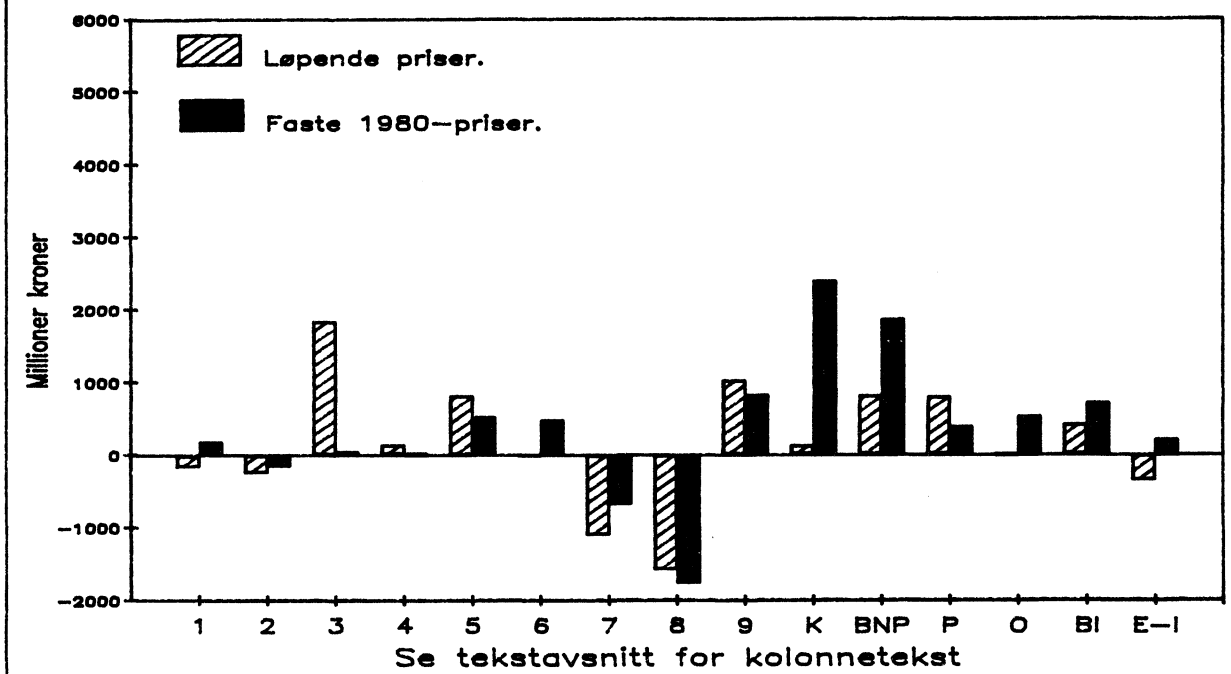
Nasjonalregnskapet for 1983 er nå revidert for tredje og siste gang. Revisjonen har gitt som resultat at veksten i bruttonasjonalproduktet målt i faste priser fra 1982 til 1983 er blitt justert opp til 4,5 prosent fra forrige anslag på 3,9 prosent. Oppjusteringen på 0,6 prosentpoeng er på linje med gjennomsnittlig revisjon av BNP i tilsvarende revisjonsfase i tidligere år.

På anvendelsessiden kan oppjusteringen av veksten først og fremst tilskrives den innenlandske etterspørselen, dvs. både privat og offentlig konsum og bruttoinvesteringer. Størst er revisjonen av bruttoinvesteringer i fast kapital, særlig investeringer i boliger og forretningsbygg. Samtidig er nedgangen i lagerinvesteringene kraftigere enn anslått tidligere, slik at bruttoinvesteringer totalt er oppjustert med omlag 700 millioner 1980-kroner. Se for øvrig figur 2 for illustrasjon av revisjonene av BNP etter anvendelse og etter næring.

Når det gjelder privat konsum, er både vare- og tjenestekonsumet justert opp. Veksten i privat konsum målt i faste priser er beregnet til 1,5 prosent mot 1,2 prosent i siste

Figur 2.

Revisjoner fra siste foreløpige regnskap for 1983 til endelig regnskap 1983. Løpende og faste priser.

foreløpige regnskap. For offentlig konsum fordeler oppjusteringen seg noenlunde jevnt på statlig og kommunalt konsum.

Når det gjelder hovedstørrelsen i utenriksøkonomien, er importen justert noe ned og eksporten omtrent holdt uendret, slik at eksportoverskuddet er anslått om lag 200 millioner 1980-kroner høyere enn tidligere.

Revisjonen på anvendelsessiden resulterer i en oppjustering av BNP i faste priser med i underkant av 1 900 millioner kroner.

På tilgangssiden er sum bruttoprodukt for de ni hovednæringene justert ned med om lag 500 millioner kroner. Revisjonene er størst innen de tjenesteytende næringer. Samlet har disse næringene fått justert ned bidraget til BNP med om lag 1 100 1980-kroner. Særlig stor er revisjonen for forretnings-

messig tjenesteyting hvor produksjonsstatistikk først forelå til endelig regnskap. Også i samferdselssektorene er bruttoproduktet nedjustert. I de andre tjenesteytende næringer er bruttoproduktene justert opp.

For de vareproduserende næringene er det ubetydelige revisjoner av bruttoproduktene målt i faste priser.

En nedjustering av bidraget til BNP målt i faste priser fra produksjonssektorene samtidig med en oppjustering av komponentene på anvendelsessiden har gitt som resultat en sterk økning av korreksjonsposten "skiftvirkninger" til et langt rimeligere nivå enn tidligere beregnet.

Sett fra tilgangssiden har oppjusteringen av skiftvirkningene i stor grad sin motpost i revisjonsresultatet for industrien. Her er

bruttoproduktet i løpende priser justert kraftig opp (over 3 prosent), mens fastpristallet så og si er uendret siden sist. Revisjonsbakgrunnen her er innarbeiding av industristatistikkens endelige tall. Utnyttelse av de detaljerte vareopplysningene denne statistikken inneholder, gir en oppjustering av både verdien av industriproduksjonen og prisveksten på denne.

For de andre næringer er det foretatt mindre prisrevisjoner. Dette kommer til uttrykk gjennom bedre samsvar mellom revisjon av bruttoproduktene i både løpende og faste priser.

Til tross for at BNP i løpende priser ifølge det endelige regnskapet for 1983 var nesten 900 millioner høyere enn tidligere beregnet,

er samlet faktorinntekt nedjustert med nærmere 1 milliard kroner. Årsaken er at det forrige anslaget for netto avgifter er revidert opp med i underkant av 1,9 milliarder kroner. Med så godt som uendrede lønnsstall har dette medført en nedjustering av samlet driftsresultat med omlag 950 millioner kroner. Revisjonene har slått sterkest ut for oljevirkosomhet og forretningsmessig tjenesteyting.

Den disponible inntekten for Norge er til endelig regnskap for 1983 justert opp med vel 850 millioner kroner. Det er i første rekke oppjusteringen av BNP som har bidratt til denne inntektsrevisjonen og økningen har i stor grad tilfalt den offentlige forvaltningen som høyere avgiftsinntekter.

UTSIKTENE FOR OLJEMARKEDET OG VIRKNINGER FOR NORSK ØKONOMI

Av

Kjell Berger, Adne Cappelen, Vidar Knudsen og Kjell Roland

1. INNLEDNING

Denne artikkelen beskriver noen virkninger for norsk økonomi av en lavere pris på råolje. Analysen består av tre deler. Først diskuteres to hovedscenarier for prisutviklingen på råolje ved hjelp av en enkel modell for verdens råoljemarked. Dernest presenteres ulike internasjonale studier av makroøkonomiske virkninger for verdensøkonomien av en lavere råoljepris. Til slutt analyseres noen makroøkonomiske virkninger for norsk økonomi av en lavere oljepris med utgangspunkt i de to hovedscenariene for råoljeprisen og antakelser om utviklingen i verdensøkonomien. Artikkelen bygger på Berger et.al. (1986).

2. RÅOLJEMARKEDET

Markedet for råolje har fra begynnelsen av 1980-årene vært preget av ettervirkninger av den store prisøkningen i 1979/80. Forbruket

av olje er redusert, og produksjonen i land utenfor OPEC har økt, noe som har ført til at OPEC har vært nødt til å redusere sin produksjon betydelig for å kunne opprettholde prisnivået. Dette har skjedd i første rekke ved at Saudi-Arabia har begrenset sin produksjon, dvs. fungert som svingprodusent. Dette førte i fjor sommer til at Saudi-Arabias produksjon var så lav at landet hadde et betydelig underskudd på betalingsbalansen. Utover høsten 1985 begynte Saudi-Arabia å selge olje på "net-back"kontrakter, dvs. at prisen fastsettes ut fra prisene på petroleumsprodukter. Dette førte til at landet økte sin produksjon relativt kraftig gjennom 4. kvartal 1985. Spotprisen begynte å falle fra desember 1985 og kom helt ned mot \$10 pr. fat i slutten av mars 1986.

Diskusjonen av den langsiktige utviklingen på råoljemarkedet i dette avsnittet er basert på beregninger ved hjelp av en modell, kalt WOM, utviklet i Statistisk Sentralbyrå (se Lorentsen og Roland (1985)).

Denne artikkelen illustrerer bruken av et modellapparat og en måte å resonnerer på i tilknytning til et aktuelt økonomisk problem. Visse forutsetninger for analysen - som er listet opp i artikkelen og som de tallmessige resultater hviler på - vil andre sakkyndige kunne vurdere annerledes enn forfatterne. Det bør bemerkes at artikkelen ikke drøfter den omlegging av politikken som må til for å komme over fra dagens aktuelle situasjon til de utviklingsbaner som artikkelen legger til grunn.

WOM-modellen er en enkel, åpen modell som sikrer logisk sammenheng i beregninger av virkninger på råoljemarkedet av endringer i ulike forutsetninger. Modellen består av to hoveddeler. Etterspørselsdelen angir forbruk av petroleumsprodukter i tre landområder (USA, resten av OECD-området og utviklingslandene) som funksjon av bruttonasjonalprodukt og priser på oljeprodukter og andre energibærere. Tilbudssiden er inndelt i to landområder; medlemslandene i OPEC og andre råoljeproducentland. Helt avgjørende for beregningene av den framtidige utvikling på råoljemarkedet er de antakelsene som gjøres om atferden til hvert enkelt OPEC-land og deres kollektive beslutninger.

2.1. Oljeprisscenarier

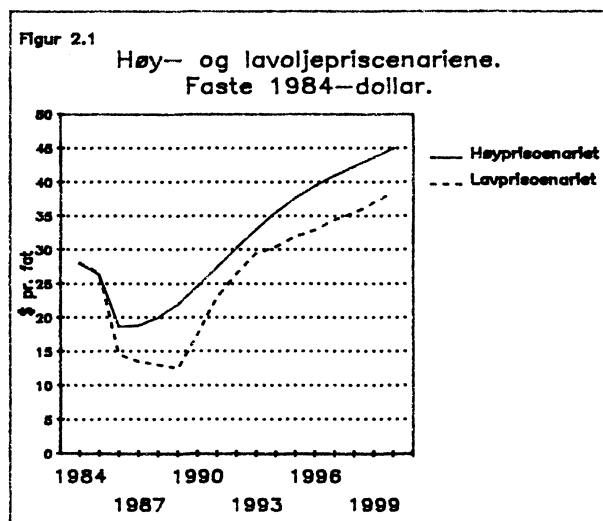
Vi skal i dette avsnittet skissere en høy- og en lavprisbane for råoljeprisutviklingen på lang sikt. Forskjellen mellom disse prisbanene skyldes hovedsakelig ulike forutsetninger om OPEC's atferd i tiden framover.

I høyprisscenariet antas et prisnivå på råolje på \$20 pr. fat i gjennomsnitt for 1986. Dette forutsetter at OPEC er i stand til å vedta og overholde produksjonskvoter på tross av det betydelige press som eksisterer mot samholdet i OPEC, blant annet pga. de finansielle problemene enkelte medlemsland står overfor. Den lave oljeprisen vil gradvis medføre økt etterspørsel slik at OPEC kan begynne å øke realoljeprisen noe mot slutten av 1980-årene. Rundt 1990, når kapasitetsutnyttelsen i OPEC i følge beregningene har økt, vil organisasjonens markedsrett igjen være betydelig. OPEC vil da igjen begynne å øke råoljeprisen.

Alternativt, i lavprisscenariet, antas OPEC's markedsrett å bli redusert over en lengre periode. Den fundamentale forut-

setningen for at OPEC kan opprettholde kontroll i oljemarkedet er at organisasjonen er i stand til å opptre som svingprodusent. Dette forutsetter at Saudi-Arabia er villig til å ta de største svingningene i produksjonen.inntektstapet Saudi-Arabia har opplevd i de siste to til tre år pga. den ekstremt lave produksjonen, har trolig endret maktforholdene internt i landet noe som har ført til en mer aggressiv markedsføring av landets olje. Dette kan vise seg å ha redusert landets mulighet/vilje til å bære hoveddelen av OPEC's kostnader ved å være svingprodusent og dermed kontrollere markedet. Alt i alt betyr dette at når OPEC fastlegger kvoter for å redusere tilbudet, må kostnadene av en redusert produksjon fordeles jevnere enn tidligere mellom alle medlemsland. Produksjonsbegrensningen vil avhenge av hva som er akseptabelt for det finansielt sett svakeste OPEC-land. Dette begrenser i alvorlig grad OPEC's mulighet til å utøve markedsrett. Med lav etterspørsel etter råolje tvinges landene i organisasjonen i større grad enn tidligere til å underby prisene for å forsvare sin markedsandel.

I tillegg til forutsetninger om OPEC's atferd, bygger oljeprisscenariene fram til år 2000 dessuten på antakelser om BNP-vekstrater i de tre etterspørselsregionene og valutakurser som er i overensstemmelse med den makroøkonomiske analysen i denne artikkelen (se avsnitt 3 og 4). Både i høy- og lavprisbanen antas det at prisen på andre energibærere er konstant i faste priser og at kostnadene ved transport, raffinering, lagring og distribusjon av råolje og petroleumsprodukter følger den generelle BNP-prisindeksen. Endelig antas at indirekte skatter på petroleumsprodukter holdes uendret. Basert på de ovennevnte forutsetninger, er produksjon, forbruk og markedsretterende råoljepriser beregnet.

Som det framgår av figur 2.1, falt råoljeprisen i faste 1984-dollar fra \$28 pr. fat i 1984 til \$26.5 i 1985. I høyprisbanen faller realprisen på olje videre ned til \$18.5 pr. fat i 1986 som betyr \$20 pr. fat i nominelle priser.

Ifølge Petroleum Intelligence Weekly (PIW (1986)), var gjennomsnittlig salgspris for norsk råolje om lag \$20 pr. fat i første kvartal 1986. I april har imidlertid spotprisen på Nordsjø-olje falt til under \$15 pr. fat. Høyprisbanens gjennomsnittspris på \$20 for 1986 under ett kan således virke urealistisk. Selv om bare 10-20 prosent av verdens råoljehandel skjer på spotmarkedet fastsettes prisen i forhold til spotprisen, riktignok med et etterslep. Spotprisen er dessuten svært avhengig av kortsiktige faktorer som forventninger, rykter og spekulasjonsmotiverte lagerendringer. Ved store endringer tidligere har spotprisen alltid overreagert, og det kan ikke utelukkes at spotprisen kan øke betydelig dersom f.eks. OPEC igjen blir enige om produksjonskvoter. Mot denne bakgrunn er det derfor viktig å presisere at de oljepriser som inngår i våre scenarier, er effektive, gjennomsnittspriser på årsbasis som ikke behøver falle sammen med spotprisen.

I høyprisbanen begynner realprisen på olje å stige etter 1986 og når 1984-nivået i 1992. Gjennomsnittlig årlig vekst mellom 1991 og 2000 er hele 5,5 prosent. Ifølge våre beregninger vil økende etterspørsel og redusert tilbud utenfor OPEC føre til at OPEC igjen kan utøve en betydelig markedsrett fra slutten av 1980-årene. OPEC's samlede realinntekter fra oljeproduksjonen øker med mer enn 50 prosent fram til 1990 sammenliknet med 1985 og er ved århundreskiftet nesten tredoblet.

I lavprisbanen faller realprisen helt ned til \$12.5 pr. fat i 1989, og oljeprodukter konkurrerer da effektivt med alle andre energibærere, selv til oppvarmingsformål. Også i dette scenariet øker OPEC's markedsrett betydelig i løpet av 1980-årene. Fra 1989 til 1991 er realprisen på olje beregnet å øke med hele 84 prosent. Vi kan derfor si at i dette scenariet inngår et tredje oljeprissjokk rundt 1990.

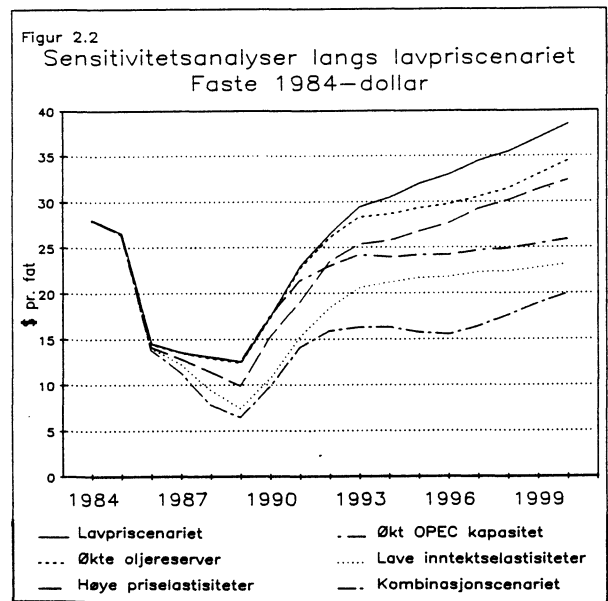
2.2. Er en lav råoljepris mulig på lang sikt?

Virkningen for norsk økonomi av et fall i råoljeprisen avhenger selvfølgelig i betydelig grad av hvorvidt prisetallet er temporært eller av mer permanent karakter. Realprisen på olje øker betydelig både i høy- og lavprisbanen på 1990-tallet. Begge prisbanene kan derfor sies å illustrere et temporært prisfall selv om prisen i lavprisbanen hele tiden ligger under prisene i høyprisbanen. Innenfor oljeindustrien er det i dag enkelte som mener at råoljeprisen kan bli liggende på et lavt nivå (\$10-15 pr. fat) resten av dette århundret. Argumenter som blir brukt for å underbygge et slikt syn er at etterspørsel etter olje vil øke langt svakere enn den økonomiske veksten isolert sett skulle tilsi ut fra historiske erfaringer, at det vil bli en skjerpet konkur-

ranse mellom råolje og andre energibærere (noe i nærheten av en backstop - teknologi for noen energibrukere), eller at betydelige nye petroleumsreserver med lave produksjonskostnader vil oppdages i land utenfor OPEC.

For å kunne bedømme betydningen av de momenter som er nevnt over, for de oljeprisbanene vi har basert oss på, har vi langs vår lavprisbane foretatt alternative beregninger, eller en følsomhetsanalyse, hvor viktige parametre i modellen er endret. Momentene ovenfor er for modellformål presisert slik at de klart kan sies å ligge innenfor hva som er mulig, men neppe særlig sannsynlig. Følgende endringer i modellen er foretatt:

- Frikobling av etterspørselen etter råolje og økonomisk vekst: Inntektselastisitetene i etterspørselsfunksjonene er redusert fra om lag 0,85 til 0,25.
- Irreversible investeringer i energisparing og økt konkurranse fra andre energibærere: Ved stigende priser fordobles priselastisitetene (økt konkurranse) mens de halveres når oljeprisen synker ("irreversibilitet").
- Et optimistisk ressursanslag i land utenfor OPEC: I de markedsstyrte økonomiene utenfor OPEC oppdages i de nærmeste år en råoljeprovis tilsvarende den størrelse man i dag antar Nordsjøforekomstene har. Dessuten er nettoeksporten fra de sentralstyrte økonomiene (hovedsakelig Sovjet) gradvis økt til i alt 2 millioner fat pr. dag over dagens nivå.
- Økt produksjonskapasitet i OPEC: OPEC's produksjonskapasitet økes med 15 millioner fat pr. dag i perioden 1990 til år 2000.

Virkningen av å endre de ovennevnte forutsetningene er vist i figur 2.2. Figuren viser at alternative forutsetninger medfører at oljeprisen kan variere sterkt - selv med uforandrede forutsetninger om økonomisk vekst.

Hva er sannsynligheten for en samtidig endring av alle disse forutsetningene? Vi er ikke i stand til å svare på dette spørsmålet på noen presis måte. A priori er det vanskelig å se at noen av disse alternativene er sterkt positivt korrelert, i den betydning at dersom en forutsetning endres, øker sannsynligheten for at en annen forutsetning også vil bli endret. Derimot er det mulig at enkelte av alternativene (f.eks. frikobling av økonomisk vekst og oljeetterspørsel og dermed lave råoljepriser), er negativt korrelert med andre alternativ (f.eks. alternativ med stor leteaktivitet og dermed påvisning av nye oljereserver utenfor OPEC). Det er derfor nærliggende å anta at selv om hver enkelt av de ovenfor beskrevne mulige endringer i sentrale parametre i oljemarkedet er mulig, er en kombinasjon av disse utfallene svært lite sannsynlig. Likevel kan heller ikke muligheten for en slik utvikling utelukkes.

I figur 2.2 er denne muligheten kalt kombinasjonsscenarioet. I dette scenarioet vil realprisen på råolje falle fram til 1989, for deretter å stige gradvis opp til om lag \$20 pr. fat i år 2000.

Det er etter vår oppfatning rimelig å konkludere med at en råoljepris permanent på \$20 pr. fat (1984-dollar) eller lavere ikke er særlig sannsynlig på lang sikt. En betydelig realprisnedgang i forhold til nivået i 1985, er imidlertid ganske sannsynlig i den neste 5- til 8-årsperioden.

Markedet kan i denne perioden bli preget av betydelige kortsiktige svingninger i prisen som følge av sesongmessige variasjoner og mer tilfeldige forstyrrelser i markedet. På kort sikt, som en reaksjon på kortsiktige sjokk og spekulasjonsbevegelser i markedet, kan imidlertid spotmarkedsprisen i svært korte perioder falle ned mot \$6-8 pr. fat. På tross av denne muligheten er det lite sannsynlig at slike priser kan opprettholdes lenger enn noen få måneder. Hvor langt ned oljeprisen regnet som årsgjennomsnitt vil falle sammenliknet med 1985-nivået og hvor lenge prisen vil ligge lavt, er imidlertid beheftet med stor usikkerhet. Våre bereg-

ninger for hvordan lavere oljepriser kan virke inn på norsk økonomi begrenser seg til perioden 1986-1993. Vi har antatt at det vil skje en betydelig økning i oljeprisen mot slutten av denne perioden. Det kan imidlertid langt fra utelukkes at en slik prisøkning først vil komme senere på 1990-tallet.

3. INTERNASJONALE MAKROØKONOMISKE RINGVIRK- NINGER AV LAVERE OLJEPRIS

I dette avsnittet skal vi kort oppsummere hovedresultatene fra enkelte studier av virkningen av lavere oljepriser på verdensøkonomien. Hovedformålet er å lage et konsistent sett forutsetninger om økonomisk vekst og inflasjon for Norges viktigste handelspartnere under ulike oljeprisforutsetninger. Disse antakelsene er nødvendige når vi skal fastlegge hvordan lavere oljepriser påvirker norsk økonomi (jfr. neste avsnitt).

I tabell 3.1 og tabell 3.2 er det gjengitt hovedresultatene av virkninger av en oljeprisnedgang fra fire ulike studier i tillegg til konklusjonene fra våre egne beregninger på LINK's internasjonale makroøkonomiske modellsystem. LINK-beregningene er beskrevet

Tabell 3.1. Virkning på BNP-nivået av en 25 prosent reduksjon i oljeprisen. Prosent.

Kilde	OECD (1983)			DRI (1984)			Powell & Horton (1985)			DRI (1986)			LINK (Berger et.al (1986)).		
	1.år	2.år	3.år	1.år	2.år	3.år	1.år	2.år	3.år	1.år	2.år	3.år	1.år	2.år	3.år
OECD totalt	0,6	0,9	1,2										0,7	0,9	1,1
USA				0,7	1,4	1,6									
Syv store 1)							0,25	1,0	1,3						
Fire vest- eur. 2)										0,7	1,4	1,3			

1) USA, Canada, Japan, UK, Frankrike, Vest-Tyskland og Italia.

2) UK, Frankrike, Vest-Tyskland og Italia.

Tabell 3.2. Virkning på BNP-deflatoren i nivå av en 25 pst. reduksjon i oljeprisen. Prosent.

Kilde	OECD (1983)			DRI (1984)			Powell & Horton (1985)			DRI (1986)			LINK (Berger et.al (1986))		
	1.år	2.år	3.år	1.år	2.år	3.år	1.år	2.år	3.år	1.år	2.år	3.år	1.år	2.år	3.år
OECD totalt	-1,5	-2,5	-3,0										-0,7	-0,8	-0,9
USA				-0,6	-1,1	-1,2									
Syv store							-0,8	-1,5	-0,5						
Fire vest-eur.										-0,7	-1,7	-1,7			

i mer detalj i Berger et.al. (1986). Alle resultatene i tabellene er omregnet slik at de viser virkningen av en 25 prosent nedgang i prisen på råolje, f.eks. fra \$20 til \$15 pr. fat. Denne omregningen er bare gyldig i den grad modellene som er brukt er tilnærmet log-lineære innenfor de oljeprisendringer vi studerer.

Av tabell 3.1 framgår det at førsteårs-effekten på BNP av en oljeprisnedgang på 25 prosent kan antas å være en økning i størrelsesorden 0,6-0,7 prosent. Unntaket fra dette resultatet er Powell & Horton, som antyder at BNP bare vil øke med 0,25 prosent. I OECD (1983) antas det at offentlige utgifter holdes uendret i nominelle termer. Dette impliserer at finanspolitikken blir mer ekspansiv, idet realverdien av offentlige utgifter øker fordi det generelle prisnivået blir lavere ved en oljeprisnedgang. DRI har i begge sine studier antatt at pengepolitikken blir noe mer ekspansiv. I Powell & Hortons analyse er også implisitt antatt en viss endring i den økonomiske politikken som føres, idet USA, Frankrike, Italia og Canada strammer politikken noe inn, mens Japan, Vest-Tyskland og England fører en noe mer ekspansiv politikk. Virkningen på BNP i andre og tredje året etter oljeprisnedgangen er i alle fire studiene antatt å bli om lag 1-1,5 prosent. Bare DRI

avviker her ved et noe høyere anslag. Sammenlikner vi disse resultatene med LINK-beregningene, er resultatene for første år åpenbart svært like. Virkningen i andre og tredje år etter prisendringen er imidlertid i LINK-systemet anslått å være noe svakere. Dette forklares hovedsakelig ved at i våre LINK-beregninger er det ikke foretatt endringer i noen politikkvariable i forbindelse med oljeprisnedgangen.

Tabell 3.2 gjengir hovedvirkningene på prisnivået i ulike land. Mens DRI-studiene og Powell & Horton viser relativt like resultater, indikerer OECD's (1983) studie en betydelig sterkere virkning på prisnivået av lavere oljepriser. Vi har ikke funnet noen åpenbar forklaring på disse forskjellene. Imidlertid viser alle fire studiene at andreårseffekten på inflasjonen blir om lag dobbelt så stor som førsteårseffekten. LINK-beregningene viser om lag tilsvarende virkning første år etter prisendringen, men virkningen er deretter svakere enn i de andre studiene. Årsaken til dette kan være at det i LINK-systemet er et betydelig antall eksogene priser som ikke er blitt justert i lavprisscenariet.

Som det framgår av tabellene, har de ulike studier som er foretatt, kommet til noe avvikende konklusjoner når det gjelder virk-

ningen på BNP og prisnivået i verdensøkonomien av et fall i oljeprisene. Forskjellene avhenger av en rekke forhold, bl.a. den modell som er brukt og i antakelsene som er gjort om økonomisk politikk. For å beregne virkningene på norsk økonomi, er vi imidlertid avhengig av anslag på hvordan veksten i norske eksportmarkeder og prisen på våre import- og eksportvarer vil utvikle seg. Av det som er sagt ovenfor, er det åpenbart at anslag på disse størrelsene innebærer betydelig grad av usikkerhet. Resultatene som blir presentert i det følgende, har karakter av å være illustrasjoner av hvordan norsk økonomi kan tenkes å bli påvirket av lave oljepriser. Når det gjelder virkningen på verdensøkonomien har vi i beregningene lagt til grunn et slags konsensus-syn basert på de ovenfor nevnte studiene. For BNP-virkningen i de land som utgjør Norges viktigste handelspartnere, har vi antatt at virkningen blir om lag 0,6 prosent volumøkning første år, økende til 1 prosent i andre og 1,3 prosent i tredje år ved en prisnedgang for råolje på 25 prosent. Prisindeksen for BNP i de samme land er antatt å bli redusert med om lag 0,7 prosent første år og om lag 1,5 prosent i de påfølgende år. Ettersom realprisen på råolje i våre oljeprisscenarier er antatt å stige raskt etter 1990, antar vi at den motsatte virkningen på BNP og inflasjonen vil gjøre seg gjeldende på 1990-tallet, og de positive stimulansene til BNP-veksten vil dermed gradvis forsvinne.

4. VIRKNINGER FOR NORSK ØKONOMI AV LAVERE OLJEPRISER

Med utgangspunkt i de scenarier som er beregnet for utviklingen i råoljeprisen og de internasjonale makroøkonomiske virkninger dette kan få, skal vi i dette avsnittet se nærmere på virkningene for norsk økonomi.

Først beskrives kort en utviklingsbane for norsk økonomi basert på høyprisbanen for råoljeprisen. Denne banen brukes som referansebane for analysen av virkningen av lavere råoljepriser. Virkningen av lavere oljepriser analyseres først under forutsetning av at den økonomiske politikken ikke endres i forhold til referansebanen. Deretter kombineres lavprisalternativet med en forutsetning om en strammere finanspolitikk. Beregningene er utført på en versjon av Byråets modell MODAG A hvor også lønninger og arbeidsløshet blir bestemt, jfr. Cappelen og Longva (1986). I MODAG A er produksjon og sysselsetting i stor grad bestemt av innenlandsk etterspørsel og aktivitetsnivået hos Norges viktigste handelspartnere som er viktig for bestemmelsen av norsk eksport. Importen av varer og tjenester avhenger av nivået og sammensetningen av etterspørselen i Norge. I tillegg spiller priskonkurransen mellom norske og utenlandske produsenter en rolle både for importandelen av innenlandsk etterspørsel og for eksportens utvikling. Prisene på norske produkter bestemmes i modellen som funksjon av norske produksjonskostnader og kapasitetsutnyttning samt importpriser. Øker norske priser sterkere enn importprisene, taper norske produsenter markedsandeler. Et slikt tap av markedsandeler kan i modellen oppstå som følge av lav produktivitsvekst som igjen henger sammen med investeringsutviklingen, høy lønnsvekst som kan følge av press i arbeidsmarkedet, høy innenlandsk kostnadsvekst for øvrig (landbrukspriser, strømpriser eller rentenivå) og i noen grad også høy kapasitetsutnyttning hos norske produsenter, som henger sammen med et høyt aktivitetsnivå innenlands. Selv om alle disse "tilbudssidefaktorene" er tilstede i modellen, er de relativt svake og endrer ikke på det forhold at MODAG A i hovedsak er en etterspørselsorientert eller "keynesiansk" modell.

4.1. Høyprisbanen for norsk økonomi 1986-1993

Vekstratene for offentlig konsum og bruttoinvesteringer er i dette alternativet satt lik anslagene i siste langtidsprogram, jfr. St.meld. nr. 83 (1984-1985). Direkte skattesatser er justert i takt med inflasjonen i langtidsprogramperioden (1986-1989), mens gjennomsnittsskatteprosentene deretter (1990-1993) øker med en tiendel pr. år. Satsene for mengdeavgifter og subsidier er inflasjonsjustert i hele beregningsperioden. Offentlige overføringer er forutsatt å øke i tråd med lønnsveksten, men trygdeoverføringene vokser noe mer pga. vekst i antall trygdede. Tabell 4.1 viser noen viktige eksogene forutsetninger. Oljeprisforutsetningene er omtalt foran. I 1986 er det i

Tabell 4.1. Forutsetninger om den internasjonale utvikling i høyprisbanen. Årlig prosentvis vekst.

Variable:	1985-89	1990-93
Importpriser (trad.varer) .	4	4,5
BNP hos handelspartnere ...	3,5	3
Oljepris i norske kroner ..	-9	19

høyprisbanen forutsatt en råoljepris på \$20 pr. fat og en dollarkurs på 7 kroner. Dollarkursen antas å falle videre til 6 kroner i 1987. Høyprisbanen innebærer da en oljepris i norske kroner på 125 kr. pr. fat i 1987 dvs. nesten en halvering av prisen sammenliknet med 1985. Når oljeprisen forutsettes å stige mot slutten av 1980-tallet, antar vi samtidig at dollarkursen gradvis øker til 7 kroner i 1991. I norske kroner er da oljeprisen på om lag samme nominelle nivå som i 1985. Investeringene i oljesektoren som har økt kraftig siden 1984, er

antatt å synke svakt fra 1986 til 1990 for deretter å øke noe igjen. Investeringsnivået på 1990-tallet er om lag som i 1984 og 1985.

Tabell 4.2 viser gjennomsnittlige årlige vekstrater for noen sentrale makroøkonomiske størrelser, mens figur 4.1 viser utviklingen i de enkelte år for produksjon, sysselsetting og ledighet.

Tabell 4.2. Makroøkonomisk utvikling i høyprisbanen. Årlig prosentvis vekst.

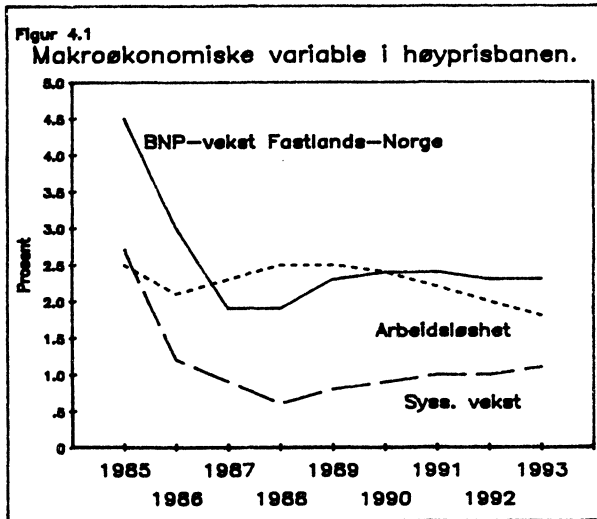
	1984 1)	1985-1990-	1990-
	Mrd.kr.	1989	1993
Privat konsum	208,0	3,6	2,1
Offentlig konsum*	84,0	2,8	2,9
Bruttoinvesteringer 2) .	109,6	1,6	0,8
Sjøfart og oljeboring*	4,2	-5,0	0,0
Oljeutvinning og rørtransport* 2)	28,5	1,4	1,2
Boliger	16,4	0,5	-0,7
Øvrige bedrifter	47,2	1,4	0,7
Offentlig forvaltning*	13,4	0,0	0,0
Eksport	215,4	3,9	2,9
Olje og sjøfart*	114,8	3,9	1,8
Fastlands-Norge	100,6	3,9	4,2
Import	172,1	3,0	2,2
BNP	446,6	3,4	2,4
BNP, fastlands-Norge..	346,3	2,8	2,3

* angir at størrelsen i hovedsak er eksogen

1) Marsregnskap 1984.

2) Inkl. lagerendringer av plattformer under arbeid.

Det er verd å merke seg at investeringene har en meget svak utvikling i perioden sett under ett. En vesentlig del av denne utviklingen er basert på eksogene forutsetninger.

Ettersom investeringer er en importkrevende etterspørselskomponent, bidrar vridningen i sammensetningen av innenlandsk etterspørsel - fra investeringer til konsum - isolert sett til en reduksjon i importveksten som derfor bare følger BNP-veksten. Med en mer balansert vekst i innenlandske etterspørselskomponenter, ville importveksten ha vært klart høyere enn veksten i BNP for fastlands-Norge.

Lønnsveksten er endogent bestemt i den modellvarianten som brukes, og så lenge arbeidsløshetsprosenten (iflg. AKU) er om lag 2,5 prosent dvs. som i 1985, vil lønnsveksten følge "hovedkursen" definert som summen av importprisveksten og produktivtetsveksten i industrien. I årene 1986 til 1989 ligger arbeidsløsheten om lag på et nivå som gjør at hovedkursen følges, mens arbeidsløsheten på 1990-tallet er lavere pga. lavere arbeidstilbud. Dermed blir lønnsveksten noe sterkere enn hva "hovedkursen" tilsier.

Tabell 4.3 viser utviklingen i noen variable som beskriver situasjonen på arbeidsmarkedet. Vi ser at reallønnsveksten er noe høyere enn veksten i produktiviteten for fastlands-Norge i begge periodene. I perioden 1985-1989 skyldes det vesentlig

lavere oljepriser. Nivået på ledigheten gjør at lønnsveksten om lag følger "hovedkursen" som er definert eksklusive oljepriser. På 1990-tallet gir et strammere arbeidsmarked en noe høyere reallønnsvekst enn hovedkursen tilsier mens økte oljepriser virker i motsatt retning. Nedgangen i produktivtetsveksten på 1990-tallet henger sammen med den svake investeringsutviklingen.

Tabell 4.3. Arbeidsløshetsrate, reallønn-, sysselsetting- og produktivtetsvekst i prosent. Høyprisbanen.

	1985-1989	1990-1993
Reallønnsvekst	1,8	1,6
Produktivtetsvekst	1,5	1,3
Arbeidsløshetsrate (AKU)	2,4	2,1
Sysselsettingsvekst, årsverk	0,9	1,0

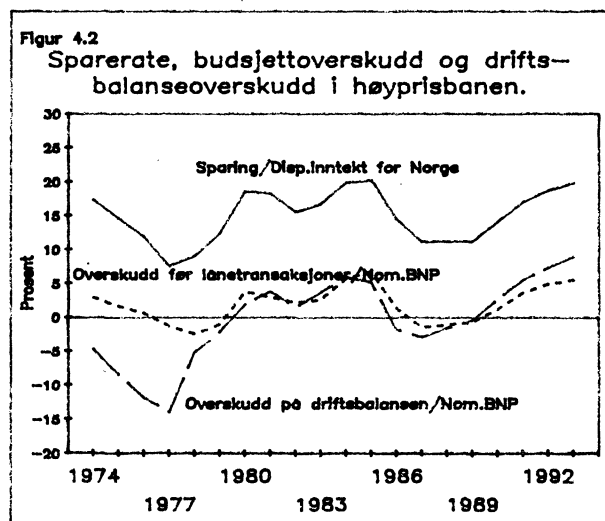
Tabell 4.4. Driftsbalansen i høyprisbanen. Årlige gjennomsnitt i milliarder kroner løpende priser.

	1986-89	1990-93
Olje- og gasseksport	63	135
Annen eksport	165	219
Import	222	286
Rente- og stønadsbalansen .	-15	-17
Driftsbalansen	-9	51

Tabell 4.4 viser driftsbalansens komponenter i de to periodene. Eksportinntektene fra olje og gass blir betydelig redusert i perioden til tross for at oljeproduksjonen er antatt å øke med 8,5 prosent pr. år i

gjennomsnitt fra 1985 til 1991 og deretter er antatt konstant, mens gassproduksjonen er konstant bortsett fra en økning på 12 prosent fra 1987 til 1988. Til tross for økt nettogjeld til utlandet i årene 1986-89, øker ikke underskuddet på rente- og stønadsbalansen noe særlig i forhold til i 1985 pga. lavere aksjeutbytte til utlandet fra oljevirkomheten. Dessuten er stønadsveksten lav når nominelt BNP i Norge øker lite. På 1990-tallet vil overskuddene på driftsbalansen bli svært høye ifølge beregningene i høyprisbanen. Det skyldes en fordobling av eksportinntektene fra olje og gass.

Figur 4.2 viser utviklingen i samlet sparing (netto) som andel av disponibel inntekt for Norge, samt driftsbalansen og overskudd før lånetransaksjoner som andel av nominelt BNP. Vi har tatt med tall for tilsvarende størrelser ti år tilbake i tiden for å kunne vurdere tallene i et historisk perspektiv. Som det framgår av figuren, nådde spareraten et svært høyt nivå historisk sett i 1984 og 1985. I årene framover viser beregningene basert på høyprisbanen at spareraten blir nærmere halvert før økte oljepriser på 1990-tallet igjen øker overskuddene på driftsbalansen overfor utlandet. Utviklingen vil imidlertid ifølge forutsetningene som ligger

Tabell 4.5. Utviklingen i disponibel realinntekt for Norge i høyprisalternativet. Gjennomsnittlig årlig prosentvis endring.

	1985-1989	1989-1993
Disp. realinntekt	-0,2	5,2
Bidrag fra økt:		
Nettonasjonalprodukt .	3,1	2,8
Rente- og stønadsoverskudd	0,0	0,3
Bytteforhold	-3,2	2,4

til grunn for høyprisbanen, bli langt mindre dramatisk enn hva den var i siste halvpart av 1970-tallet.

Overskudd før lånetransaksjoner i offentlig forvaltning vil imidlertid kunne forverres betydelig selv om oljeprisene skulle følge det vi har kalt høyprisbanen. Regnet eksklusive oljeskatter og som andel av nominelt BNP i alt, øker underskuddet fra vel 3,5 prosent i 1985 til knapt 5 prosent i 1989 og er deretter konstant. På denne bakgrunn har vi antatt at det nominelle rentenivå fortsatt vil holde seg på et høyt nivå slik at realrenten (før skatt) er om lag 5 prosent rundt 1990. Dette er klart lavere enn nivået i 1985, som var nærmere 8 prosent, men likevel høyt historisk sett og tatt i betraktning av en antakelse om lavere realrente internasjonalt. Tabell 4.5 viser utviklingen i disponibel realinntekt for Norge i de to periodene 1985-1989 og 1989-1993. På grunn av utviklingen i oljeprisene, er det ingen vekst i disponibel realinntekt for Norge i den første perioden. Hele veksten i nettonasjonalproduktet "spises opp" av tap i bytteforholdet mens rente- og stønadsbalansen er konstant i realverdi. I perioden 1989 til 1993 skjer det derimot en

betydelig vekst i Norges disponible realinntekt (vel 5 prosent pr. år) både som følge av en bytteforholdsgevinst og vekst i produksjonen.

4.2. Lavprisbanen uten politikkendring

I avsnitt 3 gjorde vi rede for hvordan internasjonal økonomi kunne tenkes å bli påvirket av lavere oljepriser. Lavprisbanen som vist i avsnitt 2, innebærer imidlertid betydelige oljeprisøkninger rundt 1990 som må antas å få negative virkninger for OECD-området. Den økte aktiviteten hos våre handelspartnere som lavere oljepriser medfører på 1980-tallet, blir derfor motvirket av prisøkningen senere både pga. økte oljepriser og fordi høyere aktivitetsnivå gir økt lønns- og prisvekst. Oljeprisøkningen er imidlertid ikke antatt å bli så stor at alle positive virkninger på BNP-veksten i utlandet blir borte på 1990-tallet. Tabell 4.6 viser hvilke forutsetninger vi har lagt til grunn for markeds- og prisutvikling hos våre handelspartnere. I tillegg har vi antatt at investeringene i oljesektoren reduseres betydelig i årene framover fordi lønnsomheten av utbygging i Nordsjøen blir redusert, selskapenes løpende inntekter fra utvinning blir betydelig redusert og fordi det knytter seg usikkerhet til om framtidig oljepris gir god nok lønnsomhet til å forsvare et så høyt investeringsnivå som forutsatt i høyprisbanen. Lavere investeringer reduserer naturligvis framtidige utvinningsmuligheter, og vi har på usikkert grunnlag redusert oljeproduksjonen med 7 prosent hvert år i 1992 og 1993. For fullt ut å få tatt hensyn til virkningen av lavere investeringer, måtte vi ha studert utviklingen mye lenger framover enn vi har gjort her, ettersom lavere investeringer de neste ti år først og fremst vil ha konsekvenser for produksjonen på 1990-tallet og utover i neste århundre.

Tabell 4.6. Forutsetninger om virkninger på internasjonal økonomi og oljeinvesteringer. Avvik fra høyprisbanen.

	Avvik i prosent		Avvik i milliarder kroner
	BNP for Norges handelspartnere	Importpriser 1)	Investeringer i oljevirk-somhet
1986	0,6	-0,5	0
1987	1,0	-1,0	-7
1988	1,3	-1,5	-13
1989	1,3	-1,5	-12
1990	1,1	-1,0	-10
1991	1,0	-0,5	-10
1992	0,6	-0,5	-9
1993	0,6	0	-7

1) Ekskl. oljerelaterte produkter. Jfr. tabell 4.1 hvor nivåene i høyprisbanen er presentert

I beregningsalternativet som presenteres i dette avsnittet, er det forutsatt ingen endring i den økonomiske politikken utover at progresjonsgrenser, offentlig kjøp av varer og tjenester og overføringer justeres ned i takt med lavere inflasjon. Ettersom offentlig sektor får redusert sine inntekter fra oljeskattene betydelig når oljeprisen faller, innebærer politikforutsetningen at det offentlige velger å ha marginal sparetilbøyelighet lik én. Dette er selvsagt ikke plausibelt, og vi kommer tilbake til virkninger av mulige offentlige tiltak i neste avsnitt.

I tabell 4.7 viser vi utviklingen i noen makroøkonomiske variable sett i forhold til utviklingen i høyprisbanen, mens tabell 4.8 viser virkningen på konsumpriser, lønninger,

arbeidsløshet og sysselsetting.

Tabell 4.7. Utviklingen i noen makroøkonomiske størrelser. Prosentvis avvik fra nivået i høyprisbanen.

	Privat konsum	Brutto-investeringer	Trad. vareeksport	Import i alt	BNP fastlands-Norge
1986	0,6	0,1	0,6	0,6	0,2
1987	0,5	-5,9	1,1	-1,3	-0,3
1988	0,2	-11,4	1,8	-3,0	-0,9
1989	0,1	-10,4	2,3	-2,6	-0,7
1990	-0,1	-8,2	2,4	-2,1	-0,5
1991	-0,4	-8,0	2,5	-2,3	-0,4
1992	-0,3	-7,2	2,3	-2,5	-0,2
1993	-0,2	-5,5	2,3	-0,5	0,0

Tabell 4.8. Virkninger på konsumpriser, lønninger og ledighet. Prosentvis avvik fra nivået i høyprisbanen.

	Konsumpriser	Lønninger	Arbeidsløshet 1)	Sysselsetting
1986	-0,9	-0,1	-0,05	0,1
1987	-1,2	-0,3	0,2	-0,2
1988	-1,6	-1,0	0,35	-0,5
1989	-2,0	-1,8	0,30	-0,5
1990	-2,0	-2,2	0,25	-0,4
1991	-1,7	-2,3	0,20	-0,4
1992	-1,6	-2,3	0,10	-0,3
1993	-1,4	-2,3	0,05	-0,2

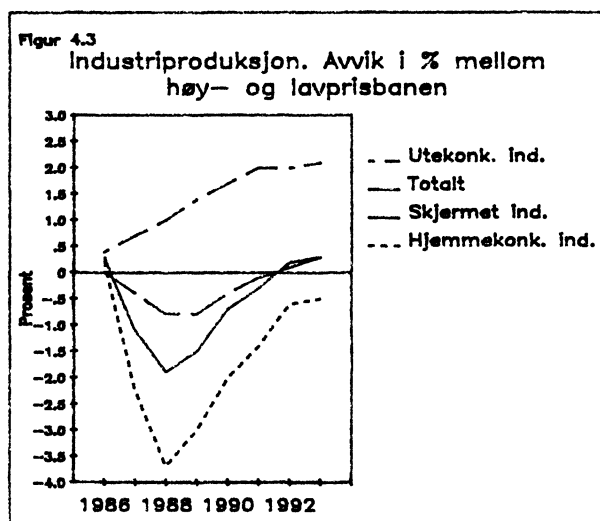
1) Prosentpoeng

En umiddelbar virkning av lavere oljepriser er lavere prisvekst. Nedgangen i det norske prisnivået er noe større enn i utlandet, jfr. tabell 4.6. Det skyldes at aktivitets-

nivået i utlandet øker, mens det faller i Norge sammenliknet med i høyprisalternativet. Dette er for så vidt i tråd med erfaringene etter oljeprissjokket i 1979/80 (hvor Norge har hatt høyere inflasjon enn i utlandet), men med motsatt fortegn. Ettersom lønnsveksten i hovedsak følger importprisen nedgangen med et etterslep, øker reallønnen de første årene, og det fører til økt privat konsum. Økt aktivitet hos våre handelspartnere stimulerer norsk eksport (ekskl. olje) og spesielt vareeksporten. Økt innenlandsk aktivitet øker norsk produksjon og import. Fra og med 1987 endres bildet fordi lavere oljeinvesteringer gir et markert negativt vekstbidrag for norsk økonomi samtidig som importen reduseres. Dette fører til lavere norsk produksjon og sysselsetting, spesielt i de deler av næringslivet som er mest knyttet til oljevirkosomheten. Dette motvirkes delvis ved økt norsk eksport både som følge av økt aktivitet ute og fordi lavere innenlandsk aktivitet gir noe høyere ledighet og lavere lønnsvekst som så fører til bedre prismessig konkurransevne. I tillegg vil lavere kapasitetsutnyttning innenlands frigjøre ressurser som vris mot eksportmarkedene ved at eksportprisene stiger mindre og dermed forbedres konkurransevnen ytterligere.

Utviklingen i etterspørselskomponentene reflekteres også i ulik utvikling i industri-sektorene. Mens produksjonen i skjermet industri endrer seg lite da denne i stor grad produserer forbruksvarer, vil hjemme konkurrerende industri få en betydelig nedgang i produksjonen pga. lavere oljeinvesteringer. Utekonkurrerende industri som er eksportorientert, får en betydelig framgang, som vist på figur 4.3.

Etterhvert som ledigheten øker, forsterkes nedgangen i lønnsveksten, og på 1990-tallet skjer det en viss reallønnsnedgang bl.a.

fordi lønnstakerne ikke får full kompensasjon for prisstigningen på oljerelaterte produkter når prisene på disse stiger sterkt. Dette er for så vidt parallelt med utviklingen etter OPEC II.

Mot slutten av perioden er lønnsveksten igjen parallell med utviklingen langs høyprisbanen, men da på et lavere nivå fordi større arbeidsløshet i mellomtiden har virket dempende på lønnsveksten. Veksten i konsumprisene på begynnelsen av 1990-tallet er høyere i lavprisbanen enn i høyprisbanen pga. den sterke veksten i oljeprisene og høyere importprisvekst for tradisjonelle varer og tjenester.

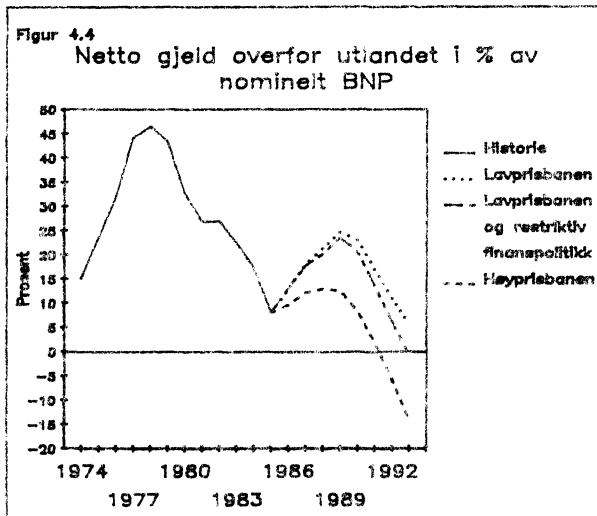
Tabell 4.9 viser utviklingen i driftsbalansen overfor utlandet i lavprisbanen. Nedgangen i eksportverdien av olje- og gass er den viktigste faktoren bak lavere overskudd på driftsbalansen. Etterhvert som de økte underskuddene akkumuleres til økt nettogjeld overfor utlandet sammenliknet med referansebanen, øker også det negative bidraget fra rente- og stønadsbalansen. Bidraget fra lavere importverdi er til dels betydelig mot slutten av 1980-tallet, i stor grad som følge av lavere oljeinvesteringer, men også pga. lavere importpriser. Annen eksport enn olje er om lag uendret i verdi. Det skyldes

Tabell 4.9. Virkninger på driftsbalansen overfor utlandet av lavere oljepriser uten politikkenring. Endring i milliarder kroner fra høyprisbanen.

	Bidrag fra:				
	Totalt	Olje- og gass-eksport	Annen eksport	Import	Rente- og stønadsbal.
1986	-13	-15	0	2	0
1987	-13	-19	-1	7	0
1988	-13	-24	-1	13	-1
1989	-22	-34	-1	13	-2
1990	-24	-29	0	10	-5
1991	-17	-19	0	9	-7
1992	-26	-25	1	7	-9
1993	-42	-33	1	3	-13

at eksportprisene synker (stort sett i takt med lavere importpriser), mens eksportvolumet øker. En faktor som bidrar til den svake eksportprisutviklingen, er prisen på raffinerte produkter som er en del av annen eksport. I beregningene er det tatt hensyn til at Norge vil bli en betydelig eksportør av raffinerte produkter mot slutten av 1980-tallet, og prisen på disse endres mye når råoljeprisen endres. I lavprisbanen er nominell nettogjeld overfor utlandet i 1993 beregnet til å bli om lag som i 1985, jfr. figur 4.4.

De økte underskuddene på driftsbalansen overfor utlandet motsvares i stor grad av økte underskudd før lånetransaksjoner i offentlig forvaltning. De første par årene øker underskuddet med om lag 15 milliarder pr. år økende til om lag 20 milliarder rundt 1990. Når oljeproduksjonen synker i 1992 og 1993, øker underskuddet til om lag 30 milli-

arder. Underskudd før lånetransaksjoner ekskl. oljeskatter regnet som andel av nominell BNP øker svakt fram til 1988 og ligger da på om lag 5,5 prosent, dvs. 0,5 prosentpoeng over nivået i høyprisbanen.

Lavere oljepriser fører til en forverring i bytteforholdet overfor utlandet og en betydelig nedgang i disponibel realinntekt for Norge. I tabell 4.10 er nedgangen i dispo-

Tabell 4.10. Nedgang i disponibel realinntekt for Norge pga. lavere oljepriser. Prosentvis avvik høyprisbanen i nivå.

	Bidrag fra:			
	Disponibel realinntekt	Netto-nasjonalprodukt	Rente- og stønadsbal.	Bytteforhold
1986	-3,9	-0,2	0,0	-3,7
1987	-5,6	-0,4	0,0	-5,2
1988	-7,6	-0,7	-0,1	-6,8
1989	-9,3	-0,3	-0,4	-8,6
1990	-7,6	-0,1	-0,9	-6,6
1991	-4,8	0,2	-1,3	-3,7
1992	-5,3	-0,7	-1,4	-3,2
1993	-6,0	-1,5	-1,8	-2,7

nibel realinntekt dekomponert i endring som skyldes lavere nettonasjonalprodukt, økt underskudd på rente- og stønadsbalansen og forverret bytteforhold. Som en kan se, er forverringen i bytteforholdet viktigst i hele perioden, men bidraget fra økt underskudd på rente- og stønadsbalansen blir viktig på 1990-tallet.

4.3. Lavprisbanen kombinert med en restriktiv finanspolitikk

Som følge av de store underskuddene i utenriksøkonomien og på de offentlige budsjetter, skal vi i dette alternativet anta at finanspolitikken strammes til. En slik innstramning kan også begrunnes med at det ikke er sikkert at oljeprisen vil øke fra 1990 og at en derfor må tilpasse forbruket til lavere disponibel inntekt. I beregningene har vi forutsatt at veksten i offentlig konsum reduseres til én prosent (fra om lag tre i høyprisbanen) hvert år i perioden 1987-1990. Deretter økes veksten til to prosent i 1991 og tre prosent deretter når vi igjen får overskudd på driftsbalansen. I tillegg antas det at gjennomsnittsskattene øker ved at satsen for sykedelen til folketrygden økes med ett prosentpoeng i 1987-1990 og et halvt prosentpoeng i 1986 og 1991 i forhold til høyprisbanen. En slik politikk vil redusere de offentlige budsjettunderskuddene som andel av nominelt BNP, med om lag ett prosentpoeng i forhold til i alternativet i avsnitt 4.2. Slik sett kan politikken neppe kalles særlig drastisk, selv om en årlig vekst på bare én prosent i offentlig konsum ikke har forekommet i Norge på 30 år.

En slik betydelig etterspørselsreduksjon vil føre til en merkbar økning i ledigheten etter norske forhold. Lønnsveksten vil derfor synke, og vi har derfor redusert

Tabell 4.11. Utviklingen i noen makroøkonomiske størrelser ved lav oljepris og restriktiv finanspolitikk. Avvik i prosent fra høyprisbanen.

	Privat konsum	Brutto-investeringer	Trad. vareeksport	Import	BNP fastlands-Norge
1986	0,1	0,0	0,7	0,3	0,1
1987	-0,9	-6,5	1,2	-2,2	-1,4
1988	-2,1	-12,7	2,0	-4,6	-2,8
1989	-3,0	-12,2	2,6	-4,9	-3,4
1990	-4,0	-10,3	2,9	-5,2	-3,8
1991	-4,4	-10,1	3,3	-5,4	-3,9
1992	-4,5	-8,9	3,3	-4,8	-3,7
1993	-4,9	-7,0	3,6	-3,9	-3,5

Tabell 4.12. Virkning på konsumpriser, lønninger og ledighet ved lav oljepris og restriktiv finanspolitikk. Avvik i prosent fra høyprisbanen.

	Konsumpriser	Lønninger	Arbeidsløshet 1)	Sysselsetting
1986	-0,9	-0,1	0,0	0,0
1987	-1,2	-0,4	0,9	-0,9
1988	-1,7	-1,8	1,3	-1,8
1989	-2,2	-3,1	1,8	-2,6
1990	-2,5	-4,3	2,1	-3,1
1991	-2,6	-5,3	2,1	-3,4
1992	-3,0	-6,6	2,0	-3,3
1993	-3,3	-8,1	2,0	-3,2

1) Prosentpoeng.

veksten i offentlige stønader om lag tilsvarende. I tabell 4.11 viser vi hvordan

utviklingen nå vil bli i forhold til høyprisbanen for noen sentrale makroøkonomiske størrelser, mens tabell 4.12 viser utviklingen i priser, lønninger, ledighet og sysselsetting.

En mer restriktiv finanspolitikk forsterker endel virkninger som var synlige allerede i lavprisalternativet uten endringer i finanspolitikken. Privat innenlandsk etterspørsel reduseres nå mye mer enn før, og særlig er reduksjonen i privat konsum mye større, mens den relative nedgangen i investeringer er mindre. Importen blir også betydelig lavere med en restriktiv finanspolitikk, både som følge av lavere innenlandsk etterspørsel og lavere importandeler som følge av lavere innenlandsk kostnadsvekst. Lavere lønnsvekst bidrar også til økt eksport ekskl. olje og gass, men virkningen her er ikke så stor som en normalt kunne forvente ved en så betydelig lønnsnedgang. Det skyldes at de mest eksportorienterte sektorene i industrien ifølge beregningene, allerede lå på et høyt nivå i kapasitetsutnyttelse og derfor ikke på kort sikt klarer å nyttiggjøre seg lavere lønnsvekst og bedret kostnadsmessig konkurransevne. På 1990-tallet fortsetter imidlertid eksporten å øke i motsetning til lavprisalternativet uten politikkendring.

Ved en restriktiv finanspolitikk blir forverringen i driftsbalansen i forhold til høyprisalternativet mindre enn med uendret politikk. Den vesentligste grunnen til dette er lavere importverdi som følge av lavere innenlandsk etterspørsel og lavere importandeler som følge av lavere kostnadsvekst. Eksportverdien er om lag den samme som i foregående avsnitt. Det skyldes at eksportpriselasitetene i modellen er relativt små på kort sikt i tillegg til at en del eksport (bl.a. fraktinntekter i utenriks sjøfart) er forutsatt konstant i volum. Etersom det tar en viss tid før

Tabell 4.13. Virkning på driftsbalansen overfor utlandet av lavere oljepriser og restriktiv finanspolitikk. Endring i milliarder kroner fra høyprisbanen.

	Bidrag fra:			
	Totalt	Eksport	Import	Rente- og stønadsbal.
1986	-13	-15	2	0
1987	-11	-20	9	0
1988	-10	-25	16	-1
1989	-19	-35	18	-2
1990	-17	-30	17	-5
1991	-8	-19	17	-6
1992	-14	-24	17	-7
1993	-28	-32	14	-10

virkningene av lavere etterspørsel slår fullt ut bl.a. i relative konkurransepriser er endringen i forhold til foregående alternativ liten, noe som henger sammen med at det ifølge modellen tar tid før eksportindustrien får bygd opp kapasitet til å nyttiggjøre seg en bedre konkurranseevne.

Av tabell 4.12 ser vi at alternativet med restriktiv finanspolitikk medfører en betydelig reallønnsnedgang pga. en kraftig økning i ledigheten. I 1990 kommer ledigheten opp i 4,5 prosent eller om lag hundre tusen personer før den synker til under 4 prosent mot slutten av perioden. Nedgangen i ledigheten på 1990-tallet henger nøye sammen med at vi har forutsatt økt offentlig konsumvekst og en viss skattelette. Dette er årsaken til at en da får en noe høyere BNP- og inntektsvekst enn i høyprisbanen, men fra et betydelig lavere nivå.

Hva har vi så vunnet i form av bedre utenriksøkonomisk balanse ved denne politikken ifølge beregningene? Det er vist i tabell 4.12 at forbedringen i utenriksøkonomien er beskjedne de første årene. I 1990 er f.eks. nettogjelden overfor utlandet redusert med bare 20 milliarder kroner i forhold til alternativet uten politikken. Mot slutten av perioden er imidlertid forskjellen vel 50 milliarder kroner, og Norge blir en kreditornasjon i 1993. Nettogjelden overfor utlandet som andel av nominelt BNP i de tre alternativene er vist på figur 4.4.

Virkningen på offentlig budsjettbalanse innebærer en reduksjon i underskuddene på et par milliarder kroner de første par årene økende til om lag 9 milliarder kroner fra 1990 til 1993. Dette innebærer at underskuddet før lånetransaksjoner ekskl. oljeskatter i prosent av nominelt BNP er om lag uendret i hele perioden 1986-1993 i dette alternativet.

5. KONKLUSJON

Basert på de analyser og vurderinger vi har foretatt av oljemarkedet, synes det lite sannsynlig at oljeprisen vil ligge på et svært lavt nivå resten av dette århundret. De positive virkninger for internasjonal økonomi som kan følge en midlertidig lav oljepris, vil derfor sannsynligvis være forbigående. Dersom en får høyere oljepriser på 1990-tallet, vil igjen verdens inntektsfordeling endres til fordel for oljeproduserende land. For Norge betyr det at de til dels betydelige underskudd vi kan regne med både i utenriksøkonomien og på offentlige budsjetter, vil snus til overskudd på 1990-tallet.

Imidlertid kan en ikke se bort fra at oljeprisen kan bli liggende på et relativt lavt nivå i lang tid framover, kanskje en tiårs

periode. Muligheten for en slik utvikling bør i rimelig grad tas i betraktning ved utformingen av den økonomiske politikken allerede i de nærmeste årene framover og kan f.eks. betinge en viss moderasjon i innenlandsk bruk av varer og tjenester særlig til konsumformål.

I våre analyser har vi antatt at oljeinvesteringene blir kraftig redusert som følge av oljeprisfallet. Hvorvidt myndighetene bør motvirke en slik utvikling, avhenger bl.a. av hvor stor tro en har på at oljeprisene skal øke betydelig på 1990-tallet fra dagens nivå på \$10-15 pr. fat. Når statens inntekter allerede er svært avhengig av oljeskatter, er det imidlertid ikke uten videre gitt at staten øker sitt engasjement i oljevirkksomheten i enda større grad enn hva som skjer i dag. Valget her får imidlertid betydning for framtidig produksjonskapasitet i Norge, noe som kommer til uttrykk ved at vi i lavprisalternativene har antatt at oljeproduksjonen avtar etter 1991 pga. lavere investeringer og følgelig lavere kapasitet. Hadde analysen vært forlenget ytterligere ti år, ville konsekvensene av lave investeringer de nærmeste år for framtidig produksjon kommet klarere fram.

Virkningen for norsk økonomi av lavere oljepriser er først og fremst en forverring av bytteforholdet overfor utlandet. Selv i det alternativet vi har kalt høyprisbanen, vil disponibel realinntekt for Norge være lavere i 1989 enn i 1985 som følge av bytteforholdstapet. I lavprisbanen vil disponibel realinntekt for Norge være om lag 10 prosent lavere i 1989 enn i 1985. Dersom vi som et alternativ hadde tenkt oss at bytteforholdet var uforandret fra 1985 til 1989, kan vi si at lavprisbanen (uten politikken) medfører at Norge i 1989 har mistet sju års normal økonomisk vekst (3 prosent pr. år). Tabell 4.14 oppsummerer noen hovedvirkninger

av lavere oljepriser med og uten endringer i finanspolitikken. Endringen i bytteforholdet fører til underskudd i utenriksøkonomien og om lag tilsvarende tap i offentlige inntekter netto. Spørsmålet er derfor i hvor stor grad en skal møte inntektsbortfallet med lavere forbruk eller lavere sparing. I lavprisbanen uten politikken reduseres sparingen så å si krone for krone mot inntektsbortfallet idet både privat og offentlig forbruk i 1989 er det samme som i høyprisbanen samtidig som underskuddet i utenriksøkonomien øker i takt med inntektsbortfallet.

Tabell 4.14. Virkninger for norsk økonomi av lavere oljepriser. Gjennomsnittlig avvik fra nivå i høyprisalternativet.

	Uten politikk- endring		Med restriktiv finans- politikk	
	1986-89	1990-93	1986-89	1990-93
<u>Prosent:</u>				
Disponibel realinntekt	-6,5	-6,0	-6,8	-9,3
BNP i alt ..	-0,3	-1,4	-1,6	-4,0
BNP, fastlands-Norge	-0,4	-0,3	-1,9	-3,7
Arbeidsløshet	0,2	0,1	1,0	2,0
Reallønn ...	0,6	-0,6	0,1	-3,2
<u>Mrd. kroner:</u>				
Driftsbalansen ...	-15	-27	-13	-17
Off. budsjettoverskuddi	-15	-25	-12	-16

I modellberegningene leder den økte arbeids-

løsheten til lavere lønnsvekst og dermed til at norsk næringsliv bedrer sin relative kostnadsposisjon. Sammen med lavere kapasitetsutnyttelse som en følge av innstrammingspolitikken, gir dette en bedring i relative priser i forholdet til utlandet. Dette senker importandelene og øker eksporten. Den økte lønnsomhet i konkurrerende næringer virker også til en økning i produksjonskapasiteten og dermed potensielt til produksjonsvekst. Virkningene på utenriksøkonomien, den økonomiske vekst og sysselsettingen blir derfor gunstigere enn etterspørselsvirkningen av nedkuttingen i offentlig og privat forbruk isolert sett tilsier. De tilbudssidemekanismer via bedret lønnsomhet som er skissert ovenfor, er representert i modellen vi har brukt, men kan være undervurdert. Ressursomfordelingen fra offentlig og privat konsum til import- og eksportkonkurrerende virksomhet, som er et viktig

formål med en innstrammingspolitikk kan derfor være for lavt anslått i våre beregninger. Omfanget av de omstillingsproblemer vi står overfor, gitt de forutsetninger vi har lagt til grunn for beregningene, er derfor trolig overdrevet i våre analyser.

I våre beregninger har vi med grunnlag i empiriske studier, jfr. Stølen (1985) - basert oss på at det eksisterer en nær (negativ) sammenheng mellom nominell lønnsvekst og arbeidsløshet. Hvis en kan bryte denne sammenhengen slik av lavere lønnsvekst kan oppnås uten å gå veien om arbeidsløshet, ville det være mulig i noen grad å unngå for store underskudd i utenriksøkonomien. Hvorvidt en gjennom inntektspolitikk eller på annen måte kan bryte sammenhengen mellom nominell inntektsvekst og arbeidsløshet som våre beregninger bygger på, er imidlertid uvisst.

REFERANSER

- Berger, K, A. Cappelen, V. Knudsen og K. Roland (1986): Effects on the Norwegian Economy of Lower Oil Prices. Report from the CBS, Oslo. Under publisering.
- Cappelen, A. og S. Longva (1986): MODAG A: A Medium Term Annual Macroeconomic Model of the Norwegian Economy. I Bjerkholt, O. og J. Rosted (eds.): Nordic Macroeconomic Models. Book Series on International Studies in Economic Modeling. Chapman & Hall Ltd. London.
- DRI (1984): Data Resources U.S. Review, November 1984.
- DRI (1986): European Review. Data Resources Inc. January 1986.
- Lorentsen, L og K. Roland (1985): Markedet for råolje. Rapport 85/4. Statistisk Sentralbyrå.
- OECD (1983): Simulated macroeconomic effects of a large fall in oil prices. Working Papers no. 8. OECD, Economics and Statistics Department, June 1983.
- PIW (1986): Petroleum Intelligence Weekly. March 31.
- Powell, S. and G. Horton (1985): The economic effects of lower oil prices. UK Government Economic Service. Working Paper no. 76, April 1985.
- Stølen, N.M. (1985): Faktorer bak lønnsveksten. Økonomiske analyser nr. 9/1985.
- Weyant, J.P. og D.M. Kline (1982): OPEC and the oil glut: Outlook for oil export revenues during the 1980's and 1990's. OPEC Review. Vol. VI, No. 4.

TABELL- OG DIAGRAMVEDLEGG

Innhold	Side
A. NASJONALREGNSKAP FOR NORGE	
Tabell A1: Bruttonasjonalprodukt etter anvendelse. Mill. kr.	1*
Tabell A2: Bruttonasjonalprodukt etter anvendelse. Prosentvis fordeling .	2*
Tabell A3: Bruttonasjonalprodukt etter næring. Mill. kr.	3*
Tabell A4: Privat konsum. Mill. kr.	4*
Tabell A5: Bruttoinvestering i fast kapital etter næring. Mill. kr.	4*
Tabell A6: Bruttonasjonalprodukt etter inntektskomponenter. Mill. kr.	5*
Tabell A7: Faktorinntekt etter næring. Mill. kr.	6*
Tabell A8: Lønnskostnader etter næring. Mill. kr.	7*
Tabell A9: Driftsresultat etter næring. Mill. kr.	8*
Tabell A10: Faktorinntekt etter institusjonell sektor. Mill. kr.	9*
Tabell A11: Husholdninger. Inntekter, utgifter og sparing. Mill. kr.	9*
Tabell A12: Offentlig forvaltning. Inntekter, utgifter og sparing. Mill. kr	10*
Tabell A13: Finansinstitusjoner. Inntekter, utgifter og sparing. Mill. kr.	11*
Tabell A14: Ikke-personlige foretak. Inntekter, utgifter og sparing. Mill.kr	11*
Tabell A15: Utenriksregnskap. Mill. kr.	12*
Tabell A16: Disponibel inntekt for Norge. Mill. kr.	14*
Tabell A17: Sparing. Mill. kr.	14*
Tabell A18: Bruttonasjonalprodukt etter anvendelse. Faste 1980-priser	15*
Tabell A19: Bruttonasjonalprodukt etter næring. Faste 1980-priser	16*
Tabell A20: Privat konsum. Faste 1980-priser	17*
Tabell A21: Bruttoinvestering i fast kapital etter næring. Faste 1980-priser	18*
Tabell A22: Eksport og import. Faste 1980-priser	19*
Tabell A23: Sysselsetting etter næring. 1 000 utførte årsverk	20*
Tabell A24: Bruttonasjonalprodukt etter anvendelse. Prosentvis prisendring fra foregående år	21*
Tabell A25: Bruttonasjonalprodukt etter anvendelse. Faste 1980-priser. Vekstrater	22*
Tabell A26: Bruttonasjonalprodukt etter næring. Faste 1980-priser. Vekstrater	23*
B. KONJUNKTURINDIKATORER FOR NORGE	
Tabell B1: Olje- og gassproduksjon	24*
Tabell B2: Produksjonsindeksen etter næring og anvendelse	24*
Tabell B3: Industriproduksjon - produksjonsindeksen	24*
Tabell B4: Ordretilgang - industri	25*
Tabell B5: Ordreserver - industri	25*
Tabell B6: Lagerbeholdning	26*
Tabell B7: Arbeidsmarkedet - arbeidskraftundersøkelsen	26*
Tabell B8: Arbeidsmarkedet - arbeidskontorenes registreringer	26*
Tabell B9: Industriinvesteringer i verdi - investeringsundersøkelsen	27*
Tabell B10: Boligbygging	27*
Tabell B11: Detaljomsetningsvolum - sesongjustert indeks	27*
Tabell B12: Detaljomsetningsvolum mv. - endring fra foregående år	27*
Tabell B13: Timefortjeneste	28*
Tabell B14: Konsumprisindeksen	28*
Tabell B15: Engrospriser	28*
Tabell B16: Utenrikshandelen - verditall	29*
Tabell B17: Utenrikshandelen - indekser	29*
Diagrammer	
Olje- og gassproduksjon	30*
Produksjonsindeksen	30*
Ordreindeksen - industri	31*
Byggearealstatistikk og boliglån, nye boliger	32*
Ordreindeksen - anleggsvirksomhet	32*
Arbeidsledighet og sysselsetting	33*
Antatte og utførte investeringer i industrien	33*
Lager	33*
Detaljomsetning m.v.	33*
Lønninger	34*
Konsum- og engrospriser	34*
Utenrikshandel	34*

	Side
C. INDIKATORER FOR OLJEVIRKSOMHET	
Tabell C1: Produksjon av råolje på norsk sokkel	35*
Tabell C2: Produksjon av naturgass på norsk sokkel	36*
Tabell C3: Leteaktivitet på norsk sokkel	37*
Tabell C4: Påløpte kostnader til leting etter olje og gass på norsk sokkel	37*
Tabell C5: Påløpte investeringskostnader til feltutbygging på norsk sokkel	38*
Tabell C6: Råoljepriser pr. fat	39*
D. NASJONALREGNSKAPSTALL FOR UTLANDET	
Tabell D1: Bruttonasjonalprodukt	40*
Tabell D2: Privat konsum	40*
Tabell D3: Offentlig konsum	40*
Tabell D4: Bruttoinvesteringer	41*
Tabell D5: Eksport av varer og tjenester	41*
Tabell D6: Import av varer og tjenester	41*
E. KONJUNKTURINDIKATORER FOR UTLANDET	
Tabell E1: Sverige	42*
Tabell E2: Storbritannia	42*
Tabell E3: Forbundsrepublikken Tyskland	42*
Tabell E4: Frankrike	42*
Tabell E5: USA	43*
Tabell E6: Japan	43*

1^a
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A1. BRUTTONASJONALPRODUKT ETTER ANVENDELSE. MILL. KR.

	1981	1982	1983	1984*	1985*
Bruttonasjonalprodukt	327 674	362 270	402 197	452 726	497 835
Innenlandsk bruk av varer og tjenester	301 853	341 790	370 307	411 107	458 427
Privat konsum	155 205	175 310	192 979	211 371	241 917
Spesifisert innenlandsk konsum ..	150 481	168 774	185 762	204 038	232 976
Varer	104 768	116 506	125 942	137 707	159 188
Tjenester	45 713	52 268	59 820	66 331	73 788
Konsum i utlandet, netto	4 724	6 536	7 217	7 333	8 941
Offentlig konsum	62 616	70 409	78 213	84 158	92 594
Statlig konsum	25 878	28 469	31 578	33 153	35 893
Sivilt	15 651	17 328	19 031	20 165	21 491
Militært	10 227	11 141	12 547	12 988	14 402
Kommunalt konsum	36 738	41 940	46 635	51 005	56 701
Bruttoinvestering	84 032	96 071	99 115	115 578	123 916
Bruttoinvestering i fast kapital	91 793	92 262	103 447	117 631	107 963
Investering i oljevirkosomhet ..	17 400	12 302	22 669	33 243	21 163
Bygninger	31 193	33 753	35 573	37 510	39 862
Anlegg	11 712	12 077	13 506	14 327	15 354
Skip og båter	6 388	8 748	6 195	3 755	-2 564
Annet transportmateriell	5 953	6 295	6 955	7 929	9 587
Maskiner, redskap, inventar ellers	19 147	19 087	18 549	20 867	24 561
Lagerendring	-7 761	3 809	-4 332	-2 053	15 953
Av dette:					
Oljeplattformer under arbeid ..	-5 356	4 408	3 589	-3 031	-6 761
Eksport	156 288	165 023	183 921	213 196	234 984
- Import	130 467	144 543	152 031	171 577	195 576

2*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A2. BRUTTONASJONALPRODUKT ETTER ANVENDELSE. PROSENTVIS FORDELING.

	1981	1982	1983	1984*	1985*
Bruttonasjonalprodukt	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Innenlandsk bruk av varer og tjenester	92.1	94.3	92.1	90.8	92.1
Privat konsum	47.4	48.4	48.0	46.7	48.6
Spesifisert innenlandsk konsum ..	45.9	46.6	46.2	45.1	46.8
Varer	32.0	32.1	31.3	30.4	32.0
Tjenester	13.9	14.5	14.9	14.7	14.8
Konsum i utlandet, netto	1.5	1.8	1.8	1.6	1.8
Offentlig konsum	19.1	19.4	19.4	18.6	18.6
Statlig konsum	7.9	7.9	7.8	7.3	7.2
Sivilt	4.8	4.8	4.7	4.4	4.3
Militært	3.1	3.1	3.1	2.9	2.9
Kommunalt konsum	11.2	11.5	11.6	11.3	11.4
Bruttoinvestering	25.6	26.5	24.7	25.5	24.9
Bruttoinvestering i fast kapital	28.0	25.4	25.7	26.0	21.7
Investering i oljevirkosomhet ..	5.3	3.4	5.6	7.3	4.3
Bygninger	9.5	9.3	8.9	8.3	8.0
Anlegg	3.6	3.3	3.4	3.2	3.1
Skip og båter	1.9	2.4	1.5	0.8	-0.5
Annet transportmateriell	1.8	1.7	1.7	1.8	1.9
Maskiner, redskap, inventar ellers	5.9	5.3	4.6	4.6	4.9
Lagerendring	-2.4	1.1	-1.0	-0.5	3.2
Av dette:					
Oljeplattformer under arbeid ..	-1.6	1.2	0.9	-0.6	-1.4
Eksport	47.7	45.6	45.7	47.1	47.2
- Import	39.8	39.9	37.8	37.9	39.3

3*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A3. BRUTTONASJONALPRODUKT ETTER NÆRING. MILL. KR.

	1981	1982	1983	1984*	1985*
Bruttonasjonalprodukt	327 674	362 270	402 197	452 726	497 835
Næringsvirksomhet	282 512	310 765	345 356	390 859	429 995
Primærnæringer	14 927	15 520	15 143	16 984	17 860
Jordbruk	9 165	10 056	9 330	10 706	11 139
Skogbruk	2 641	2 586	2 458	2 904	3 063
Fiske og fangst	3 121	2 878	3 355	3 374	3 658
Utvinning og rørtransport av råolje og naturgass	52 672	58 243	69 778	86 103	94 771
Olje- og gassutvinning	50 099	55 677	67 272	83 620	93 036
Rørtransport	2 573	2 566	2 506	2 483	2 735
Bergverksdrift	1 240	1 213	1 454	1 512	1 561
Industri	48 234	51 116	57 270	63 731	67 272
Skjermet industri	11 407	13 345	15 853	17 360	18 704
Utekonkurrerende industri	6 743	6 360	9 502	12 823	11 749
Hjemmekonkurrerende industri	30 084	31 411	31 915	33 548	36 819
Kraft- og vannforsyning	11 885	14 035	16 754	19 032	21 962
Elektrisitetsforsyning	11 518	13 591	16 215	18 472	21 322
Vannforsyning	367	444	539	560	640
Bygge- og anleggsvirksomhet	18 960	21 306	22 533	24 004	25 878
Varehandel	41 272	45 334	48 401	53 399	58 956
Hotell- og restaurantdrift	4 358	5 199	6 075	6 900	8 195
Sjøfart og oljeboring	16 238	15 322	15 129	16 096	15 142
Utenriks sjøfart	11 713	9 903	9 625	10 599	9 561
Innenriks sjøfart	1 311	1 323	1 630	1 744	1 897
Oljeboring	3 214	4 096	3 874	3 753	3 684
Annen samferdsel	17 281	19 910	22 856	25 213	27 138
Bank- og finansieringsvirksomhet, forsikring	11 749	14 402	15 931	15 058	17 516
Forretningsmessig tjenesteyting ...	9 105	11 276	12 525	14 358	17 288
Eiendomsdrift	14 670	16 941	18 997	21 123	23 122
Boligtjenester	11 609	13 402	15 001	16 671	18 080
Utleie av andre bygg	3 061	3 539	3 996	4 452	5 042
Annen privat tjenesteyting	15 135	17 005	19 105	20 579	22 860
Korreksjonsposter 1)	4 786	3 943	3 405	6 767	10 474
Offentlig forvaltning	45 162	51 505	56 841	61 867	67 840
Offentlig administrasjon	10 068	11 222	12 647	13 908	15 197
Forsvar	4 100	4 733	5 138	5 379	5 751
Undervisning	13 156	15 049	16 403	17 745	19 629
Helsestjenester	11 297	12 930	14 629	15 912	17 386
Annen offentlig tjeneste- produksjon	6 541	7 571	8 024	8 923	9 877

1) Avgifter på import, refusjon av merverdiavgift på nyinvesteringer, investeringsavgift, korreksjon frie banktjenester.

4*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A4. PRIVAT KONSUM. MILL. KR.

	1981	1982	1983	1984*	1985*
Privat konsum	155 205	175 310	192 979	211 371	241 917
Spesifisert innenlandsk konsum	150 481	168 774	185 762	204 038	232 976
Matvarer	31 381	35 744	38 758	41 885	44 740
Drikkevarer og tobakk	9 979	10 675	11 985	13 075	14 898
Klær og skotøy	12 975	13 951	14 352	15 868	17 686
Bolig, lys og brensel	24 881	28 769	32 708	36 709	41 692
Møbler og husholdningsartikler ..	13 215	14 099	15 102	16 537	18 502
Helsepleie	6 387	7 407	8 180	8 831	9 807
Transport, post- og teletjenester	23 086	26 502	29 188	31 919	41 392
Fritidssysler og utdanning	13 403	14 488	15 978	17 324	19 201
Andre varer og tjenester	15 174	17 139	19 511	21 890	25 058
Korreksjonsposter	4 724	6 536	7 217	7 333	8 941
Nordmenns konsum i utlandet	9 411	11 592	12 535	13 173	15 722
- Utlendingers konsum i Norge ...	4 687	5 056	5 318	5 840	6 781

TABELL A5. BRUTTOINVESTERING I FAST KAPITAL ETTER NÆRING. MILL. KR.

	1981	1982	1983	1984*	1985*
Bruttoinvestering i fast kapital	91 793	92 262	103 447	117 631	107 963
Næringsvirksomhet	80 190	80 737	91 037	104 773	94 257
Primærnæringer	6 258	5 897	5 186	5 379	6 164
Jordbruk	5 156	4 776	3 955	3 887	4 422
Skogbruk	369	361	386	415	439
Fiske og fangst	733	760	845	1 077	1 303
Utvinning og rørrtransport av					
råolje og naturgass	17 754	11 598	22 365	34 555	21 473
Olje- og gassutvinning	17 696	11 145	15 042	28 010	20 137
Rørrtransport	58	453	7 323	6 545	1 336
Bergverksdrift	647	433	359	349	338
Industri	10 855	9 105	8 260	9 313	12 142
Skjermet industri	2 438	2 361	2 463	2 710	2 714
Utekonkurrerende industri	4 157	2 781	2 045	2 492	4 046
Hjemmekonkurrerende industri	4 260	3 963	3 752	4 111	5 382
Kraft- og vannforsyning	7 721	7 960	8 073	7 915	8 347
Elektrisitetsforsyning	7 130	7 353	7 469	7 315	7 736
Vannforsyning	591	607	604	600	611
Bygge- og anleggsvirksomhet	1 635	1 741	1 738	1 491	1 781
Varehandel	3 617	3 972	4 286	4 283	5 562
Sjøfart og oljeboring	5 866	9 729	7 249	3 983	-1 803
Sjøfart	5 953	8 304	5 676	3 084	-3 265
Oljeboring	-87	1 425	1 573	899	1 462
Annen samferdsel	5 584	6 332	7 251	8 435	9 026
Bank- og finansieringsvirksomhet,					
forsikring	1 926	1 341	2 359	2 901	3 061
Boliger	14 981	17 688	19 030	21 101	21 114
Forretningsbygg	1 825	3 264	3 047	4 150	4 857
Annen privat tjenesteyting (inkl.					
forretningsmessig tjenesteyting) ..	1 521	1 677	1 834	1 918	2 195
Offentlig forvaltning	11 603	11 525	12 410	12 858	13 706
Stats- og trygdeforvaltning	3 816	3 831	4 280	4 764	5 184
Kommuneforvaltning	7 787	7 694	8 130	8 094	8 522

5*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A6. BRUTTONASJONALPRODUKT ETTER INNTEKTSKOMPONENTER. MILL. KR

	1981	1982	1983	1984*	1985*
Bruttonasjonalprodukt	327 674	362 270	402 197	452 726	497 835
- Kapitalslit	48 053	55 007	59 614	63 633	68 403
Investering i oljevirkosomhet	8 752	11 289	12 561	15 187	17 310
Bygninger	9 284	10 537	11 600	12 762	14 034
Anlegg	2 652	3 016	3 275	3 551	4 008
Skip og båter	8 827	9 958	11 095	10 574	8 684
Annet transportmateriell	6 454	6 811	7 194	7 175	7 984
Maskiner, redskap, inventar ellers	12 084	13 396	13 889	14 384	16 383
= Nettonasjonalprodukt	279 621	307 263	342 583	389 093	429 432
- Indirekte skatter 1)	55 696	61 747	69 733	77 757	90 954
Merverdiavgift	28 024	31 536	34 623	37 721	43 045
Vareavgifter	14 107	15 697	16 976	18 671	23 304
Andre indirekte skatter	13 565	14 514	18 134	21 365	24 605
+ Subsidiar 1)	21 795	23 662	24 439	25 708	26 953
Varesubsidier	3 194	3 082	2 710	2 262	2 142
Andre subsidier	18 601	20 580	21 729	23 446	24 811
= Faktorinntekt	245 720	269 178	297 289	337 044	365 431
- Lønnskostnader	164 167	183 355	198 235	216 109	239 807
Kontraktsmessig lønn	137 075	153 083	165 748	180 742	200 818
Andre ytelser (lønn)	2 888	3 254	3 653	4 219	4 624
Arbeidsgiveravgift til folketrygden mv.	24 204	27 018	28 834	31 148	34 365
= Driftsresultat	81 553	85 823	99 054	120 935	125 432

1) Se note 2, tabell A12.

6*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A7. FAKTORINNTEKT ETTER NÆRING. MILL.KR.

	1981	1982	1983	1984*	1985*
Faktorinntekt	245 720	269 178	297 289	337 044	365 431
Næringsvirksomhet	203 216	220 652	243 634	278 574	301 429
Primærnæringer	13 149	13 898	13 741	15 232	15 992
Jordbruk	8 850	10 088	9 363	10 380	10 615
Skogbruk	2 251	2 155	2 043	2 447	2 565
Fiske og fangst	2 048	1 655	2 335	2 405	2 812
Utvinning og rørtransport av råolje og naturgass	39 132	41 490	49 011	60 492	65 573
Olje- og gassutvinning	37 395	39 879	47 968	59 987	65 084
Rørtransport	1 737	1 611	1 043	505	489
Bergverksdrift	1 179	1 147	1 370	1 528	1 513
Industri	44 845	46 869	51 748	58 782	61 566
Skjermet industri	10 110	11 071	12 868	13 761	14 628
Utekonkurrerende industri	6 871	6 589	9 618	13 793	12 188
Hjemmekonkurrerende industri	27 864	29 209	29 262	31 228	34 750
Kraft- og vannforsyning	5 858	7 168	9 072	10 207	11 925
Elektrisitetsforsyning	5 719	7 001	8 826	9 952	11 650
Vannforsyning	139	167	246	255	275
Bygge- og anleggsvirksomhet	14 880	16 949	18 303	19 819	21 059
Varehandel	27 405	31 073	32 413	36 197	38 869
Hotell- og restaurantdrift	3 674	4 277	5 029	5 754	6 809
Sjøfart og oljeboring	7 518	5 275	3 882	5 135	5 649
Utenriks sjøfart	3 675	816	-624	826	1 616
Innenriks sjøfart	1 449	1 459	1 798	1 853	1 979
Oljeboring	2 394	3 000	2 708	2 456	2 054
Annen samferdsel	11 656	13 689	15 930	17 740	18 526
Bank- og finansieringsvirksomhet, forsikring	12 721	15 314	16 868	16 177	18 834
Forretningsmessig tjenesteyting ...	7 411	9 147	10 240	11 958	14 025
Eiendomsdrift	9 710	11 244	12 643	14 012	15 196
Boligtjenester	7 612	8 765	9 811	10 862	11 652
Utleie av andre bygg	2 098	2 479	2 832	3 150	3 544
Annen privat tjenesteyting	15 427	17 430	19 344	20 984	23 272
Korleksjon for frie banktjenester	-11 349	-14 318	-15 960	-15 443	-17 379
Offentlig forvaltning	42 504	48 526	53 655	58 470	64 002
Offentlig administrasjon	9 658	10 762	12 149	13 374	14 601
Forsvar	4 100	4 733	5 139	5 380	5 751
Undervisning	11 945	13 690	14 943	16 186	17 876
Helsetjenester	10 824	12 398	14 056	15 298	16 697
Annen offentlig tjeneste- produksjon	5 977	6 943	7 368	8 232	9 077

7*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A8. LØNNSKOSTNADER ETTER NÆRING. MILL.KR.

	1981	1982	1983	1984*	1985*
Lønnskostnader	164 167	183 355	198 235	216 109	239 807
Næringsvirksomhet	121 663	134 829	144 580	156 639	175 805
Primærnæringer	1 401	1 414	1 540	1 734	1 866
Jordbruk	369	394	427	449	478
Skogbruk	736	690	722	848	906
Fiske og fangst	296	330	391	437	482
Utvinning og rørtransport av råolje	1 830	2 591	3 108	4 224	5 200
Olje- og gassutvinning	1 830	2 591	3 007	4 116	5 084
Rørtransport	-	-	101	108	116
Bergverksdrift	887	913	939	1 022	1 012
Industri	37 559	39 868	41 462	44 932	49 082
Skjermet industri	8 356	9 025	10 070	10 949	11 919
Utekonkurrerende industri	6 564	6 629	6 807	7 532	8 212
Hjemmekonkurrerende industri	22 639	24 214	24 585	26 451	28 951
Kraft- og vannforsyning	2 198	2 473	2 668	2 928	3 178
Elektrisitetsforsyning	2 119	2 384	2 566	2 817	3 059
Vannforsyning	79	89	102	111	119
Bygge- og anleggsvirksomhet	13 236	14 700	16 136	17 238	19 104
Varehandel	20 938	23 419	24 924	27 238	30 899
Hotell- og restaurantdrift	2 955	3 414	3 754	4 313	4 889
Sjøfart og oljeboring	7 820	8 286	8 315	8 313	8 902
Utenriks sjøfart	5 749	5 843	5 861	5 800	6 254
Innenriks sjøfart	1 324	1 468	1 521	1 563	1 685
Oljeboring	747	975	933	950	963
Annen samferdsel	13 519	15 320	16 474	17 520	19 023
Bank og finansieringsvirksomhet, forsikring	5 729	6 677	7 640	8 516	9 832
Forretningsmessig tjenesteyting ...	4 342	5 321	6 088	7 049	8 613
Eiendomsdrift	198	227	251	273	316
Boligtjenester	179	205	218	238	268
Utleie av andre bygg	19	22	33	35	48
Annen privat tjenesteyting	9 051	10 206	11 281	12 339	13 889
Offentlig forvaltning	42 504	48 526	53 655	58 470	64 002
Offentlig administrasjon	9 658	10 762	12 149	13 374	14 601
Forsvar	4 100	4 733	5 139	5 380	5 751
Undervisning	11 945	13 690	14 943	16 186	17 876
Helsetjenester	10 824	12 398	14 056	15 298	16 697
Annen offentlig tjeneste- produksjon	5 977	6 943	7 368	8 232	9 077

8*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A9. DRIFTSRESULTAT ETTER NÆRING. MILL.KR.

	1981	1982	1983	1984*	1985*
Driftsresultat	81 553	85 823	99 054	120 935	125 624
Næringsvirksomhet	81 553	85 823	99 054	120 935	125 624
Primærnæringer	11 748	12 484	12 201	13 498	14 126
Jordbruk	8 481	9 694	8 936	9 931	10 137
Skogbruk	1 515	1 465	1 321	1 599	1 659
Fiske og fangst	1 752	1 325	1 944	1 968	2 330
Utvinning og rørtransport av råolje og naturgass	37 302	38 899	45 903	56 268	60 373
Olje- og gassutvinning	35 565	37 288	44 961	55 871	60 000
Rørtransport	1 737	1 611	942	397	373
Bergverksdrift	292	234	431	506	501
Industri	7 286	7 001	10 286	13 850	12 484
Skjermet industri	1 754	2 046	2 798	2 812	2 709
Utekonkurrerende industri	307	-40	2 811	6 261	3 976
Hjemmekonkurrerende industri	5 225	4 995	4 677	4 777	5 799
Kraft- og vannforsyning	3 660	4 695	6 404	7 279	8 747
Elektrisitetsforsyning	3 600	4 617	6 260	7 135	8 591
Vannforsyning	60	78	144	144	156
Bygge- og anleggsvirksomhet	1 644	2 249	2 167	2 581	1 955
Varehandel	6 467	7 654	7 489	8 959	7 970
Hotell- og restaurantdrift	719	863	1 275	1 441	1 920
Sjøfart og oljeboring	-302	-3 011	-4 433	- 3 178	-3 253
Utenriks sjøfart	-2 074	-5 027	-6 485	-4 974	-4 638
Innenriks sjøfart	125	-9	277	290	294
Oljeboring	1 647	2 025	1 775	1 506	1 091
Annen samferdsel	-1 863	-1 631	-544	220	-497
Bank- og finansieringsvirksomhet, forsikring	6 992	8 637	9 228	7 661	9 002
Forretningsmessig tjenesteyting ...	3 069	3 826	4 152	4 909	5 412
Eiendomsdrift	9 512	11 017	12 392	13 739	14 880
Boligtjenester	7 433	8 560	9 593	10 624	11 384
Utleie av andre bygg	2 079	2 457	2 799	3 115	3 496
Annen privat tjenesteyting	6 376	7 224	8 063	8 645	9 383
Korreksjon for frie banktjenester .	-11 349	-14 318	-15 960	-15 443	-17 379
Offentlig forvaltning	-	-	-	-	-

9*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

Tabell A10. FAKTORINNTEKT ETTER INSTITUSJONELL SEKTOR. 1) MILL.KR.

	1981*	1982*	1983*	1984*	1985*
Faktorinntekt	245 720	269 178	297 289	337 044	365 431
Lønn 2)	139 963	156 337	169 401	184 961	205 442
Husholdninger	139 715	156 067	169 140	184 681	205 162
Utlandet 3)	248	270	261	280	280
Arbeidsgiveravgift til folke- trygden 2)	24 204	27 018	28 834	31 148	34 365
Driftsresultat 4)	81 553	85 823	99 054	120 935	125 624
Husholdninger	30 977	34 462	36 985	41 986	43 883
Offentlig forvaltning 5)	2 010	3 417	3 979	5 186	5 700
Finansinstitusjoner	-4 439	-5 779	-6 875	-7 912	-8 382
Offentlig eide banker	-26	-336	-420	-365	-246
Private finansinstitusjoner	-4 413	-5 443	-6 455	-7 547	-8 136
Ikke-personlige foretak	53 005	53 723	64 965	81 675	84 423
Private foretak 6)	44 424	42 003	46 858	57 600	..
Statsforetak 6)	8 581	11 720	18 107	24 075	..

1) Tabellene A10, A11, A12, A13, A14, A16 og A17 er laget på grunnlag av nasjonalregnskapets inntekts regnskap, og erstatter de tidligere inntektstabellene. Mens inntektsregnskapet er under utvikling, vil tall fra dette være å anse som foreløpige. 2) Summen av lønn og arbeidsgiveravgift til folketrygden svarer til lønnskostnader i tabell A8. 3) Lønn opptjent i Norge utbetalt til utlendinger. 4) Driftsresultat opptjent etter institusjonell opprinnelsessektor. 5) Driftsresultat i kommuneforetak. 6) Se note 2, tabell A16.

TABELL A11. HUSHOLDNINGER. INNTEKTER, UTGIFTER OG SPARING. 1) MILL.KR.

	1981*	1982*	1983*	1984*	1985*
Inntekter	257 447	289 368	317 878	350 030	386 544
Lønn 2)	139 799	156 163	169 236	184 777	205 258
Arbeidsgiveravgift til folke- trygden	24 204	27 018	28 834	31 148	34 365
Driftsresultat	30 977	34 462	36 985	41 986	43 883
Renteinntekter	10 376	12 461	15 296	18 486	22 950
Stønader fra det offentlige	47 636	54 516	62 212	67 917	73 824
Stønader fra utlandet	1 016	1 061	1 178	1 291	1 426
Andre inntekter	3 439	3 687	4 137	4 425	4 838
-Utgifter	94 935	107 159	116 190	128 091	143 531
Direkte skatter og trygdepremier	78 255	86 160	91 281	99 200	108 413
Arbeidsgiveravgift til folke- trygden	24 204	27 018	28 834	31 148	34 365
Andre direkte skatter og trygde- premier	54 051	59 142	62 447	68 052	74 048
Renteutgifter	14 024	17 572	21 316	25 026	30 822
Andre utgifter	2 656	3 427	3 593	3 865	4 296
= Disponibel inntekt	162 512	182 209	201 688	221 939	243 013
- Privat konsum	155 205	175 310	192 979	211 371	241 917
= Sparing	7 307	6 899	8 709	10 568	1 096

1) Se note 1, tabell A10.

2) Medregnet lønn opptjent i utlandet.

10*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A12. OFFENTLIG FORVALTNING. 1) INNTEKTER, UTGIFTER OG SPARING. 2) 3) MILL.KR.

	1981*	1982*	1983*	1984*	1985*
Inntekter	174 034	193 959	214 841	247 281	281 497
Direkte skatter og trygdepremier	104 356	114 098	123 871	138 138	154 910
Indirekte skatter medregnet kompensert merverdiavgift på matvarer ...	55 696	61 747	69 733	77 757	90 954
Indirekte skatter fratrukket kompensert merverdiavgift på matvarer	55 092	61 054	69 733	77 757	90 954
Kompensert merverdiavgift på matvarer	604	693	-	-	-
Renteinntekter	11 629	13 710	15 701	21 307	25 413
Andre inntekter	2 353	4 404	5 536	10 079	10 220
- Utgifter	85 569	96 454	108 238	117 507	128 584
Subsidier medregnet kompensert merverdiavgift på matvarer	21 795	23 662	24 439	25 708	26 953
Subsidier fratrukket kompensert merverdiavgift på matvarer	21 191	22 969	24 439	25 708	26 953
Kompensert merverdiavgift på matvarer	604	693	-	-	-
Renteutgifter	12 647	13 834	16 607	18 807	21 479
Stønader til private konsumenter	47 636	54 516	62 212	67 917	73 824
Stønader til utlandet	2 617	3 271	3 850	3 870	4 212
Andre utgifter	874	1 171	1 130	1 205	2 116
= Disponibel inntekt	88 465	97 505	106 603	129 774	152 913
- Offentlig konsum	62 616	70 409	78 213	84 158	92 594
= Sparing	25 849	27 096	28 390	45 616	60 319

1) Medregnet kommuneforetak. 2) I denne tabell og ellers i nasjonalregnskapet er skatter, avgifter, subsidier og stønader i prinsippet registrert med de i året påløpte (i motsetning til innbetalte) beløp. Tallene for offentlige inntekter og utgifter i nasjonalregnskapet avviker derfor fra tallene i de offentlige regnskaper. 3) Se note 1, tabell A10.

11*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A13. FINANSINSTITUSJONER. INNTEKTER, UTGIFTER OG SPARING. 1) MILL.KR.

	1981*	1982*	1983*	1984*	1985*
Inntekter	45 605	55 917	62 439	72 231	88 082
Driftsresultat	-4 439	-5 779	-6 875	-7 912	-8 382
Renteinntekter	42 984	52 987	59 670	69 394	84 623
Andre inntekter	7 060	8 709	9 644	10 749	11 841
- Utgifter	38 432	46 806	52 537	66 580	81 157
Direkte skatter og trygdepremier ..	299	331	589	582	631
Renteutgifter	29 667	36 245	41 046	51 207	64 403
Andre utgifter	8 466	10 230	10 902	14 791	16 123
= Disponibel inntekt	7 173	9 111	9 902	5 651	6 925
= Sparing	7 173	9 111	9 902	5 651	6 925

TABELL A14. IKKE-PERSONLIGE FORETAK. INNTEKTER, UTGIFTER OG SPARING. 1) MILL.KR

	1981*	1982*	1983*	1984*	1985*
Inntekter	69 350	72 616	87 196	105 927	114 282
Driftsresultat	53 005	53 723	64 965	81 675	84 423
Renteinntekter	6 027	7 824	8 498	8 875	13 506
Andre inntekter 2)	10 318	11 069	13 733	15 377	16 353
- Utgifter	61 238	70 512	80 052	91 461	101 470
Direkte skatter og trygdepremier ..	25 705	27 634	32 053	38 433	45 912
Renteutgifter	22 635	27 381	29 030	32 567	33 588
Andre utgifter 2)	12 898	15 497	18 969	20 461	21 970
= Disponibel inntekt	8 112	2 104	7 144	14 466	12 812
= Sparing	8 112	2 104	7 144	14 466	12 812

1) Se note 1, tabell A10. 2) Inkluderer aksjeutbytte inntekt/utgift, utbytte på eierkapital i statsforetak og netto skadeforsikringserstatninger/-premier.

12*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A15. UTENRIKSREGNSKAP. MILL.KR. 1)

	1981	1982	1983	1984*	1985*
Varer og tjenester					
Eksport	156 288	165 022	183 921	213 196	234 984
Varer	106 899	114 798	133 249	157 018	172 634
Råolje og naturgass	48 087	53 472	63 844	78 328	85 078
Skip, nybygde	668	1 551	1 871	926	1 057
Skip, eldre	3 406	4 531	3 986	4 888	10 039
Oljeplattformer, nybygde	-	740	620	-	-
Oljeplattformer, eldre	698	668	1 482	497	237
Direkte eksport ved olje- virksomhet 2)	1 643	378	392	1 993	357
Andre varer	52 397	53 459	61 053	70 386	75 865
Tjenester	49 390	50 224	50 672	56 177	62 351
Brutto frakter ved skipsfart	30 934	29 403	29 091	33 048	37 007
Brutto inntekter ved oljeboring ...	1 617	1 738	2 135	1 738	1 581
Direkte eksport ved annen olje- virksomhet	465	533	556	580	644
Eksport av rørtjenester	3 052	3 021	2 883	2 845	3 145
Reisetrafikk 3)	4 430	4 727	4 910	5 388	6 280
Andre tjenester	8 892	10 803	11 097	12 578	13 695
Import	130 469	144 543	152 031	171 576	195 576
Varer	90 516	100 458	102 520	117 134	133 680
Skip, nybygde	3 806	6 072	4 854	4 117	3 110
Skip, eldre	736	495	353	908	696
Oljeplattformer, nybygde	335	1 646	1 480	550	791
Oljeplattformer, eldre	-	-	-	-	-
Direkte import ved olje- virksomhet	745	672	4 057	3 790	1 107
Andre varer	84 895	91 573	91 776	107 769	127 976
Tjenester	39 953	44 085	49 510	54 442	61 897
Brutto utgifter ved skipsfart 4) ..	18 894	19 559	19 454	22 172	27 094
Brutto utgifter ved oljeboring	251	272	514	609	821
Direkte import ved annen olje- virksomhet	3 031	2 949	5 671	5 584	3 566
Reisetrafikk 3)	8 470	10 583	11 586	12 143	14 599
Andre tjenester	9 309	10 721	12 285	13 934	15 817
Eksportoverskudd	25 820	20 480	31 890	41 620	39 408

1) Uoverensstemmelser i tabellen skyldes maskinell avrunding. 2) Korreksjonspost for delte olje- og gassfelt. 3) Medregnet grensehandel. 4) Medregnet ombygginger og ekstraordinære reparasjoner.

13*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A15. UTENRIKSREGNSKAP. MILL.KR. 1) (forts.)

	1981	1982	1983	1984*	1985*
Renter og stønader					
Fra utlandet	9 756	11 888	11 671	14 847	19 642
Renter	7 880	9 953	9 236	12 206	16 784
Aksjeutbytte mv.	860	774	1 156	1 292	1 419
Stønader	1 016	1 161	1 278	1 350	1 439
Til utlandet	23 116	28 222	28 916	32 110	33 412
Renter	15 837	18 003	18 070	20 616	20 584
Aksjeutbytte mv.	3 483	5 428	5 324	5 968	6 626
Stønader	3 796	4 791	5 522	5 506	6 201
Rente- og stønadsoverskudd	-13 360	-16 334	-17 245	-17 263	-13 770
Overskudd på driftsregnskapet	12 460	4 146	14 645	24 357	25 638
Netto endring i reserver og lånegjeld ikke forårsaket av transaksjoner ..	-5 633	-13 913	-9 473	-10 960	10 945
Nedgang i Norges nettogjeld til utlandet	6 827	-9 768	5 172	13 397	36 583
Kapitalregnskap					
Netto inngang, langsiktige kapital- transaksjoner	-4 292	2 686	-10 755	-1 931	-6 924
Netto inngang, kjente kortsiktige kapitaltransaksjoner	-9 259	-6 092	-6 710	-20 585	7 708
Netto inngang, andre kortsiktige kapitaltransaksjoner og statistiske feil	886	-740	2 819	-1 841	-11 007
Netto kapitaltransaksjoner i alt	-12 665	-4 146	-14 646	-24 357	-25 638
Netto endringer i fordringer og gjeld forårsaket av valutakurs- endringer	5 839	13 913	9 473	10 960	-10 945
Oppgang i Norges nettogjeld til ut- landet	-6 827	9 768	-5 172	-13 397	-36 583

1) Uoverensstemmelser i tabellen skyldes maskinell avrunding.

14*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A16. DISPONIBEL INNTEKT FOR NORGE. 1) MILL. KR.

	1981*	1982*	1983	1984*	1985*
Nettonasjonalprodukt	279 621	307 263	342 583	389 093	429 432
- Renter, aksjeutbytte mv. til utlandet, netto	10 580	12 704	13 002	13 106	9 007
= Nasjonalinntekt	269 041	294 559	329 581	375 987	420 425
- Stønader til utlandet, netto	2 780	3 630	4 244	4 156	4 762
= Disponibel inntekt for Norge	266 262	290 929	325 337	371 831	415 663
Fordelt på 2)					
Privat disponibel inntekt	171 155	183 984	207 939	233 389	252 543
Husholdninger	162 512	182 209	201 688	221 939	243 013
Private finansinstitusjoner	2 833	3 342	4 209	4 277	5 704
Private ikke-personlige foretak ...	5 810	-1 567	2 042	7 173	..
Offentlig disponibel inntekt	95 107	106 945	117 398	138 441	163 120
Offentlig forvaltning 3)	88 465	97 505	106 603	129 774	152 913
Offentlig eide banker	4 340	5 769	5 693	1 374	1 221
Statsforetak	2 302	3 671	5 102	7 293	..

TABELL A17. SPARING. 1) MILL. KR

	1981*	1982*	1983*	1984*	1985*
Innenlandsk nettoinvestering	35 979	41 064	39 501	51 945	55 513
Overskudd på driftsregnskapet over- for utlandet	12 460	4 146	14 645	24 357	25 638
= Sparing	48 439	45 210	54 146	76 302	81 151
Fordelt på 2)					
Privat sparing	15 950	8 674	14 960	22 018	10 626
Husholdninger	7 307	6 899	8 709	10 568	1 096
Private finansinstitusjoner	2 833	3 342	4 209	4 277	5 704
Private ikke-personlige foretak ...	5 810	-1 567	2 042	7 173	..
Offentlig sparing	32 491	36 536	39 185	54 283	70 526
Offentlig forvaltning	25 849	27 096	28 390	45 616	60 319
Offentlig eide banker	4 340	5 769	5 693	1 374	1 221
Statsforetak	2 302	3 671	5 102	7 293	..

1) Se note 1), tabell A10. 2) For 1985 er tall for private ikke-personlig foretak og statsforetak på grunn av stor usikkerhet bare beregnet for å gi totaltall for privat og offentlig sektor. 3) Se note 1), tabell A12.

15*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A18. BRUTTONASJONALPRODUKT ETTER ANVENDELSE I 1980-PRISER. MILL.KR.

	1981	1982	1983	1984*	1985*
Bruttonasjonalprodukt	287 546	288 505	301 545	318 357	331 859
Innenlandsk bruk av varer og tjenester	270 008	275 521	278 540	294 515	302 546
Privat konsum	136 784	139 199	141 303	145 153	157 077
Spesifisert innenlandsk konsum ..	132 081	132 856	134 566	138 913	150 230
Varer	91 644	91 820	91 660	92 242	103 252
Tjenester	40 437	41 036	42 906	44 671	46 978
Konsum i utlandet, netto	4 703	6 343	6 737	6 240	6 847
Offentlig konsum	56 763	58 985	61 727	62 946	65 114
Statlig konsum	23 492	23 898	25 091	25 112	25 685
Sivilt	14 256	14 609	15 196	15 216	15 224
Militært	9 236	9 289	9 895	9 896	10 461
Kommunalt konsum	33 271	35 087	36 636	37 834	39 429
Bruttoinvestering	76 461	77 337	75 510	86 416	80 355
Bruttoinvestering i fast kapital	83 485	74 296	78 618	85 495	66 754
Investering i oljevirkosomhet ..	14 405	7 600	15 228	22 205	13 207
Bygninger	28 670	28 548	28 317	28 054	28 098
Anlegg	10 884	10 261	11 138	11 421	11 485
Skip og båter	5 498	5 220	1 319	-1 937	-13 866
Annet transportmateriell	5 587	5 271	5 262	5 768	6 321
Maskiner, redskap, inventar ellers	18 441	17 396	17 354	19 984	21 509
Lagerendring	-7 024	3 041	-3 108	921	13 601
Av dette:					
Oljeplattformer under arbeid ..	-4 852	3 538	2 697	-2 099	4 587
Eksport	136 651	136 451	146 453	153 372	173 078
- Import	119 113	123 467	123 448	133 530	143 765

16*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A19. BRUTTONASJONALPRODUKT ETTER NÆRING. I 1980-PRISER. MILL.KR.

	1981	1982	1983	1984*	1985*
Bruttonasjonalprodukt	287 546	288 505	301 545	318 357	331 859
Næringsvirksomhet	246 405	245 112	256 552	272 150	284 282
Primærnæringer	13 795	14 369	14 206	15 611	15 456
Jordbruk	8 322	8 994	8 432	9 323	9 237
Skogbruk	2 321	2 168	2 134	2 329	2 266
Fiske og fangst	3 152	3 207	3 640	3 959	3 953
Utvinning og rørrtransport av råolje og naturgass	41 329	41 666	48 753	55 992	59 467
Olje- og gassutvinning	39 458	39 731	46 749	53 926	57 527
Rørrtransport	1 871	1 935	2 004	2 066	1 940
Bergverksdrift	1 125	1 101	1 272	1 302	1 400
Industri	43 985	43 844	43 422	44 486	45 557
Skjermet industri	8 435	8 298	8 130	8 034	8 103
Utekonkurrerende industri	8 962	9 081	10 652	11 675	11 610
Hjemmekonkurrerende industri	26 588	26 465	24 640	24 777	25 844
Kraft- og vannforsyning	10 524	10 701	12 102	12 190	12 047
Elektrisitetsforsyning	10 209	10 379	11 782	11 909	11 752
Vannforsyning	315	322	320	281	295
Bygge- og anleggsvirksomhet	17 428	17 718	18 078	18 349	18 629
Varehandel	35 281	34 525	34 875	37 118	39 868
Hotell- og restaurantdrift	3 571	3 330	3 347	3 360	3 698
Sjøfart og oljeboring	13 953	13 004	13 098	13 869	13 096
Utenriks sjøfart	11 176	10 459	10 445	11 201	10 483
Innenriks sjøfart	1 166	1 021	1 136	1 131	1 168
Oljeboring	1 611	1 524	1 517	1 537	1 445
Annen samferdsel	15 197	15 007	15 564	16 633	17 607
Bank- og finansieringsvirksomhet, forsikring	9 328	9 318	9 057	9 030	9 493
Forretningsmessig tjenesteyting	8 189	8 681	8 577	8 836	9 752
Eiendomsdrift	13 107	13 629	13 876	14 343	14 925
Boligtjenester	10 352	10 756	10 963	11 318	11 679
Utleie av andre bygg	2 755	2 873	2 913	3 025	3 246
Annen privat tjenesteyting	13 522	13 693	14 021	14 031	14 543
Korreksjonsposter 1)	6 071	4 526	6 304	7 000	8 744
Offentlig forvaltning	41 141	43 393	44 993	46 207	47 577
Offentlig administrasjon	9 219	9 528	10 182	10 552	10 848
Forsvar	3 694	3 928	3 908	3 895	3 958
Undervisning	12 112	12 858	13 182	13 479	13 948
Helsetjenester	10 194	10 753	11 420	11 678	11 992
Annen offentlig tjeneste- produksjon	5 922	6 326	6 301	6 603	6 831

1) Avgifter på import, refusjon av merverdiavgift på nyinvesteringer, investeringsavgift, korreksjon frie banktjenester, beregnet gevinst i faste priser ved skiftvirkninger mellom eksport og norsk anvendelse m.v.

17*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A20. PRIVAT KONSUM. I 1980-PRISER. MILL.KR.

	1981	1982	1983	1984*	1985*
Privat konsum	136 784	139 199	141 303	145 153	157 077
Spesifisert innenlandsk konsum	132 081	132 856	134 566	138 913	150 230
Matvarer	27 057	27 203	27 313	27 606	27 725
Drikkevarer og tobakk	7 942	7 295	7 428	7 696	8 432
Klær og skotøy	11 627	11 585	11 308	11 823	12 292
Bolig, lys og brensel	21 817	22 420	23 068	23 934	25 335
Møbler og husholdningsartikler ..	11 623	11 246	11 174	11 633	12 398
Helsepleie	5 771	6 126	6 345	6 410	6 618
Transport, post- og teletjenester	20 662	21 662	21 857	22 550	28 263
Fritidssysler og utdanning	12 428	12 128	12 505	12 972	13 825
Andre varer og tjenester	13 154	13 191	13 568	14 289	15 342
Korreksjonsposter	4 703	6 343	6 737	6 240	6 847
Nordmenns konsum i utlandet	8 829	10 159	10 385	10 017	11 010
- Utlendingers konsum i Norge ...	4 126	3 816	3 648	3 777	4 163

18*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A21. BRUTTOINVESTERING I FAST KAPITAL ETTER NÆRING. I 1980-PRISER. MILL.KR.

	1981	1982	1983	1984*	1985*
Bruttoinvestering i fast kapital	83 485	74 296	78 618	85 495	66 754
Næringsvirksomhet	72 716	64 384	68 194	74 961	56 123
Primærnæringer	5 781	5 043	4 176	4 178	4 349
Jordbruk	4 774	4 126	3 183	2 992	3 130
Skogbruk	340	309	312	328	317
Fiske og fangst	667	608	681	858	902
Utvinning og rørtransport av råolje og naturgass	14 773	7 336	15 598	23 672	13 846
Olje- og gassutvinning	14 719	6 954	10 217	19 413	13 057
Rørtransport	54	382	5 381	4 259	789
Bergverksdrift	615	380	305	291	267
Industri	10 329	7 997	7 087	7 820	9 632
Skjermet industri	2 312	2 068	2 097	2 263	2 143
Utekonkurrerende industri	3 964	2 454	1 771	2 105	3 218
Hjemmekonkurrerende industri	4 053	3 475	3 219	3 452	4 271
Kraft- og vannforsyning	7 265	6 917	6 724	6 331	6 255
Elektrisitetforsyning	6 718	6 406	6 231	5 837	5 802
Vannforsyning	547	511	493	494	453
Bygge- og anleggsvirksomhet	1 573	1 578	1 511	1 278	1 395
Varehandel	3 467	3 464	3 684	3 772	4 352
Sjøfart og oljeboring	4 997	5 765	1 576	-2 101	-13 603
Sjøfart	5 110	4 891	907	-2 454	-14 307
Oljeboring	-113	874	669	353	704
Annen samferdsel	5 296	5 621	6 287	7 261	7 024
Bank- og finansieringsvirksomhet, forsikring	1 805	1 179	2 068	2 583	2 510
Boliger	13 626	14 713	14 825	14 587	14 449
Forretningsbygg	1 720	2 863	2 566	3 292	3 609
Annen privat tjenesteyting (inkl. forretningsmessig tjenesteyting) ..	1 469	1 528	1 787	1 997	2 038
Offentlig forvaltning	10 769	9 912	10 424	10 534	10 631
Stats- og trygdeforvaltning	3 553	3 296	3 629	3 939	4 050
Kommuneforvaltning	7 216	6 616	6 795	6 595	6 581

19*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A22. EKSPORT OG IMPORT. I 1980-PRISER. MILL.KR.

	1981	1982	1983	1984*	1985*
Varer og tjenester					
Eksport	136 651	136 451	146 453	157 372	173 078
Varer	92 869	94 350	106 407	115 607	130 020
Råolje og naturgass	38 074	37 959	44 089	50 424	52 779
Skip, nybygde	585	1 344	1 419	654	695
Skip, eldre	3 116	5 143	5 513	7 685	18 942
Oljeplattformer, nybygde	-	624	431	-	-
Oljeplattformer, eldre	639	588	1 450	539	286
Direkte eksport ved olje- virksomhet 1)	1 469	263	272	1 422	225
Andre varer	48 986	48 429	53 233	54 883	57 093
Tjenester	43 782	42 101	40 046	41 765	43 058
Brutto frakter ved skipsfart	28 173	26 086	24 558	26 013	27 003
Brutto inntekter ved oljeboring ...	1 026	1 029	1 248	893	813
Direkte eksport ved annen olje- virksomhet	392	382	409	418	441
Eksport av rørtjenester	2 302	2 304	2 288	2 328	2 191
Reisetrafikk 2)	3 900	3 568	3 367	3 485	3 855
Andre tjenester	7 989	8 732	8 176	8 628	8 755
Import	119 113	123 467	123 448	133 530	143 765
Varer	83 713	88 277	86 560	96 121	104 118
Skip, nybygde	3 046	4 371	2 813	2 020	1 382
Skip, eldre	673	436	378	1 106	1 017
Oljeplattformer, nybygde	268	1 185	1 017	306	399
Oljeplattformer, eldre	-	-	-	-	-
Direkte import ved olje- virksomhet	689	596	3 438	2 874	867
Andre varer	79 037	81 689	78 914	89 815	100 453
Tjenester	35 400	35 190	36 888	37 409	39 647
Brutto utgifter ved skipsfart 3) ..	16 488	15 356	13 757	14 327	15 981
Brutto utgifter ved oljeboring	220	206	424	466	621
Direkte import ved annen olje- virksomhet	2 388	1 714	3 718	3 582	2 464
Reisetrafikk 2)	7 945	9 275	9 599	9 234	10 223
Andre tjenester	8 359	8 639	9 390	9 800	10 358
Eksportoverskudd	17 538	12 984	23 005	23 842	29 313

1) Korreksjonspost for delte olje- og gassfelt. 2) Medregnet grensehandel. 3) Medregnet ombygginger og ekstraordinære reparasjoner.

20*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A23. SYSSELSETTING ETTER NÆRING. 1 000 UTFØRTE ÅRSVERK.

	1981	1982	1983	1984*	1985*
Syssetling	1 721.5	1 718.4	1 708.9	1 725.2	1 771.8
Næringsvirksomhet	1 334.2	1 325.5	1 304.7	1 312.7	1 349.9
Primærnæringer	135.8	130.7	128.4	127.8	127.4
Jordbruk	102.6	99.4	97.0	95.5	94.7
Skogbruk	10.4	8.8	8.7	9.4	9.4
Fiske og fangst	22.8	22.5	22.7	22.9	23.3
Utvinning og røtransport av råolje	6.3	8.3	9.6	11.5	13.2
Olje- og gassutvinning	6.3	8.3	9.3	11.2	12.9
Røtransport	-	-	0.3	0.3	0.3
Bergverksdrift	8.3	7.9	7.2	7.5	7.0
Industri	368.0	356.8	334.0	329.5	333.3
Skjermet industri	94.0	93.8	91.7	91.1	91.6
Utekonkurrerende industri	54.1	51.0	47.6	46.8	46.8
Hjemmekonkurrerende industri	219.9	212.0	194.7	191.6	194.9
Kraft- og vannforsyning	17.5	17.8	18.3	18.5	18.7
Elektrisitetsforsyning	16.4	16.7	17.1	17.3	17.5
Vannforsyning	1.1	1.1	1.2	1.2	1.2
Bygge- og anleggsvirksomhet	137.0	138.7	141.1	140.8	144.0
Varehandel	228.6	229.1	226.8	229.8	241.4
Hotell- og restaurantdrift	36.0	36.6	37.6	39.9	42.0
Sjøfart og oljeboring	49.3	48.4	45.6	43.9	42.9
Utenriks sjøfart	30.5	29.5	28.0	26.7	25.9
Innenriks sjøfart	14.4	14.3	13.7	13.5	13.5
Oljeboring	4.4	4.6	3.9	3.7	3.5
Annen samferdsel	126.8	127.8	127.8	127.6	129.6
Bank og finansieringsvirksomhet, forsikring	39.6	40.8	42.5	44.5	47.6
Forretningsmessig tjenesteyting ...	46.1	48.4	48.2	51.1	56.9
Eiendomsdrift	4.6	4.6	4.5	4.5	4.7
Boligtjenester	4.0	4.0	3.8	3.8	3.9
Utleie av andre bygg	0.6	0.6	0.7	0.7	0.8
Annen privat tjenesteyting	130.3	129.6	133.1	135.8	141.2
Offentlig forvaltning	387.3	392.9	404.2	412.5	421.9
Offentlig administrasjon	76.5	75.8	80.4	82.8	84.6
Forsvar	48.7	49.4	49.4	48.9	49.7
Undervisning	99.0	100.9	102.8	104.7	107.6
Helsetjenester	101.9	103.9	109.7	111.5	113.6
Annen offentlig tjeneste- produksjon	61.2	62.9	61.9	64.6	66.4
Årsverk utført av lønnstakere	1 496.3	1 496.5	1 487.9	1 504.6	1 550.0
Årsverk utført av selvstendige	225.2	221.9	221.0	220.6	221.8

21*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A24. BRUTTONASJONALPRODUKT ETTER ANVENDELSE. PROSENTVIS PRISENDRING FRA FOREGÅENDE ÅR.

	1981	1982	1983	1984*	1985*
Bruttonasjonalprodukt	14.0	10.2	6.2	6.6	5.5
Innenlandsk bruk av varer og tjenester	11.8	11.0	7.2	5.0	8.6
Privat konsum	13.5	11.0	8.4	6.6	5.8
Spesifisert innenlandsk konsum ..	13.9	11.5	8.7	6.4	5.6
Varer	14.3	11.0	8.3	6.3	5.5
Tjenester	13.0	12.7	9.5	6.5	5.8
Konsum i utlandet, netto	0.5	2.6	4.0	9.7	11.1
Offentlig konsum	10.3	8.2	6.2	5.5	6.4
Statlig konsum	10.2	8.1	5.6	4.9	5.8
Sivilt	9.8	8.0	5.6	5.8	6.5
Militært	10.7	8.3	5.7	3.5	4.9
Kommunalt konsum	10.4	8.2	6.5	5.9	6.7
Bruttoinvestering	9.9	13.0	5.7	1.9	15.3
Bruttoinvestering i fast kapital	10.0	12.9	6.0	4.6	17.5
Investering i oljevirkosomhet ..	20.8	34.0	-8.0	0.6	7.0
Bygninger	8.8	8.7	6.3	6.4	6.1
Anlegg	7.6	9.4	3.0	3.5	6.6
Skip og båter
Annet transportmateriell	6.6	12.1	10.7	4.0	10.3
Maskiner, redskap, inventar ellers	3.8	5.7	-2.6	-2.3	9.4
Lagerendring
Av dette:					
Oljeplattformer under arbeid
Eksport	14.4	5.7	3.8	7.9	0.2
- Import	9.5	6.9	5.2	4.3	5.9

22*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A25. BRUTTONASJONALPRODUKT ETTER ANVENDELSE. I 1980-PRISER. VEKSTRATER.

	1981	1982	1983	1984*	1985*
Bruttonasjonalprodukt	0.9	0.3	4.5	5.6	4.2
Innenlandsk bruk av varer og tjenester	0.9	2.0	1.1	5.7	2.7
Privat konsum	1.1	1.8	1.5	2.7	8.2
Spesifisert innenlandsk konsum ..	0.2	0.6	1.3	3.2	8.1
Varer	-0.6	0.2	-0.2	2.8	9.6
Tjenester	2.3	1.5	4.6	4.1	5.2
Konsum i utlandet, netto	35.6	34.9	6.2	-7.4	9.7
Offentlig konsum	6.1	3.9	4.6	2.0	3.4
Statlig konsum	10.5	1.7	5.0	0.1	2.3
Sivilt	7.7	2.5	4.0	0.1	0.1
Militært	15.2	0.6	6.5	0.0	5.7
Kommunalt konsum	3.2	5.5	4.4	3.3	4.2
Bruttoinvestering	-3.1	1.1	-2.4	14.4	-7.0
Bruttoinvestering i fast kapital	17.9	-11.0	5.8	8.7	-21.9
Investering i oljevirkosomhet ..	119.0	-47.2	100.4	45.8	-40.5
Bygninger	2.3	-0.4	-0.8	-0.9	0.2
Anlegg	-2.0	-5.7	8.5	2.5	0.6
Skip og båter	114.4	-5.1	-74.7
Annet transportmateriell	16.5	-5.7	-0.2	9.6	9.6
Maskiner, redskap, inventar ellers	4.0	-5.7	-0.2	15.2	7.6
Lagerendring
Av dette:					
Oljeplattformer under arbeid
Eksport	1.4	-0.1	7.3	7.5	10.0
- Import	1.5	3.7	0.0	8.2	7.7

23*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A26. BRUTTONASJONALPRODUKT ETTER NÆRING. I 1980-PRISER. VEKSTRATER.

	1981	1982	1983	1984*	1985
Bruttonasjonalprodukt	0.9	0.3	4.5	5.6	4.2
Næringsvirksomhet	0.1	-0.5	4.7	6.1	4.5
Primærnæringer	9.2	4.2	-1.1	9.9	-1.0
Jordbruk	3.2	8.1	-6.2	10.6	-0.9
Skogbruk	12.0	-6.6	-1.6	9.1	-2.7
Fiske og fangst	26.5	1.7	13.5	8.8	-0.1
Utvinning og rørtransport av råolje og naturgass	-4.4	0.8	17.0	14.9	6.2
Olje- og gassutvinning	-3.9	0.7	17.7	15.4	6.7
Rørtransport	-12.9	3.4	3.6	3.1	-6.1
Bergverksdrift	0.7	-2.2	15.6	2.4	7.5
Industri	-1.1	-0.3	-1.0	2.5	2.4
Skjermet industri	-6.3	-1.6	-2.0	-1.2	0.9
Utekonkurrerende industri	5.9	1.3	17.3	9.6	-0.6
Hjemmekonkurrerende industri	-1.6	-0.5	-6.9	0.6	4.3
Kraft- og vannforsyning	8.7	1.7	13.1	0.7	-1.2
Elektrisitetsforsyning	10.2	1.7	13.5	1.1	-1.3
Vannforsyning	-24.3	2.2	-0.5	-12.4	5.1
Bygge- og anleggsvirksomhet	-1.5	1.7	2.0	1.5	1.5
Varehandel	-1.6	-2.1	1.0	6.4	7.4
Hotell- og restaurantdrift	-1.5	-6.7	0.5	0.4	10.0
Sjøfart og oljeboring	2.9	-6.8	0.7	5.9	-5.6
Utenriks sjøfart	3.6	-6.4	-0.1	7.2	-6.4
Innenriks sjøfart	-3.3	-12.4	11.2	-0.5	3.4
Oljeboring	2.4	-5.4	-0.5	1.3	-6.0
Annen samferdsel	3.9	-1.3	3.7	6.6	5.9
Bank- og finansieringsvirksomhet, forsikring	3.7	-0.1	-2.8	-0.3	5.1
Forretningsmessig tjenesteyting	6.7	6.0	-1.2	3.3	10.2
Eiendomsdrift	3.1	4.0	1.8	3.4	4.1
Boligtjenester	2.8	3.9	1.9	3.2	3.2
Utleie av andre bygg	4.2	4.3	1.4	3.9	7.3
Annen privat tjenesteyting	0.4	1.3	2.4	0.1	3.7
Korreksjonsposter
Offentlig forvaltning	5.8	5.5	3.7	2.7	3.0
Offentlig administrasjon	6.8	3.4	6.9	3.6	2.8
Forsvar	0.9	6.3	-0.5	-0.3	1.6
Undervisning	4.4	6.2	2.5	2.3	3.5
Helsestjenester	6.3	5.5	6.2	2.3	2.7
Annen offentlig tjeneste- produksjon	9.3	6.8	-0.4	4.8	3.5

24*
KONJUNKTURINDIKATORER FOR NORGE

TABELL B1: OLJE- OG GASSPRODUKSJON

Produksjon av råolje i millioner tonn og naturgass i milliarder standard kubikkmeter. Tallene for årene viser gjennomsnittlig månedsproduksjon.

	1981	1982	1983	1984	1985	-----1985/1986-----					
						Okt	Nov	Des	Jan	Feb	Mar
Råolje	2.0	2.0	2.6	2.9	3.2	3.6	3.6	3.7	3.6	3.3	3.6
Naturgass	2.2	2.1	2.1	2.3	2.2	1.9	2.3	2.7	2.7	2.4	2.7

TABELL B2: PRODUKSJONSINDEKS ETTER NÆRING OG ANVENDELSE

Sesongjusterte indekser. 1980=100.

Årsindeksene er et gjennomsnitt av månedsindeksene for året.

	1981	1982	1983	1984	1985	-----1985/1986-----					
						Okt.	Nov.	Des.	Jan.	Feb.	Mars
Produksjon etter næring:											
Bergv.dr., industri og kraftf. 1)	101	100	101	104	105	108	107	106	106	107	110
Bergverksdrift 1)	101	99	114	116	120	128	125	127	124	119	113
Industri	99	97	95	98	101	103	102	101	101	104	106
Kraftforsyning	110	112	127	128	124	127	128	129	127	126	121
Produksjon etter anvendelse:											
Ekspert 1)	101	103	109	116	117	118	118	117	117	118	118
Konsum	100	99	100	101	103	105	103	105	102	105	105
Investerings 2)	199	116	111	114	119	120	123	118	120	124	125
Vareinnsats i bygg og anlegg	105	102	101	99	102	106	106	100	103	110	108
Vareinnsats ellers	89	95	92	94	96	98	97	96	96	98	99

1)Utenom utvinning av olje og naturgass.

2)Se merknad etter tabell B17.

TABELL B3: INDUSTRIPRODUKSJON - PRODUKSJONSINDEKSEN

Endring i prosent fra foregående år og fra samme periode året før i et tremåneders glidende gjennomsnitt 1).

	1983	1984	1985	-----1985/1986-----					
				Sep.	Okt.	Nov.	Des.	Jan.	Feb.
Industri ialt	-0.8	2.6	2.3	2.1	1.4	1.5	1.3	2.4	-2.3
Næringsmidler, drikkev. og tobakk	-4.9	-1.3	-0.8	-3.3	-7.6	-3.6	-5.2	1.7	-8.7
Tekstilvarer, bekledn.v., lær mv.	-7.7	-1.3	2.8	3.2	4.9	4.1	4.0	2.9	-4.6
Trevarer	-6.2	-1.0	1.4	1.5	-0.5	-0.5	-1.0	1.2	-3.8
Treforedling	5.7	10.6	3.7	3.9	0.6	-1.8	-5.1	-4.4	-7.6
Grafisk produksjon og forlagsv.	1.7	0.7	2.1	1.9	2.2	2.4	3.0	3.1	-1.2
Kjemiske prod., mineraloljep. mv.	6.9	5.9	1.5	0.5	0.8	1.7	4.0	4.5	1.3
Mineralske produkter	-2.1	-5.5	7.3	12.6	9.1	6.5	3.5	7.6	5.7
Jern, stål og ferrolegeringer	21.0	11.4	0.9	2.4	-2.7	-7.7	-9.9	-8.0	-9.3
Ikke-jernholdige metaller	29.1	10.7	-2.4	-3.4	-2.8	-2.5	1.3	3.1	1.8
Metallvarer	-10.4	3.0	4.8	3.2	3.7	2.9	3.7	4.3	-0.4
Maskiner	-10.6	4.2	7.3	7.0	6.9	5.9	5.1	4.1	-1.8
Elektriske apparater og materiell	-0.1	3.5	7.9	6.8	8.9	9.8	6.9	4.3	-1.1
Transportmidler	-13.7	-5.0	-3.6	-2.9	-2.0	-1.1	0.1	0.7	-5.1
Tekn. og vitensk. instr. mv.	11.2	0.6	3.7	6.2	7.2	5.7	5.6	5.9	2.2
Industriproduksjon ellers	0.5	-1.3	7.7	8.6	6.1	6.4	8.0	7.2	0.2

1)Tallene i kolonnene for månedene viser endring i prosent fra samme periode året før for summen av produksjonen for den aktuelle måneden, måneden før og måneden etter.

TABELL B4: ORDRETLILGANG - INDUSTRI

Ordretilgang til utvalgte industrigrupper, fordelt på eksport- og hjemmemarkedet. Sesongjusterte verdiindekser. 1976=100. Tallene for årene viser gjennomsnittet av kvartalstallene for det samme året.

	1982	1983	1984	1985	1983	-----1984-----				-----1985-----				
						4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv

Produksjon av kjemiske råvarer:														
Ordretilgang i alt	180	189	215	233	204	197	212	204	248	225	248	229	229	
For eksport	178	195	237	239	234	219	239	224	267	197	274	248	236	
Fra hjemmemarkedet	184	181	185	225	159	169	173	178	220	265	212	205	218	

Produksjon av metaller:														
Ordretilgang i alt	133	198	224	231	235	227	214	223	231	244	239	226	215	
For eksport	142	218	243	246	258	251	232	246	244	264	259	236	226	
Fra hjemmemarkedet	102	133	158	181	143	144	152	164	171	181	171	209	162	

Produksjon av verkstedprodukter ekskl. transportmidler og oljerigger mv.:														
Ordretilgang i alt	145	147	168	200	151	161	160	163	189	192	210	194	203	
For eksport	158	164	213	231	160	192	212	200	250	223	212	253	235	
Fra hjemmemarkedet	140	141	150	188	147	145	144	146	165	177	214	168	192	

1) Ikke sesongjustert

TABELL B5: ORDRERESERVER - INDUSTRI

Ordreserver i utvalgte industrigrupper, fordelt på eksport- og hjemmemarkedet. Verdiindekser. 1976=100. Tallene for årene viser gjennomsnittet av kvartalstallene for det samme året.

	1982	1983	1984	1985	1983	-----1984-----				-----1985-----				
						4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv

Produksjon av kjemiske råvarer:														
Ordreserver i alt	175	182	221	258	209	178	201	229	274	264	249	259	260	
For eksport	183	189	259	247	254	216	224	269	328	265	231	249	244	
Fra hjemmemarkedet	164	172	172	272	152	131	172	180	205	263	273	271	279	

Produksjon av metaller:														
Ordreserver i alt	104	127	141	132	143	160	141	141	120	151	140	130	107	
For eksport	115	152	167	151	174	193	165	168	141	176	161	148	120	
Fra hjemmemarkedet	78	63	71	81	64	74	77	69	65	85	86	81	72	

Produksjon av verkstedprodukter ekskl. transportmidler og oljerigger mv.:														
Ordreserver i alt	163	169	175	222	163	171	171	173	186	199	224	230	234	
For eksport	190	187	202	260	174	200	193	192	224	240	256	265	278	
Fra hjemmemarkedet	151	161	164	205	159	159	162	165	169	181	210	215	215	

26*
KONJUNKTURINDIKATORER FOR NORGE

TABELL 86: LAGERBEHOLDNING

Lagerbeholdning i industri og engroshandel. Verdiindekser. 1982=100.

	1982	1983	1984	1985	1983				1984				1985			
					4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv	3.kv
Industri og engroshandel:																
Lager i alt:	100	90	87	86	86	85	84	92	87	88	84	87	85			
Norskproduserte varer:																
For innenlandsk bruk	100	101	96	94	97	96	90	102	96	97	91	95	93			
For eksport	100	74	72	73	66	66	70	78	75	75	72	79	67			
Importerte varer:																
Lager i alt	100	90	87	86	88	87	90	89	83	86	85	81	90			
Industri:																
Lager i alt	100	87	84	81	82	82	84	86	83	83	83	80	79			
Lager av egne produkter	100	86	83	82	80	81	85	83	84	83	83	83	78			
Lager av råstoffer	100	89	87	80	86	84	92	90	82	81	83	75	80			
Lager etter vare:																
Jern og stål	100	86	79	84	84	83	77	80	76	92	82	82	78			
Andre uedle metaller	100	57	59	62	52	47	51	65	71	68	59	60	60			
Tre- og treforedl.prod.	100	93	86	79	83	94	90	85	75	85	81	77	72			

TABELL 87: ARBEIDSMARKEDET - ARBEIDSKRAFTUNDERSØKELSEN

Tallet på arbeidssøkere uten arbeidsinntekt og tallet på sysselsatte. 1000 personer.

	1982	1983	1984	1985	1984				1985				1986	
					1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv		
Arbeidssøkere uten arbeidsinntekt:														
Kvinner	25	33	28	28	25	27	35	24	26	23	38	23	22	
Menn	27	35	33	24	35	36	35	27	31	21	25	18	17	
Totalt	52	67	61	52	60	63	70	51	58	44	63	42	39	
Tallet på sysselsatte:	1946	1957	1970	2012	1975	1978	1947	1979	1991	2009	2007	2042	2059	

TABELL 88: ARBEIDSMARKEDET - ARBEIDSKONTORENES REGISTRERINGER

Tallet på registrerte arbeidsløse og ledige plasser. Arbeidsløshetsprosenten.

	1983	1984	1985	1985/1986					
				Nov.	Des.	Jan.	Feb.	Mars	Apr.
Sesongjusterte tall:									
Registrerte arbeidsløse 1000 pers.	63.6	66.6	51.4	42.4	38.7	36.0	34.2	36.1	35.8
Ujusterte tall:									
Registrerte arbeidsløse 1000 pers.	63.5	66.6	51.4	38.7	42.7	46.8	42.4	38.8	36.0
Herav: Permitterte 1000 pers.	10.8	8.3	5.6	3.8	5.9	5.7	4.8	3.9	4.2
Ledige plasser 1) 1000 pers.	3.3	4.3	5.8	5.5	4.5	11.0	12.0	9.4	..
Arbeidsløshetsprosent	3.8	3.9	3.0	2.3	2.5	2.7	2.5	2.2	2.1
Arb.løse/led.plasser 1)	22.0	16.1	8.9	7.0	9.5	4.3	3.5	4.1	..

1) Tallene for ledige plasser fra og med januar 1983 er ikke uten videre sammenliknbare med tall for tidligere år på grunn av endringer i beregningsmetoden.

TABELL B9: INDUSTRIINVESTERINGER I VERDI - INVESTERINGSUNDERSØKELSEN

Antatte og utførte industriinvesteringer. Mill.kr. Sesongjustert.
Tallene for årene viser gjennomsnittet av kvartalstallene for det samme året.

	1983	1984	1985	-----1984-----			-----1985-----			-----1986-----	
				2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	1.kv
Utførte	1554	1854	2371	1637	1880	2263	1892	2305	2429	2859	..
Antatte	1739	2001	2654	1922	2032	2174	2399	2395	2785	3037	3212

TABELL B10: BOLIGBYGGING

Antall boliger i 1000. Sesongjustert. 1). Tallene for årene
viser gjennomsnittet av månedstallene for det samme året.

	1983	1984	1985	-----1985/1986-----						
				Okt.	Nov.	Des.	Jan.	Feb.	Mars	
Boliger satt igang		2.6	2.2	2.2	2.2	2.7	2.2	2.2	2.4	2.1
Boliger under arbeid		33.9	29.8	27.6	26.0	28.3	30.9	27.4	28.7	34.0
Boliger fullført		2.7	2.6	2.2	1.7	1.9	1.6	2.6	2.5	2.3

1) Seriene er sesongjustert uavhengig av hverandre.

TABELL B11: DETALJOMSETNINGSVOLUM

Sesongjustert indeks. 1979=100. Tallene for årene viser gjennomsnittet av
månedstallene for det samme året.

	1981	1982	1983	1984	1985	-----1985/1986-----					
						Sep.	Okt.	Nov.	Des.	Jan.	Feb.
Omsetning ialt	102	102	101	102	113	112	119	120	118	119	120

TABELL B12: DETALJOMSETNINGSVOLUM MV.

Endring i prosent fra foregående år og fra samme periode året før i et
tremåneders glidende gjennomsnitt. 1)

	1983	1984	1985	-----1985/1986-----					
				Aug.	Sep.	Okt.	Nov.	Des.	Jan.
Omsetning ialt	-0.9	1.1	10.5	12.5	12.1	13.2	13.0	12.3	12.4
Detaljomsætning etter næring:									
Nærings- og nytelsesmidler	-2.0	-0.5	0.2	0.9	-0.3	-0.7	-0.2	1.1	1.2
Bekledning og tekstilvarer	-1.8	1.7	5.9	6.6	10.3	14.6	10.8	6.9	0.8
Møbler og innbo	1.5	2.6	6.9	10.1	8.5	9.5	9.8	11.3	9.0
Jern, farge, glass, stent. og sport	-3.6	1.0	1.8	1.4	1.4	3.5	5.2	5.7	3.8
Ur, opt., musikk, gull og sølv	-0.2	-0.4	1.5	3.5	2.9	2.0	4.6	5.1	7.4
Motorkjøretøyer og bensin	-0.9	2.3	31.3	35.7	35.0	36.6	38.2	34.2	37.4
Reg. nye personbiler	-4.9	-1.7	49.5	56.6	56.9	59.4	62.0	53.7	52.7

1) Tallet i kolonnene for månedene viser endring i prosent fra samme periode
året før for summen av omsetningsverdien for den aktuelle måneden,
måneden før og måneden etter.

TABELL B13: TIMEFORTJENESTE

Gjennomsnittlig timefortjeneste i industri og i bygge- og anleggsvirksomhet.
Kroner.

	1983	1984	1985	1984				1985			
				1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv
Industri, kvinner	45.3	49.1	52.8	47.2	48.3	50.1	51.0	51.3	52.2	53.1	54.7
Industri, menn	54.0	58.6	63.3	55.9	57.7	59.8	60.9	61.3	62.9	63.6	65.3
Bygge- og anl., menn	61.9	65.9	71.0	62.9	64.9	67.4	68.3	68.6	70.2	71.1	74.2

TABELL B14: KONSUMPRISINDEKSEN.

Endring i prosent fra foregående år og fra samme måned ett år tidligere.

	1983	1984	1985	1985/1986						
				Okt.	Nov.	Des.	Jan.	Feb.	Mars	
Ialt		8.4	6.3	5.7	5.6	5.8	5.6	6.0	6.1	5.5
Varer og tjenester etter konsumgruppe:										
Matvarer ialt		8.1	6.9	6.5	6.5	6.3	6.4	7.2	7.9	7.6
Drikkevarer og tobakk		10.1	5.4	4.4	5.0	4.9	5.1	6.7	7.2	7.3
Klær og skotøy		5.3	5.7	7.2	7.0	7.6	7.9	9.4	10.0	7.4
Bolig, lys og brensel		9.9	7.7	6.2	5.9	6.0	6.0	5.0	5.1	4.6
Møbler og husholdningsartikler		7.9	4.7	4.8	5.0	5.1	5.1	5.6	6.1	6.3
Helsepleie		6.6	5.0	6.4	8.1	8.2	8.2	8.4	8.2	8.7
Reiser og transport		9.9	6.3	3.7	3.2	3.6	2.9	3.1	2.5	1.7
Fritidsysler og utdanning		6.6	6.3	6.4	6.4	6.7	6.0	6.5	6.3	6.2
Andre varer og tjenester		8.9	4.6	6.0	7.2	7.3	7.3	7.4	7.1	6.8
Varer og tjenester etter leveringssektor:										
Jordbruksvarer		7.3	5.7	6.0	7.2	7.2	7.2	8.2	8.3	8.6
Andre norskproduserte konsumvarer		8.6	7.0	5.7	5.4	5.4	5.2	4.9	4.5	3.2
Importerte konsumvarer		6.9	5.7	5.9	5.4	5.8	5.8	6.3	7.3	6.1
Husleie		9.2	7.4	4.9	4.3	4.3	4.5	4.5	4.5	4.6
Andre tjenester		10.5	5.6	5.5	6.2	6.3	5.8	6.7	6.7	6.9

TABELL B15: ENGROSPRISER.

Endring i prosent fra foregående år og fra samme periode ett år tidligere.

	1983	1984	1985	1985/1986						
				Okt.	Nov.	Des.	Jan.	Feb.	Mars	
Ialt		5.8	6.3	5.0	3.6	3.4	3.4	3.2	2.2	1.6
Matvarer og levende dyr		5.6	7.3	7.6	6.3	6.6	6.3	8.6	8.5	8.3
Drikkevarer og tobakk		9.5	6.3	5.3	5.8	5.8	4.7	7.0	6.9	7.1
Råvarer, ikke spis., u. brenselst.		2.6	10.1	2.3	-1.2	-2.0	-1.6	-2.6	-3.3	-4.8
Brenselstoffer, -olje og el.kraft		8.6	7.7	5.0	1.7	2.5	3.0	-1.1	-5.0	-7.7
Dyre- og plantefett, voks		13.1	24.0	-1.0	-11.9	-14.2	-14.6	-14.5	-13.1	-17.9
Kjemikalier		5.0	5.7	2.6	1.6	1.7	1.0	0.8	0.3	0.7
Bearbeidde varer etter materiale		4.7	5.3	4.2	3.3	2.8	2.8	3.0	2.5	2.1
Maskiner og transportmidler		5.2	3.7	4.4	3.8	3.5	3.7	3.9	3.5	3.9
Forskjellige ferdigvarer		5.6	4.9	5.1	5.6	4.9	4.5	4.9	4.9	5.1

TABELL B16: UTENRIKSHANDELEN - VERDITALL

Verditall for tradisjonell vareeksport og vareimport iflg. handelsstatistikken.1). Milliarder kroner. Sesongjustert. Tallene for årene viser gjennomsnittet av månedstallene for det samme året.

	1981	1982	1983	1984	1985	1985/1986					
						Okt	Nov	Des	Jan	Feb	Mar
Eksport	4.3	4.4	5.0	5.8	6.2	6.7	5.9	5.9	6.1	5.8	5.7
Import	7.1	7.6	7.6	9.0	10.7	11.7	11.7	11.6	12.2	11.5	11.8

1)Eksport er regnet uten skip, oljeplattformer, råolje og naturgass.
 Import er regnet uten skip og oljeplattformer.

TABELL B17: UTENRIKSHANDELEN - INDEKSER

Volum- og prisindekser for tradisjonell vareeksport og vareimport iflg. handelsstatistikken.1). 1980=100. Årene viser gjennomsnittet av kvartalstallene for det samme året.

	1983	1984	1985	1983	1984				1985			
					4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv	3.kv
Sesongjusterte tall:												
Eksportvolum	112	117	121	114	115	114	120	121	122	122	120	119
Importvolum	96	110	123	99	104	110	111	114	122	117	121	133
Ujusterte tall:												
Eksportpriser	114	128	133	119	125	127	127	131	133	135	134	131
Importpriser	116	120	127	115	117	118	121	123	125	128	129	127

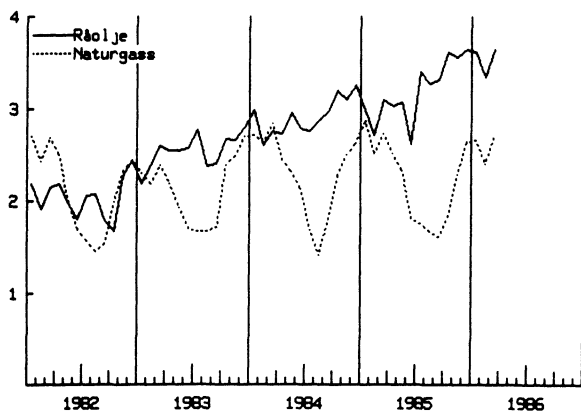
1)Eksport er regnet uten skip, oljeplattformer, råolje og naturgass.
 Import er regnet uten skip og oljeplattformer.

MERKNAD TIL TABELL B2.

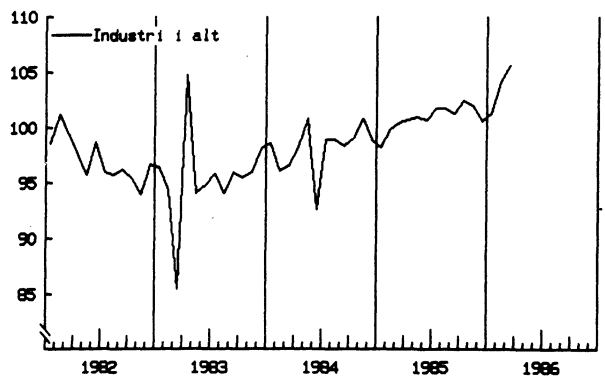
2) For tilbakegående år er produksjonsindeksen etter anvendelse avstemt mot de endelige, årlige nasjonalregnskapene, der verdien av skip og oljeplattformer først regnes som investert når skipet er ferdigbygd eller plattformen er slept ut på feltet. I byggeperioden regnes produksjonen som levert til lager av varer under arbeid og ikke investeringer, noe som vil gi store variasjoner i indeksen mellom de berørte årene.

OLJE- OG GASSPRODUKSJON

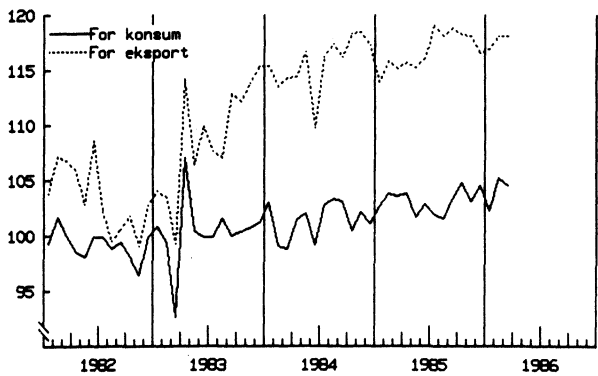
Råolje (mill.tonn) og naturgass (milliarder S m³ (kubikkmeter)).
Ujusterte tall

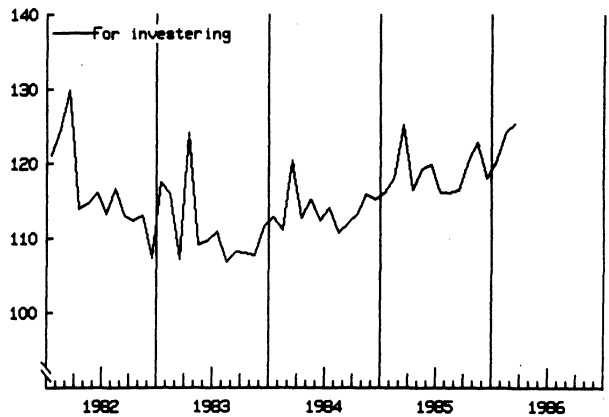
PRODUKSJONSINDEKS.
Sesongjustert. 1980=100

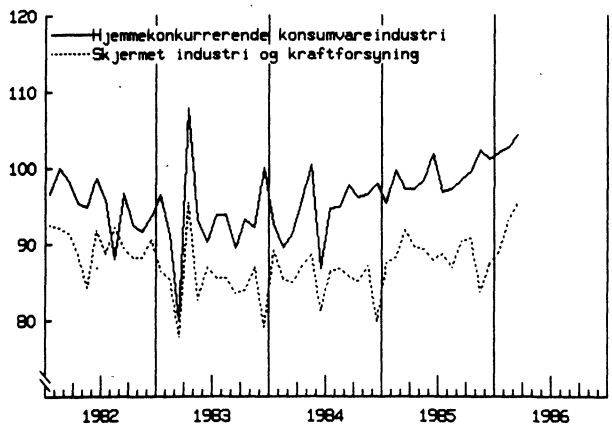
PRODUKSJONSINDEKS ETTER ANVENDELSE.
Bergverksdrift industri og kraftforsyning uten
oljeutvinning. Sesongjustert. 1980=100

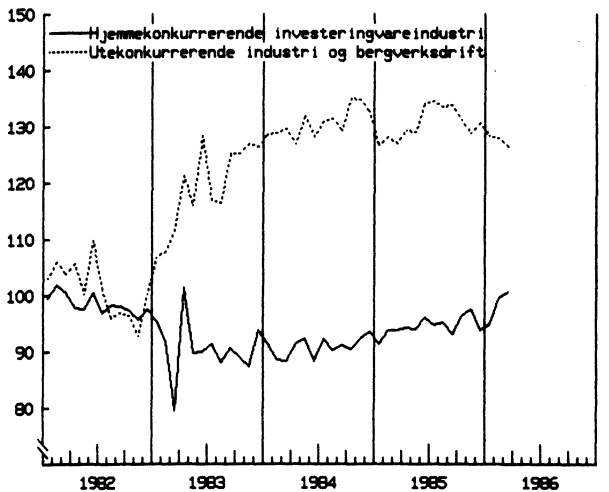
PRODUKSJONSINDEKS ETTER ANVENDELSE.
Bergverksdrift industri og kraftforsyning uten
oljeutvinning. Sesongjustert. 1980=100

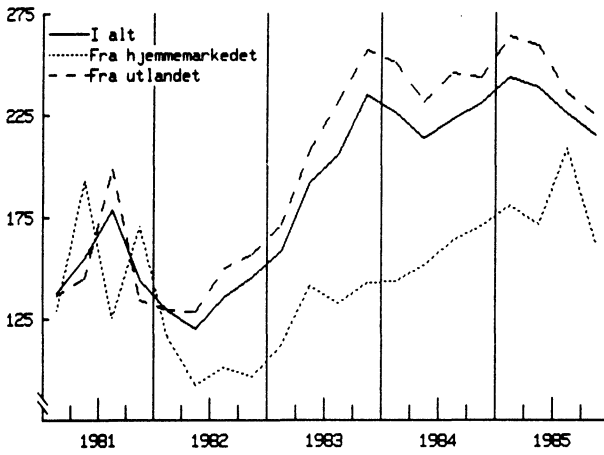
PRODUKSJONSINDEKS ETTER KONKURRANSETYPE.
Bergverksdrift industri og kraftforsyning uten
oljeutvinning. Sesongjustert. 1980=100

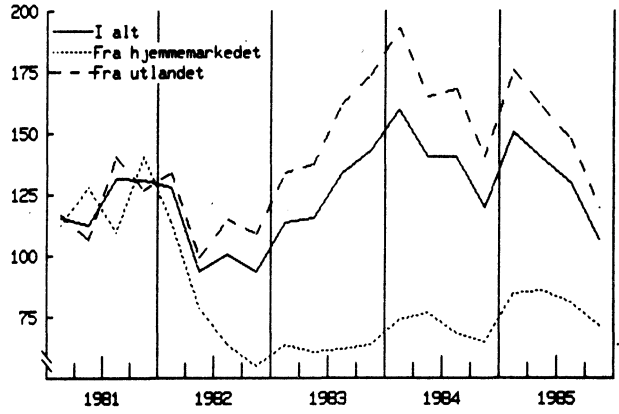
PRODUKSJONSINDEKS ETTER KONKURRANSETYPE.
Bergverksdrift industri og kraftforsyning uten
oljeutvinning. Sesongjustert. 1980=100

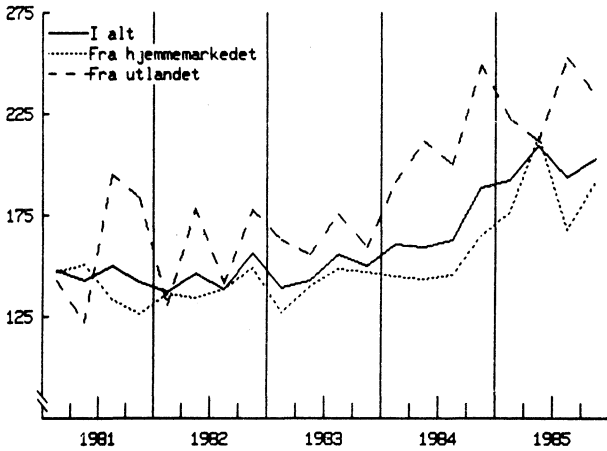
ORDRETILGANG
 Metaller.
 Sesongjustert verdiindeks. 1976=100

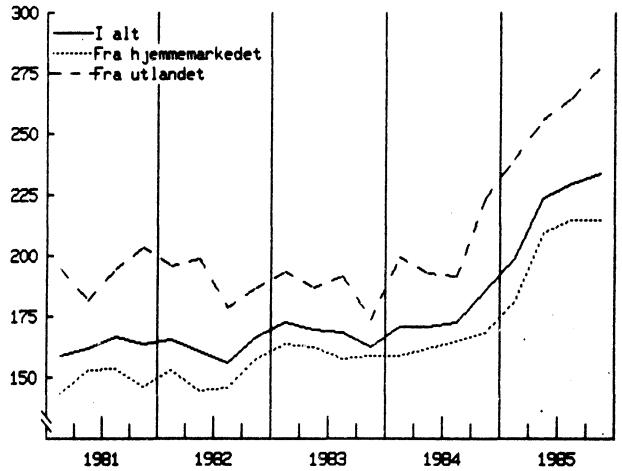
ORDRERESERVER
 Metaller
 Ujustert verdiindeks. 1976=100

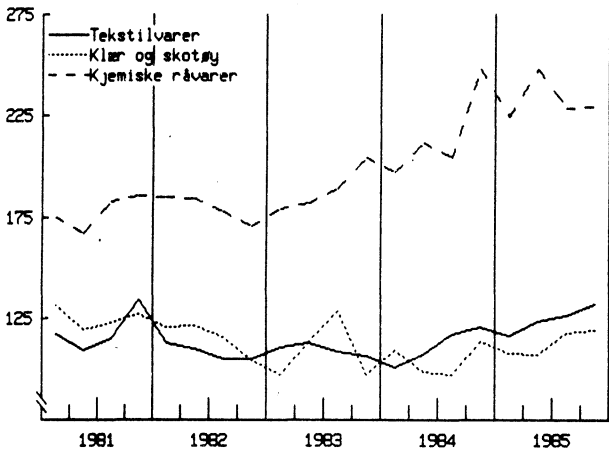
ORDRETILGANG.
 Verkstedprodukter uten transportmidler og oljeplattformer m.v.
 Sesongjustert verdiindeks. 1976=100

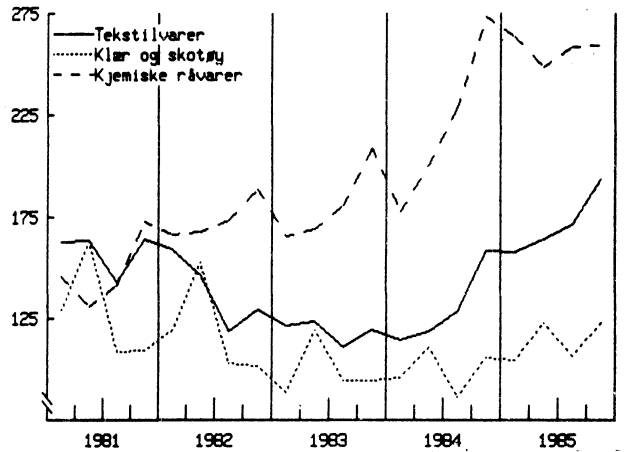
ORDRERESERVER
 Verkstedprodukter uten transportmidler og oljeplattformer m.v.
 Ujustert verdiindeks. 1976=100

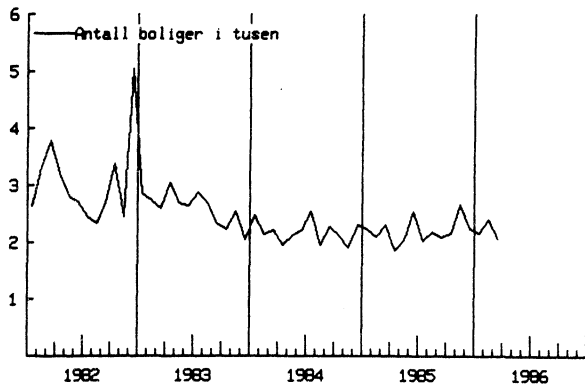
ORDRETILGANG.
 Tekstilvarer klær og skotøy og kjemiske råvarer.
 Sesongjustert verdiindeks. 1976=100

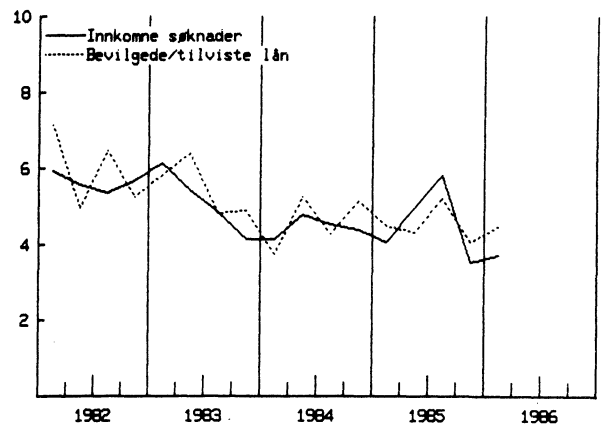
ORDRERESERVER
 Tekstilvarer klær og skotøy og kjemiske råvarer
 Ujustert verdiindeks. 1976=100

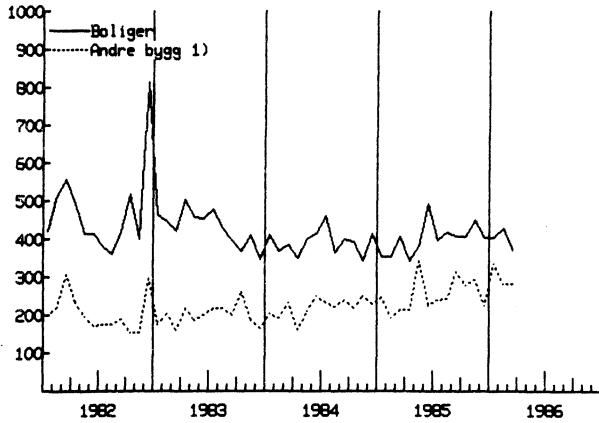
BYGG.
 Boliger satt i gang. Sesongjustert.

BOLIGLÅN NYE BOLIGER
 Antall Husbanklån og PSV-tilvisninger i 1000.
 Sesongjustert.

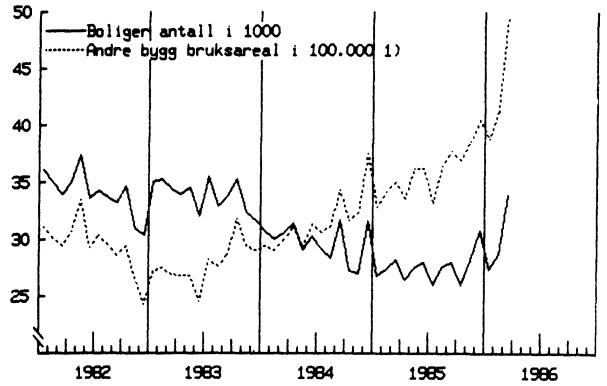

BYGG SATT I GANG
 Bruksareal i 1000 kvm. Sesongjustert.

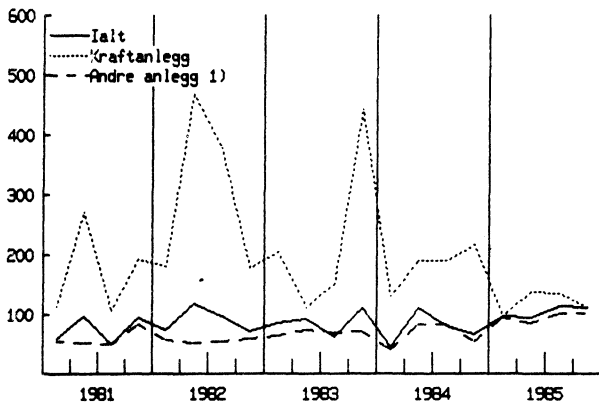
1) Utenom jordbruk, skogbruk og fiske. Over 60 kvm. bruksareal.

BYGG UNDER ARBEID
 Sesongjustert

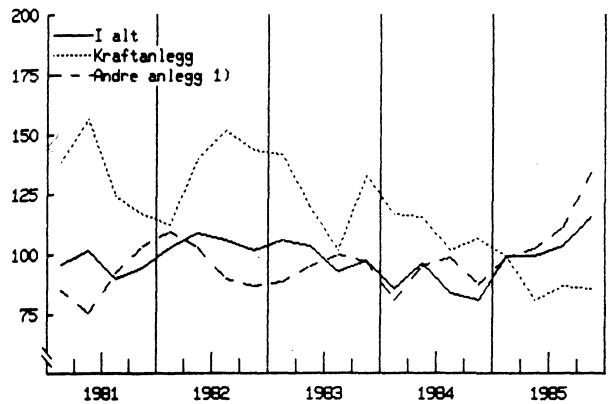
1) Utenom jordbruk, skogbruk og fiske. Over 60 kvm. bruksareal.

ANLEGGSVIRKSOMHET
 Ordretilgang. Verdiindeks 1. kv. 1985 = 100.

1) Sesongjustert.

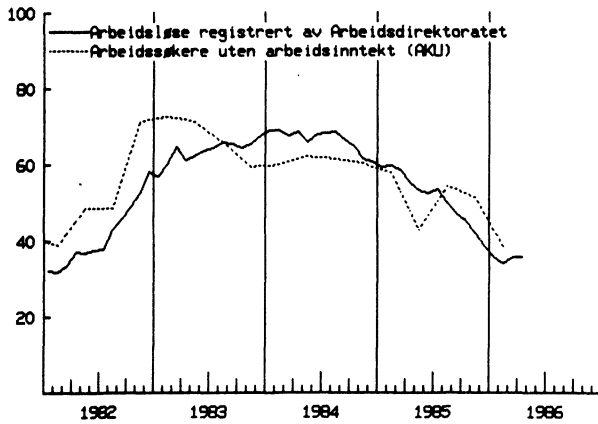
ANLEGGSVIRKSOMHET
 Ordreservert. Verdiindeks 1. kv. 1985 = 100.

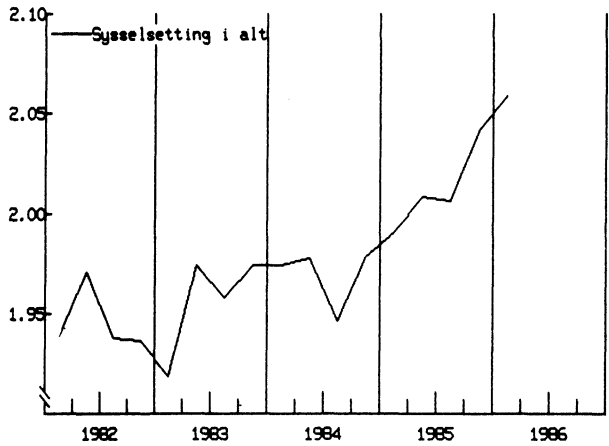
1) Sesongjustert.

ARBEIDSLLEDIGE.

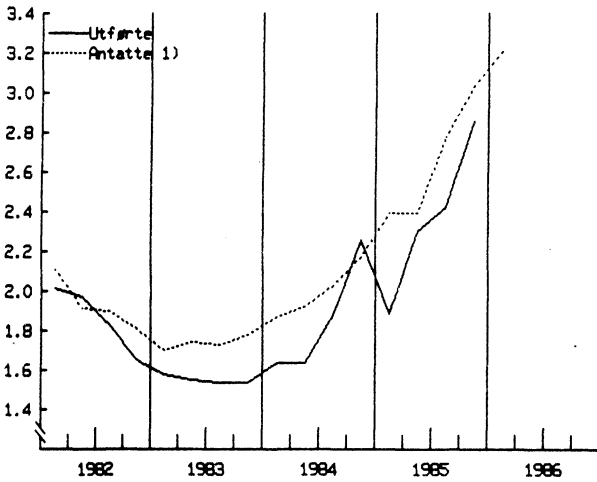
Registrerte arbeidsløse ved arbeidskontorene og arbeidssøkere uten arbeidsinntekt. Sesongjusterte tall i tusen.

TOTAL SYSSLETTING IFØLGE ARBEIDSKRAFTUNDERSØKELSEN. 1000 000 personer.

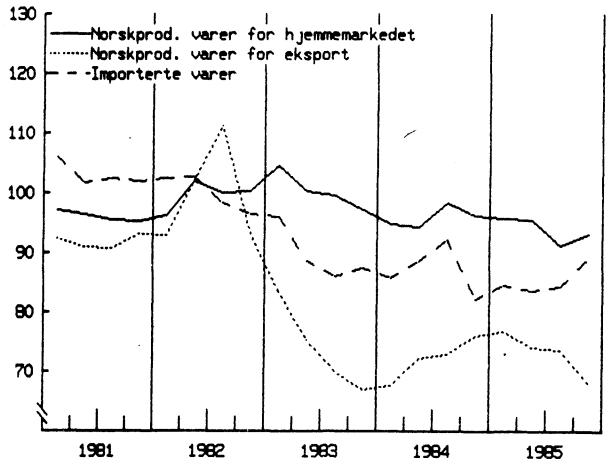

ANTATTE OG UTFØRTE INVESTERINGER I INDUSTRIEN. Sesongjusterte verdital. Milliarder kroner pr. kvartal.

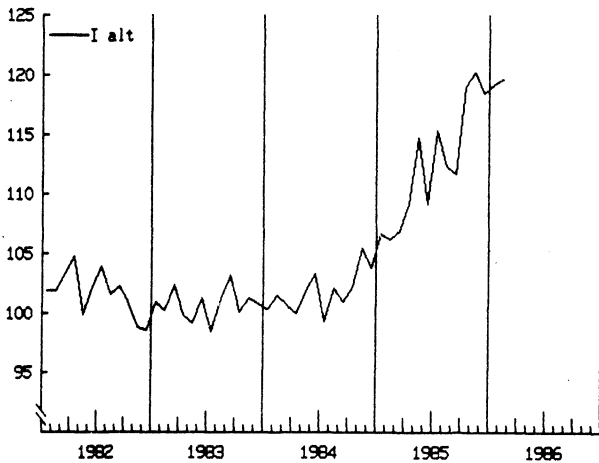

1) Anslag gitt i samme kvartal.

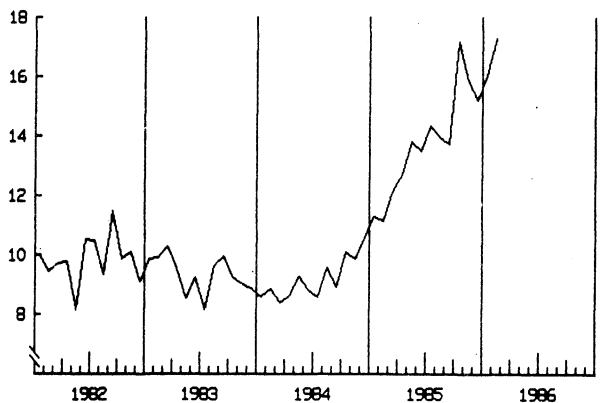
LAGER. Industri og engroshandel. Sesongjustert volumindeks. 1982=100

DETALJOMSETNING. Sesongjustert volumindeks. 1979=100

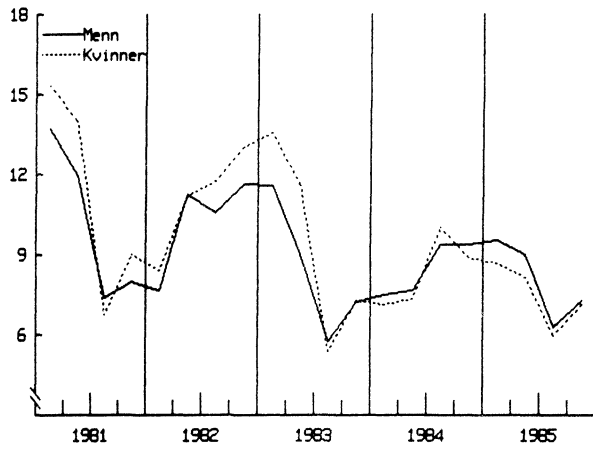

REGISTRERTE NYE PERSONBILER. 1000 stk. Sesongjustert.

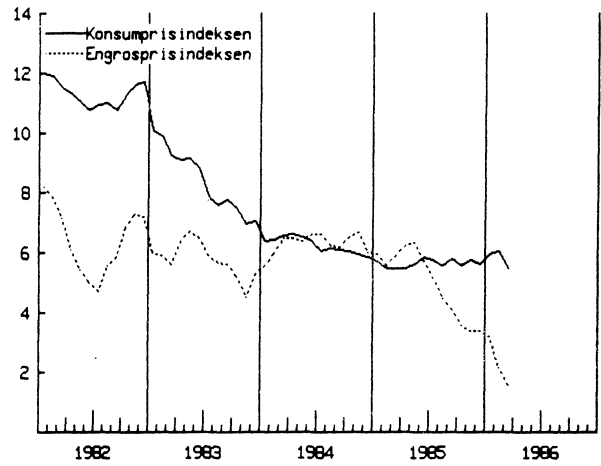
LØNNINGER.

Gjennomsnittlig timefortjeneste i industri, prosentvis endring fra ett år tidligere.

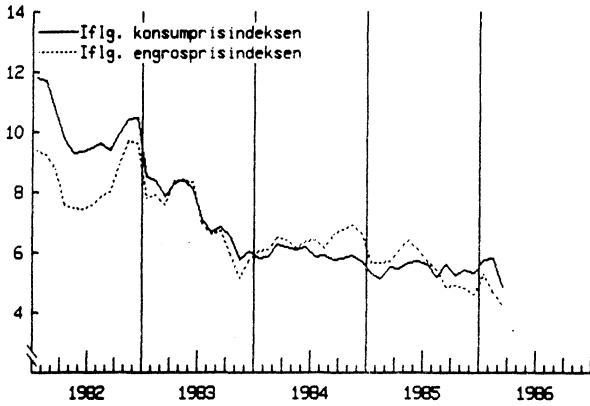
INNENLANDSKE PRISER.

Prosent endring fra ett år tidligere.

PRISSTIGNING FOR KONSUMVARER 1).

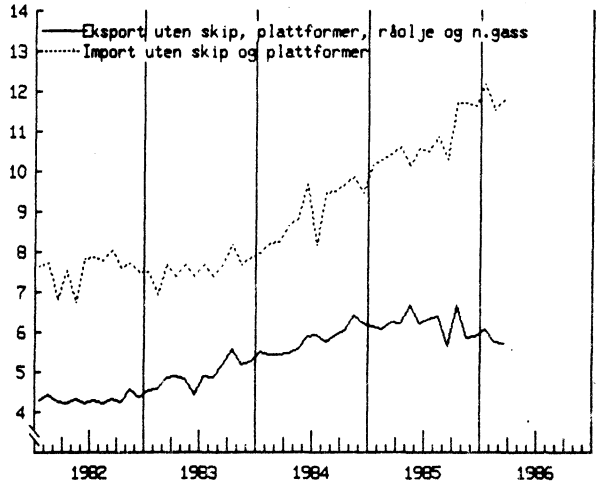
Prosent endring fra ett år tidligere.

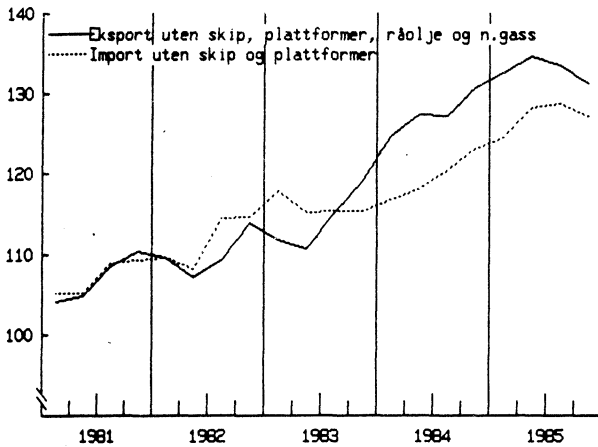
1) Konsumprisindeksen for varer omsatt gjennom detaljhandelen og engrosprisindeksen for varer levert til konsum.

UTENRIKSHANDEL MED TRADISJONELLE VARER.

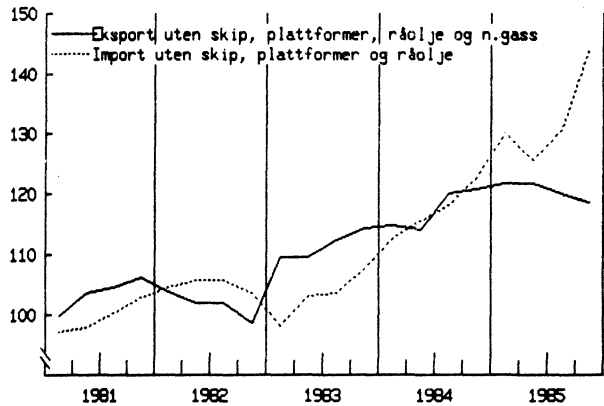
Sesongjusterte verditall. Milliarder kroner.

UTENRIKSHANDEL MED TRADISJONELLE VARER.
 Prisindekser (enhetspriser). 1980=100.

UTENRIKSHANDEL MED TRADISJONELLE VARER.
 Sesongjustert volumindeks. 1980=100

INDIKATORER FOR OLJEVIRKSOMHET

TABELL C1: PRODUKSJON AV RÅOLJE PÅ NORSK SOKKEL. 1000 TONN. 1)

	Total	Ekofisk	Frigg	Statfjord	Murchison	Valhall
1980	24.451	21.531		2.839	81	
1981	23.450	16.273		6.575	602	
1982	24.515	14.150		9.441	857	67
1983	30.482	13.031		15.803	880	769
1984	34.682	11.172	34	18.610	2.447	2.419
1985*	38.410	10.417	60	24.036	1.445	2.452
Januar-mars						
1985	8.833	2.724	21	4.858	534	696
1986	10.614	2.326	16	7.432	279	561
1985*						
Januar	2.997	958	7	1.596	199	237
Februar	2.725	846	7	1.480	181	211
Mars	3.111	920	7	1.782	154	248
April	3.033	886	7	1.764	137	240
Mai	3.079	901	6	1.816	102	254
Juni	2.617	818	4	1.462	89	243
Juli	3.403	894	3	2.179	98	230
August	3.278	854	2	2.160	101	161
September	3.318	835	3	2.243	92	144
Oktober	3.622	861	5	2.504	100	152
November	3.571	813	4	2.496	93	165
Desember	3.656	831	5	2.554	99	167
1986*						
Januar	3.621	816	5	2.513	101	186
Februar	3.343	733	6	2.333	89	182
Mars	3.650	777	5	2.586	89	193

1) Uoverensstemmelser i tabellen skyldes maskinell avrunding.

INDIKATORER FOR OLJEVIRKSOMHET

TABELL C2: PRODUKSJON AV NATURGASS PÅ NORSK SØKKEL. MILLIONER SM . 1)

	Total	Ekofisk	Frigg	Statfjord	Murchison	Valhall
1980	25.973	15.938	9.991	44		
1981	26.162	14.760	11.312	86		4
1982	25.534	14.583	10.810	109		31
1983	25.831	13.690	11.797	234	22	88
1984	26.765	12.190	13.670	291	103	511
1985*	26.668	11.653	13.691	827	61	435
Januar-mars						
1985	8.121	3.512	4.387	72	16	134
1986	7.786	2.379	4.372	938	7	90
1985*						
Januar	2.874	1.256	1.542	23	6	47
Februar	2.515	1.082	1.365	23	6	39
Mars	2.732	1.174	1.480	26	4	48
April	2.525	1.061	1.386	27	6	46
Mai	2.334	1.068	1.188	26	5	46
Juni	1.823	965	789	20	5	44
Juli	1.765	977	712	30	5	41
August	1.685	908	712	35	6	24
September	1.615	778	778	31	5	22
Oktober	1.854	772	917	136	5	24
November	2.295	774	1.358	131	5	27
Desember	2.651	838	1.464	319	3	27
1986*						
Januar	2.660	800	1.487	340	3	30
Februar	2.405	728	1.347	298	2	30
Mars	2.721	851	1.530	300	2	30

1) Uoverensstemmelser i tabellen skyldes maskinell avrunding.

37*
INDIKATORER FOR OLJEVIRKSOMHET

TABELL C3: LETEAKTIVITET PÅ NORSK SØKKEL. 1)

	Antall hull påbegynt			Boremeter	Borefartsydøgn			Gjennomsnitt vanddyb (m)	Gjennomsnitt totaldyb (m)
	Totalt	Undersøkel- seshull	Avgrens- ningshull		Totalt	Norske	Uten- landske		
1980	36	26	10	136683	3877			176	3115
1981	39	26	13	135054	4131			181	3235
1982	49	35	14	155299	4376			162	3314
1983	40	33	7	135801	3900			201	3155
1984	47	35	12	149034	4235	3803	432	213	3116
1985	50	29	21	140778	4037	3544	493	235	3208
Januar-mars									
1985	12	9	3	34493	906	748	158		
1986	12	4	8	31339	1130	1052	78		
1985									
Januar	2	2	-	9977	310	248	62		
Februar	5	4	1	9550	272	213	59		
Mars	5	3	2	14966	324	287	37		
April	3	1	2	11449	358	328	30		
Mai	5	3	2	14284	396	365	31		
Juni	4	2	2	9532	265	235	30		
Juli	4	1	3	10911	387	352	35		
August	6	5	1	18493	407	351	56		
September	2	-	2	10359	334	304	30		
Oktober	5	3	2	7861	321	268	53		
November	4	3	1	8554	314	274	40		
Desember	5	2	3	14842	349	319	30		
1986									
Januar	4		4	10014	400	369	31		
Februar	3	2	1	9944	364	336	28		
Mars	5	2	3	11381	366	374	19		

1) Kilde: Oljedirektoratet.

TABELL C4: PÅLØPTE KOSTNADER TIL LETING ETTER OLJE OG GASS PÅ NORSK SØKKEL. 1)
MILLIONER KRONER.

	1984				1985			
	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.
Letekostnader i alt	1231	2002	1906	2352	1481	1955	2140	2497
Undersøkelsesboringer ..	985	1453	1443	1729	1176	1448	1523	1721
Borefartøyer	431	594	564	733	540	617	783	900
Transportkostnader ..	123	163	164	221	127	161	145	196
Varer	168	272	240	308	190	210	198	264
Tekniske tjenester ..	262	423	475	467	319	460	397	461
Generelle undersøkelser	36	147	147	168	63	103	176	176
Feltevaluering og feltutvikling	144	219	174	284	89	201	201	324
Administrasjon og andre kostnader	66	183	142	171	153	202	236	276

1) Tabellen dekker letefasen, dvs. kostnader som påløper etter at letetillatelse er gitt og fram til en eventuell utbygging er godkjent av myndighetene.

INDIKATORER FOR OLJEVIRKSOMHET

TABELL C5: PÅLØPTE INVESTERINGSKOSTNADER TIL FELTUTBYGGING PÅ NORSK SØKKEL. 1)
MILLIONER KRONER.

	1984				1985			
	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.
Feltutbygging i alt	2361	3961	3926	4249	3531	5176	4473	5978
Varer	1401	2699	1865	2241	1826	2859	2171	3473
Bærestruktur inkl. utrustning av skaft ...	390	589	599	690	524	794	540	646
Dekk/dekkramme	422	1214	449	575	486	714	586	898
Moduler	533	789	766	834	715	1006	773	1226
Andre varer	56	107	51	92	99	345	272	703
Tjenester	960	1195	2020	1838	1515	2136	2159	2301
Prosjektering og prosjekttjenester	486	481	517	765	555	726	841	988
Maritime tjenester	103	263	801	247	215	541	398	370
Andre tjenester 2)	25	132	216	307	206	289	205	180
Egne arbeider 2)	346	319	486	519	540	580	715	763
Produksjonsboring	-	67	41	170	190	181	143	204

1) Omfatter Heimdal, Ekofisk vanninjeksjon, Ula , Gullfaka A og B, Oseberg A og B.

2) Driftsforberedelseskostnader er inkludert.

39*
INDIKATORER FOR OLJEVIRKSOMHET

TABELL CG: RAOLJEPRISER PR. FAT. 1)

	Normpriser i US\$			Offisielle salgpriser i US\$					Spotpriser i US\$			Eksportpris for verden 2)		Spotpris i Nkr
	Ekofisk	Stat- fjord	Brent- blend	Arabian light	Arabian heavy	Bonny light	Arabian light	Arabian heavy	Bonny light	Ekofisk	US\$	Nkr	Ekofisk	
1984														
Januar				29.00	26.00	30.00	28.64	26.35	29.73	29.64	28.61	225.16	233.27	
Februar	30.10	29.66	30.10	29.00	26.00	30.00	28.61	26.66	30.25	30.05	28.61	220.30	231.39	
Mars				29.00	26.00	30.00	28.57	26.87	30.23	30.18	28.62	214.65	226.35	
April				29.00	26.00	30.00	28.45	26.99	30.20	30.25	28.62	217.23	229.60	
Mai	30.05	29.60	30.05	29.00	26.00	30.00	28.43	27.08	30.06	29.91	28.65	223.76	233.60	
Juni				29.00	26.00	30.00	28.12	27.12	29.57	29.43	28.65	224.04	230.14	
Juli				29.00	26.00	30.00	27.72	26.70	28.67	28.78	28.65	235.22	236.28	
August	29.10	28.75	29.15	29.00	26.00	30.00	27.79	26.75	28.47	28.57	28.58	237.21	237.13	
September				29.00	26.00	30.00	27.94	27.06	28.63	28.56	28.73	247.37	245.90	
Oktober				29.00	26.00	30.00	27.85	26.80	28.63	27.88	28.59	253.59	247.30	
November	28.00	27.70	28.10	29.00	26.00	30.00	27.96	26.59	28.04	27.80	28.43	247.34	241.86	
Desember				29.00	26.00	30.00	27.78	26.29	27.84	27.05	28.43	255.30	242.91	
1985														
Januar	26.80	26.60	26.90	29.00	26.00	30.00	28.08	26.70	27.53	27.05	28.38	260.24	248.05	
Februar	27.35	27.15	27.45	28.00	26.50	28.65	27.91	26.65	28.55	28.73	28.13	265.83	271.50	
Mars	28.05	27.85	28.15	28.00	26.50	28.65	27.81	26.63	28.44	28.28	27.96	265.06	268.09	
April				28.00	26.50	28.65	27.66	26.53	28.29	28.23	27.77	247.15	243.86	
Mai	27.40	27.10	27.40	28.00	26.50	28.65	27.01	25.59	27.02	26.89	27.67	247.92	241.92	
Juni				28.00	26.50	28.65	26.79	25.05	26.53	26.58	27.37	241.40	236.82	
Juli				28.00	26.00	28.65	27.05	25.19	27.21	27.01	27.21	229.92	230.69	
August	27.05	26.80	27.00	28.00	26.00	28.65	27.50	25.39	27.88	27.44	27.11	223.12	227.97	
September				28.00	26.00	28.65	27.79	25.66	28.55	28.15	27.29	227.60	233.52	
Oktober				28.00	26.00	28.65	27.80	25.79	29.07	28.88	27.41	216.81	230.58	
November	28.55	28.30	28.55	28.00	26.00	28.65	27.86	25.81	30.38	30.08	27.61	215.36	234.00	
Desember				28.00	26.00	28.65	26.92	25.17	27.78	26.78	27.29	208.77	201.96	
1986														
Januar				28.00	26.00	28.65	23.50	22.60	26.36	199.02	170.63	
Februar				28.00	26.00	28.65	17.80	17.50	24.44	178.17	127.58	
Mars				28.00	26.00	28.65	14.20	14.00	15.19	108.30	99.82	

1) Kilder: Normpriser: Olje- og energidepartementet. (Faktaheftet).

Offisielle salgpriser: Petroleum Economist til 1984. IEA Oil Market Report fra 1985

Spotpriser: OPEC Bulletin til og med 1985. Petroleum Intelligence Weekly fra og med 1986.

Eksportpris for verden: Oil and Gas Journal.

Valutakurser: Statistisk Månedshäfte.

2) Offisielle salgpriser veid sammen med eksportvolum.

40*
NASJONALREGNSKAPSTALL FOR UTLANDET

TABELL D1: BRUTTONASJONALPRODUKT

Prosentvis volumendring fra foregående år

	1981	1982	1983	1984	1985 anslag	1986 prognose	1987 prognose
Danmark	-0,9	3,0	2,0	3,5	2 1/2	3 1/2	..
Frankrike	0,2	1,8	0,7	1,6	1	2	1 1/2
Italia	0,1	-0,5	-0,4	2,6	2 1/4	2 1/2	2 1/4
Japan	4,0	3,3	3,4	5,8	5	3 1/2	3 1/4
USA	2,5	-2,1	3,7	6,8	2 1/2	2 3/4	2 1/2
Storbritannia	-1,5	1,9	3,2	2,6	3 1/4	2 1/4	1 3/4
Sverige	-0,3	0,8	2,5	3,4	2 3/4	1 1/2	..
Forbundsrepublikken Tyskland	-0,2	-1,0	1,5	2,7	2 1/4	3 1/4	2 1/4
Norge	0,9	0,3	4,5	5,6	4,2	2 1/4	..

Kilde: OECD.

TABELL D2: PRIVAT KONSUM

Prosentvis volumendring fra foregående år

	1981	1982	1983	1984	1985 anslag	1986 prognose	1987 prognose
Danmark	-2,3	1,5	1,7	2,7	2 1/4	2 1/4	..
Frankrike	2,0	3,4	1,0	0,7	2	1 3/4	1 1/2
Italia	0,8	-0,7	-0,5	1,9	2 1/4	1 3/4	1 1/2
Japan	0,8	4,3	3,4	2,8	2 3/4	3 3/4	3 1/2
USA	2,0	1,3	4,8	5,3	4	2 1/4	2 1/2
Storbritannia	-0,1	0,7	4,0	1,7	2 1/4	3 3/4	2 3/4
Sverige	-0,5	1,4	-1,7	1,3	2 1/4	3/4	..
Forbundsrepublikken Tyskland	-0,6	-1,3	1,1	0,6	1 1/4	3	2 1/2
Norge	1,1	1,8	1,5	2,7	8,2	3 1/4	..

Kilde: OECD.

TABELL D3: OFFENTLIG KONSUM

Prosentvis volumendring fra foregående år

	1981	1982	1983	1984	1985 anslag	1986 prognose	1987 prognose
Danmark	2,6	2,8	0	0,6	0	1/4	..
Frankrike	2,2	2,5	1,4	0,2	0	1/2	1/4
Italia	3,0	2,6	2,4	2,7	2	1 1/2	1
Japan	5,2	1,8	2,9	2,3	2 3/4	2 1/4	2 1/4
USA	0,9	2,0	-0,3	3,5	5 1/4	2 3/4	2 1/4
Storbritannia	0	0,9	1,9	1,0	1	3/4	1/2
Sverige	2,0	0,8	0,9	1,9	1	1	..
Forbundsrepublikken Tyskland	1,5	-0,9	0,3	2,4	1 1/4	1 1/2	2
Norge	6,1	3,9	4,6	2,0	3,4	1 3/4	..

Kilde: OECD.

41*
NASJONALREGNSKAPSTALL FOR UTLANDET

TABELL 04: BRUTTOINVESTERINGER I FAST REALKAPITAL

Prosentvis volumendring fra foregående år

	1981	1982	1983	1984	1985 anslag	1986 prognose	1987 prognose
Danmark	-19,2	5,4	3,3	12,5	8 3/4	9	..
Frankrike	-1,6	0,7	-2,3	-2,2	0	2 1/2	3
Italia	0,6	-5,2	-3,8	4,1	5 1/4	4 1/4	3
Japan	3,6	1,9	0,7	5,7	5 1/4	4 3/4	3 1/4
USA	3,1 1)	-6,8 1)	9,7 1)	18,0 1)	5 1/4 1)	1 1/2 1)	2 1/4
Storbritannia	-8,5	6,4	4,6	8,2	2 3/4	2	2 1/4
Sverige	-5,3	-1,1	1,1	4,0	6 1/2	-2 3/4	..
Forbundsrepublikken Tyskland	-4,2	-5,3	3,2	0,8	-1	4 3/4	3 3/4
Norge	17,9	-11,0	5,8	8,7	-21,9	15 1/2	..

Kilde: OECD. 1) Private bruttoinvesteringer.

TABELL 05: EKSPORT AV VARER OG TJENESTER

Prosentvis volumendring fra foregående år

	1981	1982	1983	1984	1985 anslag	1986 prognose	1987 prognose
Danmark	8,2	2,6	3,4	3,8	4 3/4	5 1/4	..
Frankrike	5,3	-2,6	4,4	6,8	2 1/2	2 3/4	3
Italia	4,1	1,2	3,5	6,2	5	3 3/4	3 1/2
Japan	15,9	3,5	4,7	18,1	7 3/4	3 1/4	5
USA	0,7	-7,8	-5,6	4,7	-4 1/4	3 1/4	5 3/4
Storbritannia	-1,8	1,2	2,2	6,9	7 1/2	2	3 1/2
Sverige	1,1	4,4	10,5	6,5	2 1/4	3 1/4	..
Forbundsrepublikken Tyskland	8,4	3,2	-0,2	8,0	7 1/2	5	3
Norge	1,4	-0,1	7,3	7,5	10,0	3/4	..

Kilde: OECD.

TABELL 06: IMPORT AV VARER OG TJENESTER

Prosentvis volumendring fra foregående år

	1981	1982	1983	1984	1985 anslag	1986 prognose	1987 prognose
Danmark	-1,7	2,9	0,7	6,2	6 1/4	5	..
Frankrike	1,6	6,8	-0,6	2,3	2 3/4	3 1/2	3 1/2
Italia	-5,1	1,7	0,2	9,7	8 3/4	3 1/2	3 1/4
Japan	5,5	2,6	-4,5	12,5	1 3/4	5 1/4	5
USA	7,0	1,3	7,6	27,0	7	3 1/2	4 1/2
Storbritannia	-3,5	4,8	6,1	9,4	4 1/4	4	5
Sverige	-7,1	4,3	0	4,7	7 3/4	3	..
Forbundsrepublikken Tyskland	0,7	-0,1	0,8	5,5	5	5	4 1/4
Norge	1,5	3,7	0,0	8,2	7,7	3 1/4	..

Kilde: OECD.

42*
KONJUNKTURINDIKATORER FOR UTLANDET

TABELL E1: S V E R I G E

		1983	1984	1985	-----1985/1986-----					
					Sep.	Okt.	Nov.	Des.	Jan.	Feb.

Sesongjusterte tall:										
Industriproduksjon	1980=100	101.0	109.6	111.8	113.7	111.5	112.5	110.2	113.6	..
Arbeidsløshet	1000 personer	151	136	125	130	110	117	123	115	119
Ujusterte tall:										
Ordretilgang 1)	1980=100	144.7	164.9	174.5	182.0	194.0	176.0	187.0	185.0	..
Konsumpriser	1980=100	132.7	143.2	153.7	154.5	155.5	156.5	157.1	158.9	159.0

1) Verdi av tilgang på nye ordrer til industrien.

TABELL E2: S T O R B R I T A N N I A

		1983	1984	1985	-----1985/1986-----					
					Sep.	Okt.	Nov.	Des.	Jan.	Feb.

Sesongjusterte tall:										
Industriproduksjon	1980=100	96.9	100.7	103.8	104.1	103.7	104.5	104.4	102.6	103.3
Ordretilgang 1)	1980=100	103.3	110.9	110.1	105.4	95.6	108.7	118.5
Detaljomsætningsvolum	1980=100	107.1	110.6	115.3	115.6	115.0	117.4	117.3	117.0	117.1
Arbeidsløshet	1000 personer	2912	3047	3167	3179	3173	3167	3184	3205	3210
Ujusterte tall:										
Konsumpriser	1980=100	127.1	133.4	141.5	142.8	143.0	143.5	143.7	144.0	144.5

1) Volumet av tilgangen på nye ordrer til verkstedindustrien fra innenlandske kunder.

TABELL E3: F O R B U N D S R E P U B L I K K E N T Y S K L A N D

		1983	1984	1985	-----1985/1986-----					
					Sep.	Okt.	Nov.	Des.	Jan.	Feb.

Sesongjusterte tall:										
Industriproduksjon	1980=100	96.1	99.5	105.1	105.7	108.9	108.7	102.8	106.1	106.4
Ordretilgang 1)	1980=100	91.6	96.2	103.9	105.0	108.0	106.0	107.0	100.0	105.0
Detaljomsætningsvolum	1980=100	95.9	96.2	96.9	97.0	99.0	98.0	95.0	100.0	98.0
Arbeidsløshet	1000 personer	2266	2266	2305	2295	2286	2293	2289	2282	2291
Konsumpriser	1980=100	115.6	118.4	121.0	121.0	121.3	121.5	121.6	121.4	121.1

1) Volumet av tilgangen på nye ordrer til investeringsvareindustrien fra innenlandske kunder.

TABELL E4: F R A N K R I K E

		1983	1984	1985	-----1985/1986-----					
					Sep.	Okt.	Nov.	Des.	Jan.	Feb.

Sesongjusterte tall:										
Total industriproduksjon	1980=100	97.2	99.9	100.1	99.8	100.9	103.2	99.1	98.3	100.0
Arbeidsløshet	1000 personer	2040	2309	2395	2390	2372	2361	2325	2378	2368
Ujusterte tall:										
Konsumpriser	1980=100	138.6	149.2	157.9	159.3	159.8	160.1	160.3	160.4	160.0

43*
KONJUNKTURINDIKATORER FOR UTLANDET

TABELL ES: U S A

	1983	1984	1985	-----1985/1986-----						
				Sep.	Okt.	Nov.	Des.	Jan.	Feb.	
Sesongjusterte tall:										
Total industriproduksjon	1980=100	100.4	112.1	114.7	115.2	114.6	115.5	116.3	116.5	115.8
Ordretilgang 1)	1980=100	110.7	126.7	131.4	134.4	131.7	130.8	135.5	136.7	135.1
Detaljomsætningsvolum 2)		47.8	51.8	54.3	56.5	54.2	54.2	55.0
Arbeidsløshet	1000 personer	10690	8533	8310	8271	8301	8161	8023	7831	8527
Konsumpriser	1980=100	120.9	126.1	130.5	131.2	131.6	132.4	132.9	133.3	132.8

1) Verdi av tilgang på nye ordrer på varige varer.

2) Mrd. dollar i 1972-priser

TABELL EG: J A P A N

	1983	1984	1985	-----1985/1986-----						
				Sep.	Okt.	Nov.	Des.	Jan.	Feb.	
Sesongjusterte tall:										
Industriproduksjon 1)	1980=100	104.8	116.5	121.9	121.4	122.6	121.3	122.0	121.3	121.2
Ordretilgang 2)	Mrd. yen	741	874	883	748	905	852	905	891	..
Arbeidsløshet	1000 personer	1562	1610	1568	1630	1650	1710	1700
Konsumpriser	1980=100	109.7	112.1	114.4	114.3	115.1	115.1	115.4	115.7	115.6

1) Industriproduksjon og gruvedrift.

2) Verdien av tilgangen på nye ordrer til maskinindustrien fra innenlandske kunder.

UTKOMMET I SERIEN REPRINT

- 1 Bjerkholt, Olav and Øystein Olsen: Uncertainty in Hydro electric Power Supply
- 2 Biørn, Erik: Inflation, Depreciation and the Neutrality of the Corporate Income Tax
- 3 Biørn, Erik: Sammenhengen mellom forbruksutgift og beskattet inntekt - noen prinsipielle betraktninger supplert med norske data
- 4 Biørn, Erik: Kan den senere tids konsumutvikling forklares ved hjelp av økonomisk teori?
- 5 Biørn, Erik: Nyere utviklingslinjer i økonometri
- 6 Aslaksen, Iulie and Olav Bjerkholt: A Framework for Evaluating Planning Strategies for an Oil Exporting Country under Uncertainty of Future Oil Prices and Rates of Return
- 7 Gleditsch, Nils Petter, Olav Bjerkholt and Adne Cappelen: Conversion: Global, National and Local Effects. A Case Study of Norway
- 8 Brunborg, Helge: Myter om befolkningsutviklingen
- 9 Heldal, Johan and Torbjørn Østdahl: Synoptic Monitoring of Water Quality and Water Resources. A Suggestion on Population and Sampling Approaches
- 10 Noack, Turid og Lars Østby: Færre barn - Arsaker og konsekvenser
- 11 Biørn, Erik, Morten Jensen og Vidar Knudsen: Korttidsdynamikk i norsk økonomi belyst ved kvartalsmodellen KVARTS.
- 12 Cappelen, Adne, Nils Petter Gleditsch and Olav Bjerkholt: Military Spending and Economic Growth in the OECD Countries
- 13 Dagsvik, John, Boyan Jovanovic and Andrea Shepard: A Foundation for three popular Assumptions in Job-Matching Models

UTKOMMET I SERIEN DISCUSSION PAPER

- 1 Aslaksen, Iulie and Olav Bjerkholt: Certainty Equivalence Procedure in the Macroeconomic Planning of an Oil Economy
- 3 Biørn, Erik: On the Prediction of Population Totals from Sample Surveys Based on Rotating Panels
- 4 Frenger, Petter: A short Run Dynamic Equilibrium Model of the Norwegian Production Sectors
- 5 Aslaksen, Iulie and Olav Bjerkholt: Certainty Equivalence Procedures in Decision-Making under Uncertainty: an Empirical Application
- 6 Biørn, Erik: Depreciation Profiles and the User Cost of Capital
- 7 Frenger, Petter: A Directional Shadow Elasticity of Substitution
- 8 Longva, Svein, Lorents Lorentsen and Øystein Olsen: The Multi-Sectoral Model MSG-4, Formal Structure and Empirical Characteristics
- 9 Fagerberg, Jan and Gunnar Sollie: The Method of Constant Market Shares Revisited
- 10 Biørn, Erik: Specification of Consumer Demand Models with Stochastic Elements in the Utility Function and the First Order Conditions
- 11 Biørn, Erik, Erling Holmøy and Øystein Olsen: Gross and Net Capital, Productivity, and the Form of the Survival Function - Some Norwegian Evidence
- 12 Dagsvik, John K.: Markov Chains Generated by Maximizing Components of Multidimensional Extremal Processes
- 13 Biørn, Erik, Morten Jensen and Morten Reymert: KVARTS - A Quarterly Model of the Norwegian Economy

Økonomiske analyser

Utkommer med omlag 10 nummer pr. år.
Prisen for et årsabonnement er kr 80,-,
løssalgpris kr 10,-. Forespørsler om
abonnement eller løssalg kan rettes til
opplysningskontoret i Statistisk Sentralbyrå.

Statistisk Sentralbyrå

Postboks 8131 Dep. N-0033 Oslo 1
Tlf. (02) 41 38 20